

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (druhého senátu)

17. května 2011 \*

Ve věci T-299/08,

**Elf Aquitaine SA**, se sídlem v Courbevoie (Francie), zastoupená É. Morgan de Riverym a S. Thibault-Ligerem, advokáty,

žalobkyně,

proti

**Evropské komisi**, zastoupené X. Lewisem, É. Gippini Fournierem a R. Sauerem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise K (2008) 2626 v konečném znění ze dne 11. června 2008 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) (Věc COMP/38.695 – Chlorečnan sodný), v rozsahu, v němž se uvedené rozhodnutí týká společnosti Elf Aquitaine, a podpůrně návrh na zrušení nebo snížení pokut uložených této společnosti v uvedeném rozhodnutí,

\* Jednací jazyk: francouzština.

TRIBUNÁL (druhý senát),

ve složení I. Pelikánová, předsedkyně, K. Jürimäe (zpravodaj) a S. Soldevila Fragoso, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: C. Kristensen, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. června 2010,

vydává tento

**Rozsudek**

**Skutečnosti předcházející sporu**

- <sup>1</sup> Rozhodnutím K (2008) 2626 v konečném znění ze dne 11. června 2008 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) (Věc COMP/38.695 – Chlorečnan sodný) (dále jen „napadené rozhodnutí“) Komise Evropských společenství uložila sankci, mezi jinými podniky, žalobkyni, společnosti Elf Aquitaine SA, která byla až do roku 2006 mateřskou společností společnosti Arkema France (dříve Atochem SA, poté Elf Atochem SA a nakonec Atofina SA a Arkema SA), z důvodu jejich účasti na souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě na trhu s chlorečnanem sodným v EHP, v období od 11. května 1995 do 9. února 2000, pokud

jde o žalobkyni a společnost Arkema France (body 12 až 15 odůvodnění a článek 1 napadeného rozhodnutí).

- 2 Chlorečnan sodný je silný oxidant získávaný elektrolýzou vodného roztoku v elektrolyzérech bez diafragmy. Chlorečnan sodný může být vyráběn v krystalické formě nebo jako roztok. Jeho hlavní využití je při výrobě oxidu chloričitého, využívaného v odvětví celulózy a papíru pro bělení buničiny. Ve značně menší míře se používá rovněž při čištění pitné vody, bělení textilu, v herbicidech a při rafinaci uranu (bod 2 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 3 Hlavními soutěžiteli na trhu s chlorečnanem sodným v EHP byly v roce 1999 následující podniky: EKA Chemicals AB (dále jen „EKA“), jejíž kapitál byl v celém rozsahu držen skupinou Akzo Nobel a která měla 49 % podíl na uvedeném trhu; Finnish Chemicals Oy, jejíž kapitál byl nepřímo a v celém rozsahu držen společností Erikem Luxembourg SA (dále jen „ELSA“) a která měla 30 % podíl na uvedeném trhu; Arkema France, jejíž kapitál byl od roku 1992 do roku 2000 z 97,55 % držen žalobkyní a která měla 9 % podíl na tomto trhu; a konečně Aragonisas Industrias y Energia SAU (dále jen „Aragonesas“), jejíž kapitál byl v celém nebo ve většinovém rozsahu v letech 1992 až 2000 držen, přímo či nepřímo, společností Uralita SA a která měla, obdobně jako Solvay SA/NV, 5 % podíl na tomto trhu, zatímco ostatní výrobci měli dohromady 2 % podíl na uvedeném trhu (body 13, 14, 25 až 30, 42 a 46 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 4 Dne 28. března 2003 předložila EKA Komisi žádost o ochranu na základě oznámení Komise ze dne 19. února 2002 o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155, dále jen „oznámení o spolupráci z roku 2002“), týkající se existence kartelové dohody na trhu s chlorečnanem sodným

(dále jen „kartelová dohoda“). EKA tuto žádost podložila listinnými důkazy a ústním prohlášením (body 54 a 55 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 5 Dne 30. září 2003 přijala Komise rozhodnutí, kterým společnosti EKA podmíněčně prominula pokutu podle bodu 15 oznámení o spolupráci z roku 2002 (bod 55 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 6 Dne 10. září 2004 zaslala Komise společnostem Finnish Chemicals, Arkema France a Aragonesas žádosti o informace podle čl. 18 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) (bod 56 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 7 Dne 18. října 2004 předložila Arkema France ve své odpovědi na žádost Komise o informace uvedenou v bodě 6 výše žádost na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 (bod 57 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 8 Dne 29. října 2004 předložila Finnish Chemicals Komisi žádost na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 a ústně jí poskytla informace týkající se kartelové dohody. Finnish Chemicals potvrdila uvedenou žádost dopisem ze dne 2. listopadu 2004 a současně předložila listinné důkazy týkající se její účasti na dotčeném protiprávním jednání (bod 58 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 9 Počínaje 4. listopadem 2004 zaslala Komise žádosti o informace podle čl. 18 odst. 2 nařízení č. 1/2003 jmenovitě společnostem Arkema France, Aragonesas, EKA a Finnish Chemicals. Se zástupci posledních dvou společností se rovněž setkala. Pokud jde o žalobkyni, první žádost o informace jí zaslala dne 11. dubna 2008 (body 59 až 65 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 10 Dopisem ze dne 11. července 2007 Komise informovala společnost Arkema France, že hodlá zamítnout její žádost na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 (bod 563 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 11 Dopisem z téhož dne Komise rovněž informovala společnost Finnish Chemicals o svém záměru přiznat jí na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 snížení výše pokuty, která jí hrozila, o 30 až 50 % (bod 583 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 12 Dne 27. července 2007 vypracovala Komise oznámení námitek, jehož adresáty byly vedle žalobkyně i EKA, Akzo Nobel NV, Finnish Chemicals, ELSA, Arkema France, Aragonesas a Uralita. Ty na něj odpověděly ve stanovené lhůtě (body 66 a 67 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 13 Dne 20. listopadu 2007 Arkema France a žalobkyně využily v řízení před úředníkem pro slyšení svého práva být vyslechnuty (bod 68 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 14 Dne 11. června 2008 přijala Komise napadené rozhodnutí, jež bylo žalobkyni oznámeno dne 16. června 2008.
- 15 V napadeném rozhodnutí Komise v podstatě uvádí, že Arkema France, EKA, Finnish Chemicals a Aragonesas uskutečňovaly strategii stabilizace trhu s chlorečnanem sodným, jejímž konečným cílem bylo rozdělit si objemy prodeje tohoto produktu, koordinovat politiku tvorby cen účtovaných jejich zákazníkům a optimalizovat tak své marže. Fungování kartelové dohody spočívalo na častých kontaktech soutěžitelů prostřednictvím dvoustranných nebo mnohostranných schůzek a telefonních hovorů, avšak bez předem definovaného schématu. Podle Komise k těmto koluzním jednáním

docházelo od 21. září 1994 u společností EKA a Finnish Chemicals, od 17. května 1995 u společnosti Arkema France, od 16. prosince 1996 u společnosti Aragonesas a od 13. února 1997 u společnosti ELSA. Uvedená jednání přetrvávala až do 9. února 2000, přinejmenším co se týče společností Arkema France, EKA, Finnish Chemicals a Aragonesas (body 69 a 71 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 16 Zvlášť ohledně protiprávního jednání společnosti Arkema France Komise uvádí, že skutečnosti obsažené v napadeném rozhodnutí ukazují, že se přímo účastnila dotčených protisoutěžních jednání. Komise rovněž uvádí, že po celou dobu trvání protiprávního jednání držela žalobkyně více než 97 % kapitálu společnosti Arkema France. Z tohoto důvodu má Komise za to, že je namístě se rozumně domnívat, že se musela podřizovat politice vytýčené její mateřskou společností, a nemohla tedy jednat samostatně. Komise tudíž dochází k závěru, že je možné předpokládat, že žalobkyně vykonávala rozhodující vliv na společnost Arkema France, což je podepřeno doplňujícími nepřímými důkazy, které vyjmenovává (body 384 a 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 17 Co se týče stanovení výše pokuty uložené jmenovitě společnosti Arkema France a žalobkyni, Komise vycházela z pokynů pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2; Zvl. vyd. 08/02, s. 205, dále jen „pokyny“) (bod 498 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 18 Komise především uvádí, že pro určení základní částky pokuty uložené společnosti Arkema France je třeba zohlednit částku odpovídající 19 % hodnoty tržeb za produkty dotčené kartelovou dohodou. Jelikož se žalobkyně účastnila protiprávního jednání přinejmenším po dobu čtyř let a osmi měsíců, Komise má za to, že tato částka musí být k zohlednění délky trvání protiprávního jednání vynásobena pěti. Komise

k odrazení dotčených podniků, a zejména Arkema France, od účasti na horizontálních dohodách o stanovení cen dále považuje za nezbytné uložit doplňující částku pokuty odpovídající 19 % hodnoty uvedených tržeb. Z toho vyvozuje, že je tudíž třeba společnosti Arkema France a žalobkyni uložit společně a nerozdílně pokutu ve výši 22 700 000 eur (body 510 a 521 až 523 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 19 Navíc Komise ohledně úprav základní částky pokuty mezi přitěžujícími okolnostmi uvádí, že ke dni přijetí napadeného rozhodnutí již společnost Arkema France uložila sankce ve třech rozhodnutích, ve kterých byla tato činěna odpovědnou za koluzní činnosti. Komise má v podstatě za to, že opakování protiprávního jednání společnosti Arkema France odůvodňuje, aby jí byla základní částka pokuty navýšena o 90 %. Dále neuvádí žádnou polehčující okolnost ve prospěch společnosti Arkema France nebo žalobkyně, která by odůvodňovala snížení pokuty. Komise má především za to, že vzhledem ke všem dotčeným skutkovým okolnostem nemohou „žádné mimořádné okolnosti“ odůvodnit přiznání snížení pokuty společnosti Arkema France nad rámec oznámení o spolupráci z roku 2002 (body 525, 526, 538 a 544 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 20 Komise dále v podstatě uvádí, že k zajištění toho, aby pokuty měly dostatečně odrazující účinek, a s ohledem na skutečnost, že žalobkyně má zvláště vysoký obrat z prodeje jiných výrobků než těch, kterých se týká protiprávní jednání, a konečně, že tento obrat v absolutních číslech vysoce převyšuje obraty ostatních dotčených podniků, je třeba jí zvýšit základní částku pokuty o 70 % (body 545, 548 a 559 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 21 Mimoto Komise konstatuje, že pokuty, které musejí být uloženy zejména společnosti Arkema France a žalobkyni, jsou nižší než 10 % jejich celkových obrátů za rok 2007 a že pokuty, které jim mohou být uloženy před použitím oznámení o spolupráci

z roku 2002, dosahují u společnosti Arkema France 43 130 000 eur a u žalobkyně 38 590 000 eur (body 551 a 552 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 22 Komise má konečně za to, že společnosti Arkema France nelze přiznat žádné snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, jelikož informace, které jí poskytla, neměly významnou přidanou hodnotu ve smyslu bodu 21 uvedeného oznámení. Komise má naopak za to, že Finnish Chemicals jí poskytla důkazy s významnou přidanou hodnotu ve smyslu bodu 21 téhož oznámení. V důsledku toho jí snižuje výši pokuty, jež by jí byla jinak udělena, o 50 % (body 580, 588 a 591 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 23 Články 1 a 2 výroku napadeného rozhodnutí znějí následovně:

*„Článek 1*

Následující společnosti porušily článek 81 ES a článek 53 Dohody o EHP tím, že se v uvedených obdobích podílely na souboru dohod a jednání ve [vzájemné] shodě zaměřeném [zaměřených] na rozdělení objemů prodeje, stanovování cen, výměnu obchodně citlivých informací o cenách a objemech prodeje a sledování výkonu [provádění] protisoutěžních ujednání na trhu s chlorečnanem sodným v EHP:

a) [EKA], od 21. září 1994 do 9. února 2000;

b) Akzo Nobel [...], od 21. září 1994 do 9. února 2000;

- c) Finnish Chemicals [...], od 21. září 1994 do 9. února 2000;
- d) [ELSA], od 13. února 1997 do 9. února 2000;
- e) Arkema France [...], od 17. května 1995 do 9. února 2000;
- f) [žalobkyně], od 17. května 1995 do 9. února 2000;
- g) Aragonesas [...], od 16. prosince 1996 do 9. února 2000;
- h) Uralita [...], od 16. prosince 1996 do 9. února 2000.

## *Článek 2*

Z důvodu protiprávního jednání uvedeného v článku 1 se ukládají tyto pokuty:

- a) EKA [...] a Akzo Nobel [...], společně a nerozdílně: 0 eur;
- b) Finnish Chemicals [...]: 10 150 000 eur, z toho společně a nerozdílně [se společností ELSA] (v likvidaci): 50 900 eur;
- c) Arkema France [...] a [žalobkyně], společně a nerozdílně: 22 700 000 eur;

d) Arkema France [...]: 20 430 000 eur;

e) [žalobkyně]: 15 890 000 eur;

f) Aragonesas [...] a Uralita [...], společně a nerozdílně: 9 900 000 eur.

[...]“

<sup>24</sup> V článku 3 výroku napadeného rozhodnutí Komise podnikům uvedeným v článku 1 uvedeného rozhodnutí nařizuje, aby ukončily dotčené protiprávní jednání, pakliže tak dosud neučinily, a aby se dále zdržely veškerého jednání, jež je popsáno v článku 1 uvedeného rozhodnutí, a rovněž veškerého jednání se stejnými nebo podobnými účinky.

<sup>25</sup> Článek 4 výroku napadeného rozhodnutí provádí výčet adresátů napadeného rozhodnutí, kterými jsou podniky uvedené v článku 1 uvedeného rozhodnutí.

### **Řízení a návrhová žádání účastnic řízení**

<sup>26</sup> Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 1. srpna 2008 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

- 27 Na základě zprávy soudce zpravodaje se Tribunál (druhý senát) rozhodl zahájit ústní část řízení. Tribunál žalobkyni a Komisi položil určité otázky. Komisi požádal rovněž o předložení některých dokumentů. S výhradou přepisu ústní žádosti společnosti EKA o ochranu, který Komise odmítla předložit, účastnice řízení na tyto žádosti a otázky odpověděly ve stanovené lhůtě.
- 28 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na ústní otázky položené Tribunálem byly vyleschnuty na jednání dne 2. června 2010.
- 29 Usnesením ze dne 11. června 2010, *Elf Aquitaine v. Komise* (T-299/08, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí), Tribunál Komisi nařídil předložit přepis ústní žádosti společnosti EKA o ochranu a dále povolil, aby advokáti žalobkyně do tohoto dokumentu nahlédli v kanceláři Tribunálu. Komise tento dokument předložila ve stanovené lhůtě a advokáti žalobkyně do něj nahlédli v kanceláři Tribunálu. V odpovědi na písemnou otázku Tribunálu žalobkyně uvedla, že sice není schopna potvrdit shodu tohoto dokumentu s dokumentem, ke kterému jí byl umožněn přístup v rámci správního řízení před Komisí, nemá však žádný důvod pochybovat, že se jedná o tentýž dokument.
- 30 Ústní část řízení skončila dne 16. července 2010.
- 31 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- na základě článku 230 ES zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se jí týká;

- podpůrně na základě článku 229 ES zrušil nebo snížil pokuty, které jí byly uloženy v čl. 2 písm. c) a e) napadeného rozhodnutí;
- v každém případě uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

<sup>32</sup> Komise navrhuje, aby Tribunál:

- žalobu zamítl;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

## Právní otázky

### 1. *K návrhovým žádáním, směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí*

- <sup>33</sup> Na podporu svého návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí v části, ve které se jí týká, žalobkyně uplatňuje deset žalobních důvodů. První žalobní důvod vychází z porušení pravidel, kterými se řídí přiřítání odpovědnosti za protiprávní jednání v rámci skupin společností. Druhý žalobní důvod vychází z porušení šesti základních zásad, vyplývajících z toho, že jí byla přiřčena odpovědnost za dotčené protiprávní jednání. Třetí žalobní důvod vychází ze zkreslení souboru nepřímých důkazů, které předložila. Čtvrtý žalobní důvod vychází z rozporného odůvodnění v napadeném rozhodnutí. Pátý žalobní důvod vychází z porušení zásady řádné správy. Šestý žalobní důvod

vychází z porušení zásady právní jistoty. Sedmý žalobní důvod vychází ze zneužití pravomoci. Osmý žalobní důvod vychází z neopodstatněnosti pokuty, která jí byla uložena osobně. Devátý žalobní důvod vychází z porušení zásad a pravidel, kterými se řídilo stanovení pokuty, která byla uložena společně a nerozdílně společnosti Arkema France a jí samotné. Desátý žalobní důvod vychází z porušení ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002.

*K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení pravidel, kterými se řídí přičítání odpovědnosti za protiprávní jednání v rámci skupin společností*

- 34 První žalobní důvod žalobkyně, podle kterého Komise v napadeném rozhodnutí porušila pravidla, kterými se řídí přičítání odpovědnosti za protiprávní jednání v rámci skupin společností, lze rozdělit do pěti částí.

K první části, vycházející z nesprávného právního posouzení při přičtení odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni

– Argumenty účastnic řízení

- 35 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že se Komise tím, že se v bodě 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí domnívala, že není povinna konkrétními poznatky podepřít domněnku, podle které v podstatě mateřská společnost držící veškerý kapitál své dceřiné společnosti skutečně vykonává rozhodující vliv na tuto společnost, dopustila nesprávného právního posouzení (dále jen „předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu“).

<sup>36</sup> Zaprvé z rozsáhlé judikatury i z předchozí rozhodovací praxe Komise vyplývá, že jí přísluší předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu podepřít konkrétními nepřímými důkazy dokládajícími uvedený vliv. Tyto nepřímé důkazy musejí prokazovat, že se mateřská společnost podílela na protiprávním jednání, že o něm věděla nebo že jí vnitřní organizace skupiny umožňovala konkrétně zasahovat do obchodní politiky své dceřiné společnosti. Žalobkyně především tvrdí, že Komise po dobu téměř čtyřiceti let před přijetím rozhodnutí K (2004) 4876 v konečném znění ze dne 19. ledna 2005 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/E-1/37.773 – MCAA) (Úř. věst. 2006, L 353, s. 12, dále jen „rozhodnutí MCAA“) zohledňovala konkrétní nepřímé důkazy podepírající předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu. Upřesňuje rovněž, že v bodě 574 odůvodnění rozhodnutí ze dne 1. října 2008 podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/C.39181 – Svíčkové vosky) (Úř. věst. C 295, s. 17, dále jen „rozhodnutí Svíčkové vosky“) Komise uznala, že před rokem 2005 nepřičítala mateřským společnostem odpovědnost za protiprávní jednání bez předložení konkrétních nepřímých důkazů podepírajících uvedený předpoklad.

<sup>37</sup> Zadruhé žalobkyně podotýká, že v rozhodnutí ze dne 10. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHS (Případ COMP/E-2/37.857 – Organické peroxidy) (Úř. věst. 2005, L 110, s. 44, dále jen „rozhodnutí Organické peroxidy“) Komise nepřičítla odpovědnost za protiprávní jednání, za které byla v tomto rozhodnutí uložena sankce, žalobkyni, jelikož měla za to, že Arkema France jedná na trhu zcela samostatně.

<sup>38</sup> Zatřetí žalobkyně v podstatě tvrdí, že povinnost Komise předložit další nepřímé důkazy podepírající předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu v rámci použití článku 81 ES je potvrzena judikaturou týkající se přičítání opatření přijatého veřejnoprávním podnikem státu v právu státních podpor. V tomto ohledu odkazuje na rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002, Francie v. Komise (C-482/99, Recueil, s. I-4397), a na rozsudek Tribunálu ze dne 26. června 2008, SIC v. Komise (T-442/03, Sb. rozh.

s. II-1161). Podle ní nemůže být, v souladu s článkem 295 ES, z hlediska zásady rovného zacházení zacházeno se soukromým akcionářem skupiny společností hůře než s veřejnoprávním akcionářem.

<sup>39</sup> Začtvrté žalobkyně tvrdí, že posouzení Komise, uvedené v bodě 369 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého jí nepřísluší podepírat předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu dalšími nepřímými důkazy prokazujícími kontrolu dceřiné společnosti její mateřskou společností, je v rozporu s řešeními uplatňovanými ve většině členských států Unie, například v Belgii, Francii, Itálii a Spojeném království, jakož i ve Spojených státech, jejichž vliv na právo Společenství v oblasti hospodářské soutěže je nepopiratelný. Ve všech těchto státech vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž využívají souboru nepřímých důkazů, které mají prokázat samostatné jednání dceřiné společnosti ve vztahu ke své mateřské společnosti. Komise sice není vázána řešeními přijatými vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž členských států, měla by je však zohlednit, s ohledem na mechanismy posílené spolupráce, kterými se řídí její vztahy s uvedenými orgány v rámci evropské sítě orgánů pro hospodářskou soutěž.

<sup>40</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

## – Závěry Tribunálu

<sup>41</sup> Nejprve je třeba uvést, že poté, co v bodech 369 až 372 odůvodnění napadeného rozhodnutí připomenula judikaturu týkající se přičitatelnosti protiprávního jednání

dceřiné společnosti její mateřské společnosti, Komise v bodech 386 a 387 odůvodnění uvedeného rozhodnutí konstatuje následující:

„(386) Po celou dobu trvání protiprávního jednání držela [žalobkyně] více než 97 % kapitálu [společnosti Arkema France]. Vzhledem k tomu, že za takových okolností je namístě se rozumně domnívat, že se dceřiná společnost musí podřizovat politice vytýčené její mateřskou společností (a nemůže tedy jednat samostatně) a že mateřská společnost nenaráží při vytýčování této politiky pro svou dceřinou společnost na žádné překážky, je možné předpokládat, že [žalobkyně] vykonávala rozhodující vliv na [společnost Arkema France]. Kromě toho existují další poznatky podepírající předpoklad, podle kterého byl vliv vykonávaný [žalobkyní] skutečně rozhodující. Především členové správní rady [společnosti Arkema France] byli všichni jmenováni [žalobkyní]. Mimoto mezi roky 1994 a 1999 byl [P.] současně členem řídicího výboru [společnosti Arkema France] a [žalobkyně] a členem správní rady [společnosti Arkema France]. Stejně tak tomu bylo u [I.], který byl členem správní rady [společnosti Arkema France] mezi roky 1994 a 1998 a řídicího výboru [žalobkyně] mezi roky 1994 a 1997. Stejně tak zasedal [W.] mezi roky 1994 a 1999 ve správní radě [společnosti Arkema France] a v roce 1999 byl jmenován do řídicího výboru [žalobkyně]. Kromě toho několik dalších osob, jako například [D.] (1994–2000) a [R.] (1994–1997), bylo současně členy správní rady [společnosti Arkema France] a [žalobkyně]. Vzhledem k těmto různým překryvům členů řídicích a kontrolních orgánů [společnosti Arkema France], kteří byli (pokud jde o řídicí orgány) jmenováni a, jak se lze oprávněně domnívat, mohli být odvoláni [žalobkyní], je jasné, že ta byla informována o všech rozhodnutích přijatých [společností Arkema France] a mohla je kdykoliv ovlivnit. Neexistoval navíc žádný jiný významný akcionář, který by mohl vykonávat vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti.

(387) S ohledem na předpoklad vyplývající z účasti [žalobkyně] ve [společnosti Arkema France] v okamžiku protiprávního jednání (převyšující 97 %) a organizačních vazeb má Komise za to, že [žalobkyně] vykonávala rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti [Arkema France].“

- 42 Navíc v bodech 396 až 415 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise odmítá argumenty, které Arkema France a žalobkyně vznesly ve svých vyjádřeních v odpověď na oznámení námitek a které měly zpochybnit přičtení odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni.
- 43 Z odůvodnění napadeného rozhodnutí, které je uvedeno v bodech 41 a 42 výše, vyplývá, že Komise přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání žalobkyni na základě předpokladu, podle kterého mateřská společnost, která drží více než 97 % kapitálu své dceřiné společnosti, na ní vykonává rozhodující vliv. Komise měla rovněž za to, že tento předpoklad je podepřen doplňujícími nepřímými důkazy, které vyjmenovala v napadeném rozhodnutí, a dále že argumenty uplatněné společností Arkema France a žalobkyní v jejich vyjádřeních v odpověď na oznámení námitek nemohou uvedený předpoklad vyvrátit.
- 44 Je tedy třeba posoudit, zda, jak tvrdí žalobkyně, se Komise dopustila nesprávného právního posouzení, když došla k závěru, že to, že držela více než 97 % kapitálu společnosti Arkema France, postačuje samo o sobě k tomu, aby jí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání.
- 45 Ve svém rozsudku ze dne 10. září 2009, *Akzo Nobel a další v. Komise*, (C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237, bod 54) Soudní dvůr připomněl, že právo hospodářské soutěže se vztahuje na činnosti podniků (rozsudek ze dne 7. ledna 2004, *Aalborg Portland a další v. Komise*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 59) a že pojem podniku zahrnuje jakoukoli jednotku vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování (rozsudky Soudního dvora ze dne 28. června 2005, *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 112; ze dne 10. ledna 2006, *Cassa di Risparmio di Firenze a další*, C-222/04, Sb. rozh. s. I-289, bod 107, a ze dne 11. července 2006, *FENIN v. Komise*, C-205/03 P, Sb. rozh. s. I-6295, bod 25).

- 46 Soudní dvůr rovněž upřesnil, že pojem podnik musí být v tomto kontextu chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 55, a citovaná judikatura).
- 47 Pokud taková hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 56, a citovaná judikatura).
- 48 Porušení práva hospodářské soutěže musí být jednoznačně přičteno právnické osobě, které mohou být pokuty uloženy, a musí jí být určeno oznámení námitek. Důležité je rovněž to, aby oznámení námitek uvádělo, v jakém postavení právnická osoba čelí obvinění z tvrzených skutečností (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 57, a citovaná judikatura).
- 49 Z ustálené judikatury vyplývá, že chování dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jsou jí uděleny mateřskou společností, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které spojují tyto dva právní subjekty (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 58, a citovaná judikatura).
- 50 Je tomu tak proto, že v takové situaci jsou mateřská společnost a její dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky, a tudíž vytvářejí jediný podnik ve smyslu judikatury uvedené v bodech 45 a 46 výše. Skutečnost, že mateřská společnost a její dceřiná společnost představují jediný podnik ve smyslu článku 81 ES, tak umožňuje

Komisi určit rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, aniž by bylo vyžadováno prokázání osobního zapojení této společnosti do protiprávního jednání (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 59, a citovaná judikatura).

- 51 V konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila pravidla práva hospodářské soutěže, může tato mateřská společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a dále existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 60, a citovaná judikatura).
- 52 Za těchto podmínek postačí k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn její mateřskou společností. Komise následně může činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 61, a citovaná judikatura).
- 53 Soudní dvůr sice ve svém rozsudku ze dne 16. listopadu 2000, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise (C-286/98 P, Recueil, s. I-9925, body 28 a 29) zmínil kromě vlastnictví 100 % kapitálu dceřiné společnosti další okolnosti jako nezpochybnění vlivu vykonávaného mateřskou společností na obchodní politiku její dceřiné společnosti a společné zastoupení obou společností v průběhu správního řízení, nemění to však nic na tom, že takové okolnosti Soudní dvůr uvedl pouze s cílem popsat souhrn skutečností, na kterých Tribunál založil své úvahy, a nikoli za účelem podmínit použití uvedené domněnky předložením dalších nepřímých důkazů o skutečném vykonávání

vlivu mateřské společnosti (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 62, a citovaná judikatura).

54 Ze všech těchto úvah vyplývá, že pokud mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, existuje vyvratitelná domněnka, podle které tato mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti (viz rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 63, a citovaná judikatura).

55 Z judikatury Tribunálu mimoto vyplývá, že pokud mateřská společnost drží téměř celý kapitál své dceřiné společnosti, lze dojít rozumně k závěru, že uvedená dceřiná společnost samostatně neurčuje své chování na trhu, a že v důsledku toho tvoří se svojí mateřskou společností jeden podnik ve smyslu článku 81 ES (viz, v tomto smyslu, rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2003, Michelin v. Komise, T-203/01, Recueil, s. II-4071, bod 290, a citovaná judikatura).

56 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že žalobkyně nezpochybňuje, jak Komise uvedla v bodě 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že v době rozhodné z hlediska dotčených skutkových okolností držela více než 97 % kapitálu společnosti Arkema France, konkrétně že držela 97, 55 %, jak bylo konstatováno v bodě 13 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále sice žalobkyně tvrdí, že nepřítomnost jiného akcionáře podílejícího se na kapitálu společnosti Arkema France než jí samé nemůže podepírat předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, nepředkládá však žádný argument, který by mohl zpochybnit posouzení Komise uvedené v bodě 396 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého lze držení téměř celého kapitálu dceřiné společnosti její mateřskou společností přirovnat k držení veškerého kapitálu, jelikož v zásadě „menšinová akcionária nemají v takovém případě žádná zvláštní práva, mimo svého podílu na ziscích dceřiné společnosti“.

- 57 V důsledku toho Komise právem, v souladu s judikaturou uvedenou v bodech 45 až 55 výše, v napadeném rozhodnutí předpokládala, že žalobkyně vykonává rozhodující vliv na společnost Arkema France, a to na základě konstatování, že drží téměř celý její kapitál.
- 58 Žádný z žalobkyní uplatněných argumentů tento závěr nepopírá.
- 59 Zprvée, co se týče argumentů, podle kterých z judikatury i z rozhodovací praxe Komise předcházející přijetí rozhodnutí MCAA vyplývá, že Komise je povinna předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu podepřít konkrétními nepřímými důkazy, je třeba je odmítnout jako neopodstatněné. Jak totiž vyplývá z bodů 45 až 55 výše, Soudní dvůr v souladu s ustálenou judikaturou v rozsudku Akzo Nobel a další v. Komise (bod 45 výše) připomněl, že Komise není povinna uvedený předpoklad podepřít dalšími nepřímými důkazy. Navíc, i kdyby, jak údajně Komise uvedla ve svém rozhodnutí Svíčkové vosky, její rozhodovací praxe předcházející přijetí rozhodnutí MCAA spočívala v podepření předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu dalšími nepřímými důkazy, takové konstatování nebude mít žádný dopad na závěr uvedený v bodě 57 výše, podle kterého byla Komise oprávněna v napadeném rozhodnutí vycházet pouze z držení téměř celého kapitálu společnosti Arkema France žalobkyní pro uplatnění předpokladu, že na ní vykonávala rozhodující vliv.
- 60 Zadruhé je třeba jako neopodstatněný odmítnout argument, podle kterého se Komise dopustila nesprávného právního posouzení tím, že přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání žalobkyni, třebaže takové přičtení neprovedla v rozhodnutí Organické peroxidy. Jelikož, jak vyplývá z bodů 45 až 55 výše, Komise v napadeném rozhodnutí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání žalobkyni na základě správného výkladu pojmu podniku ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, pouhá skutečnost, že Komise takové přičtení neprovedla v předchozích rozhodnutích ukládajících sankce

společnosti Arkema France, nemůže zpochybnit legalitu napadeného rozhodnutí v tomto ohledu. A dále, jelikož Komise disponuje možností, ale nikoliv povinností, přičíst odpovědnost za protiprávní jednání mateřské společnosti (viz, v tomto smyslu, rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 2009, Erste Group Bank a další v. Komise, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P, Sb. rozh. s. I-8681, bod 82, a rozsudek Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, bod 331), pouhá skutečnost, že Komise takové přičtení neprovedla v rozhodnutí Organické peroxidy, neznamená, že by byla povinná provést stejné posouzení v pozdějších rozhodnutích (viz, v tomto smyslu, rozsudek Tribunálu ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, tzv. „PVC II“, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, s. II-931, bod 990).

<sup>61</sup> Zatřetí, pokud žalobkyně v podstatě tvrdí, že rozsudek Francie v. Komise, bod 38 výše (body 50 až 52, 55 a 56), a rozsudek SIC v. Komise, bod 38 výše (body 94, 95, 98, 99, 101 až 105 a 107), směřují k potvrzení toho, že Komise je povinná předložit další nepřímé důkazy podepírající předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, ze kterého vycházela v rámci použití článku 81 ES, musí být tento argument odmítnut jako neúčinný. Dotčené body, které souvisejí s otázkou, zda lze opatření přijaté veřejnoprávním podnikem přičítat státu, a tudíž zda může být takové opatření kvalifikováno jako státní podpora ve smyslu článku 87 ES, totiž nemají žádný vztah k podmínkám přičítání odpovědnosti za porušení článku 81 ES mateřské společnosti a dále nebrání existenci předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu v oblasti porušení článku 81 ES, jehož legalitu soudy Unie výslovně uznaly, jak vyplývá z judikatury uvedené v bodech 45 až 55 výše.

<sup>62</sup> Začtvrté je třeba odmítnout jako neúčinný argument, podle kterého v podstatě judikatura v několika členských státech Evropské unie a ve Spojených státech vyžaduje, aby byl výkon rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na její dceřinou společnost

podepřen konkrétními nepřímými důkazy. Mimo skutečnost, že judikatura uvedených států Komisi nezavazuje a nepředstavuje relevantní právní rámec, v němž by měla být přezkoumávána legalita napadeného rozhodnutí, by totiž neuznání předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu judikaturou uvedených států v žádném případě neznamenalo, i kdyby se potvrdilo, že by byl tento předpoklad v právu Společenství protiprávní.

- <sup>63</sup> Ve světle výše uvedených úvah musí být první část tohoto žalobního důvodu zamítnuta jako zčásti neopodstatněná a zčásti neúčinná.

Ke druhé části, vycházející z porušení zásad právní a hospodářské samostatnosti společnosti

– Argumenty účastnic řízení

- <sup>64</sup> Žalobkyně tvrdí, že pokud předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu není, jak tomu bylo v případě rozhodovací praxe Komise předcházející přijetí rozhodnutí MCAA, podepřeno dalšími nepřímými důkazy potvrzujícími vměšování mateřské společnosti do činnosti její dceřiné společnosti na trhu dotčeném protiprávním jednáním, je takový předpoklad neslučitelný se zásadou samostatnosti právnické osoby, jelikož jeho důsledkem je automatická odpovědnost mateřské společnosti za protiprávní jednání, kterých se dopustí její dceřiná společnost.
- <sup>65</sup> Zprvė žalobkyně tvrdí, že mateřská společnost může být uznána za součást podniku ve smyslu článku 81 ES pouze na základě řádně zdůvodněné výjimky ze zásady hospodářské samostatnosti právnické osoby. V takovém výjimečném případě by mohla

být mateřské společnosti přičtena odpovědnost za protiprávní jednání její dceřiné společnosti a mohlo by jí být společně a nerozdílně uloženo zaplatit pokutu, která je uložena uvedené dceřiné společnosti, ale nemohla by být uložena pokuta jí osobně.

<sup>66</sup> Žalobkyně podotýká, že společenstevní právo v členských státech Unie zakotvuje zásadu právní samostatnosti právnických osob, včetně dceřiných společností, jejichž kapitál je v celém rozsahu držen jejich mateřskou společností. Tato zásada vyplývá ze znaků právní subjektivity a jejím důsledkem je zejména plná způsobilost k právním úkonům a vlastní majetek každé společnosti, která je tak plně odpovědná za vlastní jednání, včetně důsledků své hospodářské činnosti na trhu. V tomto ohledu upřesňuje, že zásada hospodářské samostatnosti dceřiné společnosti, vyplývající z její právní samostatnosti, byla uznána judikaturou. Tato zásada představuje rovněž základní prvek řádného fungování moderních hospodářství. V důsledku toho disponují žalobkyně i Arkema France, jakožto odlišné právnické osoby, vlastní právní a hospodářskou samostatností.

<sup>67</sup> Zadruhé žalobkyně tvrdí, že zásada hospodářské samostatnosti dceřiné společnosti je konkrétním projevem využívání všech právních znaků její právní subjektivity. Analýza práva převážné části členských států Unie ukazuje, že zásada samostatnosti právnické osoby je součástí samotných právních základů, na nichž spočívá jejich společenská organizace a od kterých se lze odchýlit pouze za výjimečných okolností, jak vyplývá z jednotlivých vnitrostátních judikatur. Komise je dále povinna při použití práva hospodářské soutěže přihlížet k judikatuře soudů členských států Unie, neboť v opačném případě by mohla ohrozit nezbytné sblížování jednotlivých práv hospodářské soutěže v rámci evropské a mezinárodní sítě hospodářské soutěže.

68 Komise argumenty žalobkyně popírá.

– Závěry Tribunálu

69 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise tím, že jí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání, porušila zásady právní a hospodářské samostatnosti společnosti.

70 Není nutné rozhodnout o dosahu zásad právní a hospodářské samostatnosti společností či dokonce o existenci druhé z těchto zásad, stačí konstatovat, že ty nemohou v žádném případě znamenat, že společnost, jejíž kapitál je v celém či téměř celém rozsahu držen jinou společností, jedná nutně na trhu samostatně pouze na základě skutečnosti, že má vlastní právní subjektivitu nebo hospodářské prostředky. Takový předpoklad by totiž zcela odhlížel od četných možností, jak může v praxi mateřská společnost držící v celém či téměř celém rozsahu kapitál své dceřiné společnosti formálně či neformálně ovlivňovat její jednání.

71 Údajné zásady právní a hospodářské samostatnosti, které žalobkyně v projednávaném případě uplatňuje, tudíž nebyly Komisí porušeny.

72 Argumenty, které žalobkyně v tomto ohledu uplatňuje, nelze přijmout. Co se týče argumentů, podle kterých je předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu v rozporu s právem použitelným v některých členských státech Unie, je třeba je odmítnout jako neopodstatněné, a to ze stejných důvodů, jaké byly uvedeny v bodě 62 výše, a sice zejména proto, že právo uvedených států nepředstavuje relevantní právní rámec, v němž by musela být přezkoumávána legalita napadeného rozhodnutí. A dále, pokud žalobkyně

tvrdí, že Komise tím, že jí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání, porušila právo společností použitelné v členských státech Unie, a tudíž i zásadu subsidiarity, je třeba konstatovat, že podle čl. 81 odst. 1 ES v případě, že hospodářský subjekt poruší pravidla hospodářské soutěže, mu přísluší se za toto protiprávní jednání, za které je Komise oprávněna uložit sankci podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, zodpovídat.

73 Ve světle výše uvedených úvah je třeba druhou část zamítnout jako neopodstatněnou.

Ke třetí části, vycházející z pochybení souvisejícího se skutečností, že nepřímé důkazy, které Komise zohlednila v napadeném rozhodnutí, nepodepírají předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu

– Argumenty účastnic řízení

74 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že se Komise tím, že měla za to, že všechny tři doplňující poznatky uvedené v bodě 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí (viz bod 41 výše) podpírají předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, dopustila nesprávného právního posouzení a zjevně nesprávných posouzení. V tomto ohledu v podstatě uvádí, že to, že jmenovala členy správní rady své dceřiné společnosti, a dále to, že pět členů řídicího

výboru nebo správní rady společnosti Arkema France zasedalo v jejím řídícím výboru nebo její správní radě, neumožňují uvedený předpoklad podepřít.

<sup>75</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

#### – Závěry Tribunálu

<sup>76</sup> Podle judikatury uvedené v bodech 52 až 55 výše není Komise povinna podepřít doplňujícími poznatky předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, ze kterého je oprávněna vycházet, pokud mateřská společnost drží v celém či téměř celém rozsahu kapitál své dceřiné společnosti, ale při vyvracení tohoto předpokladu přísluší naopak žalobkyni, aby předložila důkazy dostatečné k prokázání, že její dceřiná společnost jednala na trhu samostatně.

<sup>77</sup> Takové pochybení by tudíž v žádném případě nemohlo zpochybnit skutečnost, že mohla oprávněně vycházet z pouhého konstatování držení téměř celého kapitálu její dceřiné společnosti žalobkyní pro uplatnění předpokladu výkonu jejího rozhodujícího vlivu na tuto společnost, i kdyby bylo třeba mít za to, že, jak tvrdí žalobkyně, Komise v bodě 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávně vycházela z nepřímých důkazů, které nemohly podepřít předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu.

<sup>78</sup> Třetí část tedy musí být zamítnuta jako neúčinná, aniž je nutné posoudit argumenty žalobkyně směřující v podstatě ke zpochybnění relevantnosti nepřímých důkazů uplatněných Komisí v napadeném rozhodnutí pro podepření předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu.

Ke čtvrté části, vycházející ze skutečnosti, že Komise měla nesprávně za to, že žalobkyně nepředložila soubor nepřímých důkazů, který by vyvracel předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu

– Argumenty účastnic řízení

<sup>79</sup> Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise měla nesprávně za to, že nepředložila soubor shodujících se nepřímých důkazů, který by vyvracel předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu a prokazoval samostatnost společnosti Arkema France na trhu a dále její nevměšování do obchodní politiky její dceřiné společnosti. Upřesňuje, že na rozdíl od tvrzení Komise se soubor nepřímých důkazů, který předložila, neomezuje na prokázání toho, že se neúčastnila kartelové dohody nebo že o ní nevěděla.

<sup>80</sup> Žalobkyně nejprve tvrdí, že souborem shodujících se nepřímých důkazů prokázala samostatnost společnosti Arkema France na trhu.

<sup>81</sup> Zaprvé žalobkyně především připomíná, že, jak podotkla v rámci první části prvního žalobního důvodu (viz bod 37 výše), Komise uznala samostatnost společnosti Arkema France na trhu v rozhodnutí Organické peroxidy. Navíc tvrdí, že jestliže ve svém rozhodnutí ze dne 3. května 2006, Peroxid vodíku a perboritan (věc COMP/F/38.620) (Úř. věst. L 353, s. 54, dále jen rozhodnutí „Peroxid vodíku“), se Komise nikdy nepokusila podepřít jakýmkoliv konkrétním poznatkem předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, bylo to z důvodu, že tehdy se domnívala, že neexistuje žádný nepřímý důkaz umožňující potvrdit uvedený předpoklad. A konečně, jelikož patří chlorečnan sodný

do stejné skupiny produktů, které se týkají rozhodnutí Organické peroxidy a Peroxid vodíku, a jelikož v jeho případě bylo v rámci skupiny Elf Aquitaine postupováno na-prosto stejně jako v případě produktů dotčených těmito dvěma rozhodnutími, nemů-že Komise v rámci projednávání věci oprávněně tvrdit, že žalobkyně zasahovala do obchodní strategie společnosti Arkema France.

82 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Arkema France patřila do skupiny vyznačující se decen-tralizovaným řízením svých dceřiných společností, a že v důsledku toho žalobkyně působila v čele skupiny pouze jako neoperativní holdingová společnost, která nijak nezasahuje do operativního řízení svých dceřiných společností. Z tohoto důvodu jí Komise neměla přičítat odpovědnost za dotčené protiprávní jednání, stejně jako z té-hož důvodu neprovedla toto přičtení ve vztahu k jedné z mateřských společností, kte-rým byly uloženy sankce v jejím rozhodnutí ze dne 20. října 2004 týkajícím se řízení podle čl. 81 [CE] (Věc COMP/C.38.238, Surový tabák – Španělsko) (Úř. věst. 2007, L 102, s. 14, dále jen „rozhodnutí Surový tabák Španělsko“).

83 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že Arkema France si vždy svoji obchodní strategii určovala samostatně.

84 Na rozdíl od tvrzení Komise v bodě 324 oznámení námitek a jak sama posledně jme-novaná uznala při slyšení před úředníkem pro slyšení, žalobkyně nikdy nestanovila či neschválila plán činnosti nebo rozpočet na činnost společnosti Arkema France speci-ficky spjatou s chlorečnanem sodným. Naopak, Arkema France měla v době rozhodné z hlediska skutečností k dispozici veškeré organizační, právní a finanční prostředky a zdroje nezbytné pro vytyčení obchodní strategie spjaté s chlorečnanem sodným, jakož i pro řízení s ním souvisejících činností.

85 Žalobkyně dále uplatňuje řadu argumentů, která má prokázat, že Arkema France jednala na trhu samostatně. Arkema France se především těšila plné pravomoci uzavírat smlouvy bez předchozího souhlasu své mateřské společnosti, což jí poskytovalo možnost zcela samostatně řídit svoji obchodní politiku. Arkema France dále vždy svobodně určovala nabídku produktů nebo služeb, které uváděla na trh s chlorečnanem sodným, jelikož žalobkyně své dceřiné společnosti nikdy nedala jakýkoliv pokyn nebo příkaz týkající se její produkce, uplatňovaných cen a odbytu její produkce. Mimoto mohla Arkema France naprosto svobodně, bez zásahů své mateřské společnosti definovat své cíle v oblasti prodeje a hrubých marží, jelikož žádní zaměstnanci žalobkyně se do tohoto druhu rozhodování nemohli vměšovat. Kromě toho žalobkyně nikdy nepůsobila na trzích, či na vstupu nebo výstupu z trhů, kde působila její dceřiná společnost. A konečně, Arkema France působila na trhu s chlorečnanem sodným svým jménem a na svůj účet, a nikoliv jako její představitel či obchodní zástupce.

86 Začtvrté podle žalobkyně disponovala Arkema France plnou finanční samostatností. Takové konstatování vyplývá z úvah uvedených v bodech 81 až 85 výše, jakož i z její velmi omezené činnosti týkající se chlorečnanu sodného v rámci skupiny v době rozhodné z hlediska sporných skutečností. Dodává, že finanční dohled, který vykonávala nad společností Arkema France, byl velmi obecný, a nemohl se tedy týkat činnosti související s chlorečnanem sodným.

87 Zapáté žalobkyně tvrdí, že Arkema France jí neinformovala o své činnosti na trhu a že pouhé předkládání účtů, které ve vztahu k ní Arkema France prováděla, zůstávalo striktně v mezích povinností holdingu s ohledem na použitelná pravidla účetnictví a finanční regulace. Toto předkládání účtů tudíž zůstávalo na velmi obecné úrovni a netýkalo se obchodní politiky společnosti Arkema France.

- 88 Zašesté žalobkyně podotýká, že ve světle všech úvah uvedených v bodech 81 až 87 výše měla Komise konstatovat, že činnost společnosti Arkema France nepodléhala pokynům její mateřské společnosti. Dále jak z judikatury, tak z rozhodovací praxe Komise vyplývá, že veškeré nepřímé důkazy uplatněné žalobkyní pro vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu jsou relevantní pro účely prokázání samostatnosti její dceřiné společnosti. Odmítnutím nepřímých důkazů, které jí žalobkyně předložila, jí Komise *de facto* upřela tento způsob dokazování pro vyvrácení uvedeného předpokladu.
- 89 Dále žalobkyně tvrdí, že Komise v bodě 370 odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávně odmítla průkaznost její neúčasti na protiprávním jednání, kterého se dopustila její dceřiná společnost, jakož i její nevědomosti o uvedeném protiprávním jednání pro vyloučení její odpovědnosti, přestože Komise v napadeném rozhodnutí výslovně uznala, že žalobkyně nebyla nikdy do dotčeného protiprávního jednání přímo nebo nepřímo zapojena. Účast na protiprávním jednání nebo vědomí o něm přitom byly Komisí a soudy Unie zohledňovány v rámci přičítání odpovědnosti za toto protiprávní jednání mateřské společnosti jako relevantní nepřímý důkaz.
- 90 A nakonec, žalobkyně uvádí, že Komise měla v bodě 403 odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávně za to, že skutečnost, že nepůsobila na trhu s chlorečnanem sodným v EHP ani na vstupu nebo výstupu z trhu s tímto produktem, nepředstavuje důkaz její samostatnosti. Takové stanovisko je neslučitelné s judikaturou, tak jak vyplývá z rozsudku Tribunálu ze dne 12. září 2007, Prym a Prym Consumer v. Komise (T-30/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí).
- 91 Komise argumenty žalobkyně popírá.

## – Závěry Tribunálu

- <sup>92</sup> Žalobkyně v podstatě tvrdí, že předložila soubor nepřímých důkazů prokazujících samostatnost společnosti Arkema France na trhu s chlorečnanem sodným a její nevměšování do obchodní politiky její dceřiné společnosti.
- <sup>93</sup> Je třeba připomenout, že jak vyplývá z judikatury uvedené zejména v bodech 52 až 55 výše, pokud Komise vychází při přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání mateřské společnosti z předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu, přísluší posledně uvedené, aby ho vyvrátila předložením důkazů dostatečných k prokázání, že její dceřiná společnost jedná na trhu samostatně. K prokázání samostatnosti její dceřiné společnosti na trhu, a tedy k vyvrácení uvedeného předpokladu dále mateřské společnosti přísluší předložit veškeré poznatky týkající se organizačních, hospodářských a právních vazeb mezi ní a její dceřinou společností, které by mohly prokázat, že netvoří jedinou hospodářskou jednotku.
- <sup>94</sup> V projednávaném případě je tedy třeba posoudit, zda měla Komise právem za to, že soubor nepřímých důkazů, které žalobkyně předložila, neumožňují prokázat samostatnost společnosti Arkema France na trhu a vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu.
- <sup>95</sup> Zaprvé argument žalobkyně, podle kterého stanovisko zaujaté Komisí v rozhodnutí Organické peroxidy a v rozhodnutí Peroxid vodíku prokazuje, že Arkema France vystupovala na trhu samostatně, musí být odmítnut jako neopodstatněný. Především je třeba uvést, že žalobkyně uvedená rozhodnutí vykládá chybně, jelikož Komise

v žádném případě nedošla k závěru, že Arkema France jedná samostatně ať už, zejména, na trhu s chlorečnanem sodným nebo, obecně, na ostatních trzích s produkty, které uváděla na trh. Jak totiž vyplývá zejména z článku 1 rozhodnutí Organické peroxidy, Komise se spokojila s uložením sankce společnosti Arkema France (dříve Atofina), aniž rozhodla o tom, zda je třeba přičíst odpovědnost za tato protiprávní jednání žalobkyni. Dále je třeba konstatovat, že v rozhodnutí Peroxid vodíku došla Komise zejména v bodě 427 odůvodnění uvedeného rozhodnutí v podstatě k tomu, že odpovědnost za protiprávní jednání dotčené v tomto rozhodnutí musí být přičtena žalobkyni. Ani jedno z těchto rozhodnutí tudíž neumožňuje dojít k závěru, že Komise měla za okolností podobných okolnostem projednávaného případu za to, že Arkema France jedná na trhu samostatně.

<sup>96</sup> Navíc, jelikož Komise, jak bylo konstatováno v bodě 60 výše, disponuje možností, nikoliv povinností přičíst odpovědnost za protiprávní jednání mateřské společnosti a jelikož v projednávaném případě odpovědnost za dotčené protiprávní jednání žalobkyni přičetla na základě správného výkladu článku 81 ES, případné konstatování, podle kterého měla Komise v dřívějších věcech za to, že není namístě takové přičtení provést, nebo podepřela předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu dalšími důkazy, neumožňuje v žádném případě dojít v projednávaném případě k závěru, že se přičtením odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni dopustila nesprávného právního posouzení.

<sup>97</sup> Zadruhé, co se týče argumentů žalobkyně, podle kterých je samostatnost společnosti Arkema France dosvědčena decentralizovaným řízením skupiny Elf Aquitaine a skutečností, že žalobkyně byla pouze „neoperativním holdingem“, který nezasahoval do operativního řízení svých dceřiných společností, a tudíž jí Komise neměla přičítat odpovědnost za protiprávní jednání, tak jak ostatně neučinila ve vztahu k jedné z mateřských společností v rozhodnutí Surový tabák Španělsko, je třeba je rovněž odmítnout jako neopodstatněné.

<sup>98</sup> Především je třeba uvést, že tvrzení, podle kterého je žalobkyně „neoperativní holdingovou“ sopečností, není podpořeno žádným konkrétním poznatkem, který by mohl prokázat, že nevykonávala rozhodující vliv na svoji dceřinou společnost. Dále, jak vyplývá z judikatury uvedené v bodě 60 výše, skutečnost, že Komise v rozhodnutí Surový tabák Španělsko nepřičetla odpovědnost za protiprávní jednání mateřské společnosti, nemůže v žádném případě vyvrátit konstatování, podle kterého byly podmínky pro takové přičtení v napadeném rozhodnutí splněny.

<sup>99</sup> Navíc v kontextu skupiny společností je každopádně posláním holdingové společnosti zastřešit účast v různých společnostech a její funkcí je zajistit jejich jednotné řízení. Nelze tudíž vyloučit, že by žalobkyně vykonávala rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti zejména koordinováním finančních investic v rámci skupiny Elf Aquitaine. Mimoto interní rozdělení jednotlivých činností žalobkyně, které se podobá decentralizovanému řízení, mezi jednotlivé divize nebo oddělení je běžným jevem uvnitř takových skupin společností, v čele jaké stojí žalobkyně. Tento argument tedy nijak nevyvrací předpoklad, podle kterého žalobkyně a Arkema France tvořily jeden podnik ve smyslu článku 81 ES.

<sup>100</sup> Zatřetí, pokud žalobkyně tvrdí, že si Arkema France vždy svoji obchodní strategii na trhu s chlorečnanem sodným určovala samostatně, jelikož nikdy nestanovila či neschválila plán činnosti nebo rozpočet na činnosti společnosti Arkema France specificky spjaté s tímto produktem, a že tato měla v podstatě možnost jednat na trhu samostatně, a dále, že Arkema France disponovala plnou finanční samostatností, jelikož dohled, který vykonávala nad svojí dceřinou společností, byl velmi obecný, musejí být tyto argumenty rovněž odmítnuty jako neopodstatněné.

- 101 Mimo skutečnost, že argumenty žalobkyně nejsou podpořeny žádným konkrétním poznatkem, je totiž třeba především uvést, že skutečnost, že nestanovila či neschválila plán činnosti a rozpočet na činnost společnosti Arkema France, neumožňuje prokázat, že je nemohla změnit ani odmítnout nebo kontrolovat jejich provádění.
- 102 Nelze navíc vyloučit, že by žalobkyně vykonávala rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti zejména koordinováním finančních investic v rámci skupiny Elf Aquitaine.
- 103 A konečně, pokud, jak ostatně tvrdila žalobkyně ve své odpovědi na oznámení námitek (viz strana 71 uvedené odpovědi) a jak vyplývá z bodu 392 odůvodnění napadeného rozhodnutí, kontrolovala nejdůležitější závazky své dceřiné společnosti, tato okolnost dále podporuje závěr Komise, podle kterého nebyla uvedená dceřiná společnost na žalobkyni nezávislá.
- 104 Začtvrté argument žalobkyně, podle kterého ji Arkema France informovala o své činnosti na trhu a předkládala jí účty pouze velmi obecně, v souladu s francouzským právem a jejími stanovami, musí být odmítnut jako neopodstatněný. V tomto ohledu mimo skutečnost, že je třeba uvést, že tento argument není podepřen žádným konkrétním poznatkem, uznání, jak je uvedeno v bodě 103 výše, skutečnosti, že kontrolovala nejdůležitější závazky své dceřiné společnosti, žalobkyní směřuje k popření uvedeného argumentu.
- 105 Zapáté, pokud žalobkyně tvrdí, že se nikdy neúčastnila protiprávního jednání, že o něm nevěděla a že nepůsobila na vstupu nebo výstupu z trhu s chlorečnanem sodným, stejně jako na uvedeném trhu, který měl pro ni jen malou důležitost, je třeba konstatovat, že takové poznatky nemohou prokázat samostatnost společnosti

Arkema France. Především je třeba připomenout, že jak vyplývá z judikatury, skutečností, která opravňuje Komisi k určení rozhodnutí ukládajícího pokuty mateřské společnosti skupiny společností, tedy není vztah mezi mateřskou a dceřinou společností, kdy dochází k podněcování k protiprávnímu jednání, a tím spíše ani účast mateřské společnosti na uvedeném protiprávním jednání, ale to, že tvoří jediný podnik (rozsudek Michelin v. Komise, bod 55 výše, bod 290). Žádný závěr nelze dále vyvodit ani ze skutečnosti, že žalobkyně a Arkema France působily na odlišných trzích a že trh s chlorečnanem sodným měl pro žalobkyni malý význam. Je totiž třeba mít za to, že v takové skupině, na jejímž čele je žalobkyně, je dělba úkolů obvyklým jevem, který neumožňuje vyvrátit domněnku, podle které žalobkyně a Arkema France tvořily jediný podnik ve smyslu článku 81 ES. Tyto argumenty tudíž musejí být odmítnuty jako neúčinné.

<sup>106</sup> Zašesté, co se týče argumentu žalobkyně, podle kterého jí Komise *de facto* upřela právo vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu tím, že měla za to, že nepřímé důkazy, které předložila, neumožňují prokázat samostatnost společnosti Arkema France, je třeba ho odmítnout jako neopodstatněný. V napadeném rozhodnutí totiž Komise nejenže nezpochybnila právo žalobkyně předložit nepřímé důkazy, které by mohly vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, ale po přezkumu souboru nepřímých důkazů, který jí žalobkyně předložila, došla právem, jak vyplývá z konstatování uvedených v bodech 95 až 105 výše, k závěru, že důkazy z uvedeného souboru neumožňují uvedený předpoklad vyvrátit.

<sup>107</sup> Ve světle všech předchozích úvah je třeba dojít k závěru, že Komise měla správně za to, že žalobkyně nepředložila důkazy, který by mohly vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu.

108 Čtvrtou část prvního žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout jako zčásti neopodstatněnou a zčásti neúčinnou.

K páté části, vycházející ze změny předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu na nevyvratitelnou domněnku

– Argumenty účastnic řízení

109 Žalobkyně tvrdí, že odmítnutím souboru nepřímých důkazů, který Komisi předložila, tato změnila předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, který musí být vyvratitelnou domněnkou, na nevyvratitelnou domněnku.

110 Žalobkyně především tvrdí, že změna vyvratitelné domněnky na nevyvratitelnou domněnku je zásahem do zásady presumpce neviny. Nejprve tato změna představuje *probatio diabolica*, to znamená nezpochybnitelný důkaz, a tedy důkaz z hlediska judikatury nepřípustný. Na jednání žalobkyně dále upřesnila, že taková domněnka je v rozporu se zásadou presumpce neviny zakotvenou Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), tak jak byla vyložena Evropským soudem pro lidská práva v jeho rozsudku Salabiaku v. Francie ze dne 7. října 1988 (řada A č. 141-A, §28), a dále Listinou základních práv Evropské unie, vyhlášenou v Nice dne 7. prosince 2000 (Úř. věst. C 364, s. 1), která má podle čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce SEU stejnou právní závaznost jako Smlouvy. A konečně, v odpovědi na otázky Tribunálu na jednání upřesnila, že

má za to, že rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, je neslučitelný s výše uvedenými ustanoveními.

- 111 Dále žalobkyně tvrdí, že Komise učinila předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, který uplatnila v napadeném rozhodnutí, nevratitelným.
- 112 Zaprvé z bodů 396 a 412 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise uznává, že vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu je v praxi téměř nemožné, jelikož v nich uvádí zejména, že „tento předpoklad se téměř ve všech případech potvrdí“.
- 113 Zadruhé Komise odmítla zohlednit nepřímé důkazy, které žalobkyně předložila pro vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu, zatímco takové nepřímé důkazy, jsou-li uplatňovány Komisí, jí umožňují uvedený předpoklad podepřít.
- 114 Zatřetí z bodu 401 *in fine* odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla nesprávně za to, že mateřská společnost musí být činěna odpovědnou za protiprávní jednání, ať zasahovala do činnosti své dceřiné společnosti či nikoliv, ať jí poskytla volnost v jednání či nikoliv, a ať o protiprávních jednáních, kterých se uvedená dceřiná společnost dopustila, věděla či nikoliv.
- 115 Začtvrté Komise nevyvodila přiměřené důsledky ze svého nesprávného výkladu, který uznala při slyšení před úředníkem pro slyšení, vyjádření formulovaného společností Arkema France dne 18. října 2004 v odpovědi na žádost o informace, která jí byla Komisí zaslána dne 10. září 2004, a ve kterém zaměnila společnost Elf Atochem a žalobkyni.

- 116 Zapáté Komise v napadeném rozhodnutí vycházela nikoliv z konkrétních poznatků prokazujících skutečný výkon rozhodujícího vlivu žalobkyně na obchodní vedení společnosti Arkema France, ale z pouhých nepodložených tvrzení, která představují další domněnky a dohady, které nikdy neověřila.
- 117 Zašesté z odmítnutí všech prvků ze souboru nepřímých důkazů předloženého žalobkyní je třeba vyvodit, že Komise vyžaduje negativní listinné důkazy o nevměšování mateřské společnosti do obchodní politiky své dceřiné společnosti.
- 118 Komise argumenty žalobkyně popírá.

#### – Závěry Tribunálu

- 119 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že odmítnutím nepřímých důkazů, které jí předložila, Komise změnila předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu na nevyvratitelnou domněnku. Taková domněnka je přitom protiprávní jak z pohledu EÚLP a Listiny základních práv Evropské unie, tak judikatury soudů Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva.
- 120 V tomto ohledu je třeba uvést, že v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 52 výše nebylo požadováno, aby žalobkyně předložila důkaz o svém nevměšování do řízení své dceřiné společnosti, ale pouze aby předložila důkazy dostatečné pro prokázání, že její dceřiná společnost jednala na dotčeném trhu samostatně.

<sup>121</sup> Přitom okolnost, že žalobkyně v projednávaném případě nepředložila důkazy, které by mohly vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, jak vyplývá z přezkumu čtvrté části prvního žalobního důvodu (viz body 95 až 106 výše), neznamená, že uvedený předpoklad nemůže být v žádném případě vyvrácen.

<sup>122</sup> Z tohoto důvodu je zaprvé třeba odmítnout jako neúčinný argument žalobkyně uvedený v bodě 110 výše, podle kterého je předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, který Komise uplatnila v napadeném rozhodnutí a jehož legalitu Soudní dvůr uznal v rozsudku *Akzo Nobel a další v. Komise*, bod 45 výše, v podstatě v rozporu se zásadou presumpce nevinu, tak jak tato zásada byla uznána v Listině základních práv Evropské unie a v EÚLP a dále tak jak byla vyložena Evropským soudem pro lidská práva a soudy Unie. Zadruhé je třeba odmítnout jako neopodstatněné argumenty uvedené v bodech 111 až 117 výše, podle kterých měla v podstatě Komise nesprávně za to, že nepřímé důkazy, které jí žalobkyně předložila, prokazují, že nevykonává rozhodující vliv na společnost *Arkema France*, jelikož, jak bylo konstatováno v rámci přezkumu čtvrté části prvního žalobního důvodu (viz body 95 až 106 výše), Komise v napadeném rozhodnutí přičetla odpovědnost za protiprávní jednání žalobkyni z důvodu, že žádný z nepřímých důkazů, které žalobkyně předložila, neumožňoval dojít v projednávaném případě k závěru o samostatnosti společnosti *Arkema France* na trhu.

<sup>123</sup> Pátou část prvního žalobního důvodu, a v důsledku toho první žalobní důvod v plném rozsahu, je tudíž třeba zamítnout jako částečně neopodstatněné a částečně neúčinné.

*Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení šesti základních zásad v důsledku přičtení odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni*

- 124 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise tím, že jí přičetla protiprávní jednání společnosti Arkema France, porušila šest základních zásad. Tento žalobní důvod se tedy dělí na šest částí.

K první části, vycházející z porušení práva žalobkyně na obhajobu

– Argumenty účastnic řízení

- 125 Žalobkyně se v podstatě domnívá, že její právo na obhajobu bylo porušeno předtím i poté, co jí byly oznámeny námitky.

- 126 Zaprvé žalobkyně především tvrdí, že posouzení Komise uvedené v bodě 406 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého nebyla Komise povinna před oznámením námitek splnit ve vztahu k ní zvláštní náležitosti, je popřeno judikaturou, tak jak vyplývá z rozsudků Soudního dvora ze dne 2. října 2003, Thyssen Stahl v. Komise (C-194/99 P, Recueil, s. I-10921), a ze dne 21. září 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise (C-105/04 P, Sb. rozh. s. I-8725). Domnívá se totiž, že Komise měla před zasláním oznámení námitek využít svých vyšetřovacích pravomocí k získání nepřímých důkazů podepírajících

předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu od žalobkyně, namísto aby se spokojila s důkazy předloženými společností Arkema France. Na jednání upřesnila, že taková povinnost vyplývá rovněž z rozsudku Tribunálu ze dne 8. července 2008, *AC-Treuhand v. Komise* (T-99/04, Sb. rozh. s. II-1501), a z kodexu osvědčených postupů Komise, týkajícího se článků 101 SFEU a 102 SFEU (dále jen „kodex osvědčených postupů“), který byl ke dni jednání k dispozici na internetových stránkách Komise.

<sup>127</sup> Dále, při neprovedení vyšetřovacích opatření ve vztahu k ní byla žalobkyně zbavena svého práva vysvětlit před přijetím oznámení námitek způsob fungování skupiny Elf Aquitaine, své vztahy se společností Arkema France a svoji čistě pasivní úlohu při řízení její činnosti týkající se chlorečnanu sodného. Rovněž neměla možnost zkontrolovat správnost informací poskytnutých společností Arkema France, u nichž posledně uvedená požádala o důvěrnost, jako například obratu žalobkyně, který Arkema France Komisi poskytla v odpovědi na žádost o informace.

<sup>128</sup> Mimoto Komise nemohla získat úplné odpovědi na otázky, které jí položila, jelikož se šetření týkalo období po odchodu společnosti Arkema France ze skupiny Elf Aquitaine, ke kterému došlo dne 18. května 2006. Žalobkyně tudíž přišla o možnost ovlivnit námitky, které byly vůči ní uplatněny, prokázáním nemožnosti přičítání jí protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost Arkema France, již ve fázi šetření, a dále vyhnout se tomu, aby jí byly uloženy dvě různé pokuty. Na jednání doplnila, že jelikož jí bylo oznámení námitek doručeno ke dni, kdy již Arkema France nebyla součástí skupiny Elf Aquitaine, a jelikož od začátku šetření uplynuly již čtyři roky, nemá již k dispozici důkazy, které by jí ke dni doručení uvedeného oznámení umožňovaly užitečně se hájit.

129 A konečně, zhoršení schopnosti žalobkyně bránit se bylo podtrženo nekonzistentností a rozporností stanoviska zaujatého Komisí v rozhodnutí MCAA, v rozhodnutí K (2006 v konečném znění) ze dne 31. května 2006 týkajícím se řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc č. COMP/F/38.645 – Metakryláty) (Úř. věst. 2006, L 322, s. 20, dále jen „rozhodnutí Metakryláty“), v rozhodnutí Peroxid vodíku a v napadeném rozhodnutí.

130 Kromě toho na jednání žalobkyně podotkla, že Soudní dvůr uznal trestní povahu pokut v oblasti hospodářské soutěže ve svých rozsudcích ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise (C-199/92 P, Recueil, s. I-4287), ze dne 22. května 2008, Evonik Degussa v. Komise a Rada (C-266/06 P, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí), a ze dne 23. prosince 2009, Spector Photo Group a Van Raemdonck (C-45/08, Sb. rozh. s. I-12073), a dále že Listina základních práv Evropské unie, která vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009, byla ihned použitelná na spory probíhající před Tribunálem. V tomto rámci tvrdí, že byla porušena její základní práva, jelikož Komise měla nesprávně za to, že „základní práva musejí být přiznána podnikovi, a nikoliv každé jednotlivé právnické osobě“.

131 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že z bodů 402 až 406 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise neposoudila pečlivě, čímž porušila požadavky zakotvené judikaturou, veškeré prvky souboru nepřímých důkazů, který předložila pro vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu, jelikož se spokojila s odmítnutím uvedených důkazů neodůvodněnými tvrzeními, domněnkami a čistě teoretickými předpoklady, které neodpovídají skutečnému fungování skupiny Elf Aquitaine v okamžiku vzniku skutkových okolností dotčené věci.

132 Komise argumenty žalobkyně popírá.

## – Závěry Tribunálu

- <sup>133</sup> Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila její právo na obhajobu tím, že ve vztahu k ní neprovedla jakékoli vyšetřovací opatření předtím, než jí bylo doručeno oznámení námitek, a dále tím, že po doručení uvedeného oznámení pečlivě neposoudila veškeré poznatky vyplývající ze souboru nepřímých důkazů, které předložila za účelem vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu.
- <sup>134</sup> Podle ustálené judikatury dodržování práv obhajoby vyžaduje, aby dotčenému podniku bylo v průběhu správního řízení umožněno účinně vyjádřit své stanovisko k reálnosti a relevantnosti skutkového stavu a dovolávaných okolností, jakož i k dokumentům použitým Komisí na podporu jejího tvrzení, že došlo k porušení Smlouvy (rozsudky Soudního dvora ze dne 7. června 1983, *Musique Diffusion française* a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 10, a ze dne 6. dubna 1995, *BPB Industries a British Gypsum v. Komise*, C-310/93 P, Recueil, s. I-865, bod 21).
- <sup>135</sup> Obdobně jako nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] Smlouvy (Úř. věst. 1962, 13, s. 204), které bylo zrušeno a nahrazeno nařízením č. 1/2003, toto posledně uvedené nařízení v čl. 27 odst. 1 stanoví, že stranám je zasíláno oznámení námitek, jež musí jasným způsobem uvádět všechny základní skutečnosti, o které se Komise v tomto stadiu řízení opírá (rozsudek *Aalborg Portland a další v. Komise*, bod 45 výše, bod 67), aby bylo dotčeným osobám umožněno skutečně zjistit, jaké chování jim Komise vytýká, a aby se mohly účinně hájit předtím, než Komise přijme konečné rozhodnutí. Takové oznámení námitek představuje procesní záruku uplatňující základní zásadu práva Společenství, jež vyžaduje dodržování práva na obhajobu během celého řízení (rozsudek Soudního dvora ze dne 3. září 2009, *Papierfabrik August Koehler a další v. Komise*, C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, Sb. rozh. s. I-7191, bod 35).

- <sup>136</sup> Tato zásada především vyžaduje, aby oznámení námitek zaslané podniku, kterému Komise zamýšlí uložit sankci za porušení pravidel hospodářské soutěže, obsahovalo takové základní skutečnosti uplatňované vůči tomuto podniku jako vytýkané skutkové okolnosti, jejich kvalifikaci a důkazy, o něž se Komise opírá, aby mohl uvedený podnik užitečně uplatnit své argumenty v rámci správního řízení, které bylo proti němu zahájeno (viz rozsudek Papierfabrik August Koehler a další v. Komise, bod 135 výše, bod 36, a citovaná judikatura).
- <sup>137</sup> Oznámení námitek musí s ohledem na svůj význam zejména jednoznačně uvádět právnickou osobu, které mohou být ukládány pokuty, a této osobě musí být určeno a musí uvádět, na základě jakého postavení jsou této osobě tvrzené skutečnosti vytýkány (viz, v tomto smyslu, Papierfabrik August Koehler a další v. Komise, bod 135 výše, body 37 a 38).
- <sup>138</sup> Dotyčný podnik je totiž právě oznámením námitek informován o všech podstatných skutečnostech, o které se Komise opírá v této fázi řízení. V důsledku toho může dotyčný podnik plně uplatnit své právo na obhajobu až po zaslání uvedeného oznámení (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 25. ledna 2007, Dalmine v. Komise, C-407/04 P, Sb. rozh. s. I-829, bod 59, a citovaná judikatura, a rozsudek AC-Treuhand v. Komise, bod 126 výše, bod 48).
- <sup>139</sup> Co se týče první výtky žalobkyně, podle které Komise porušila její právo na obhajobu tím, že ve vztahu k ní neprovedla jakékoliv vyšetřovací opatření předtím, než jí bylo doručeno oznámení námitek, je třeba uvést, že účastnice řízení sice Tribunálu uvedené oznámení námitek nepředložily, z vyjádření žalobkyně ze dne 27. září 2007 v odpovědi na uvedené oznámení však jednoznačně vyplývá, že jí Komise informovala o tom, že jí hodlá přičíst protiprávní jednání společnosti Arkema France na základě předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu. Žalobkyně tedy byla seznámena s námitkou uplatněnou vůči ní v uvedeném oznámení a bylo jí umožněno na uvedené oznámení

odpovědět, což skutečně písemně učinila. Navíc nezpochybňuje, že jí bylo umožněno předložit vyjádření k uvedenému oznámení při slyšení před úředníkem pro slyšení, což skutečně učinila.

- <sup>140</sup> Skutečnost, že Komise ve vztahu k žalobkyni neprovedla žádné vyšetřovací opatření předtím, než jí bylo doručeno oznámení námitek, nebo otázka, zda – jak ostatně podotýká – jí Komise v předchozích rozhodnutích přičetla odpovědnost za jiná protiprávní jednání, kterých se dopustila její dceřiná společnost, či nikoliv, nemohou zpochybnit závěr, podle kterého jí Komise mohla informovat o námitkách uplatňovaných vůči ní poprvé v uvedeném oznámení. Žalobkyni totiž bylo v průběhu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit své stanovisko k reálnosti a relevantnosti skutečností a okolností tvrzených Komisí v jejím oznámení námitek, jak v jejím vyjádření v odpověď na uvedené oznámení, tak při slyšení před úředníkem pro slyšení.
- <sup>141</sup> Komise tudíž tím, že ve vztahu k ní neprovedla žádné vyšetřovací opatření předtím, než jí bylo doručeno oznámení námitek, neporušila právo žalobkyně na obhajobu.
- <sup>142</sup> Ostatní argumenty uplatněné žalobkyní tento závěr nepopírají.
- <sup>143</sup> Zprvce, co se týče argumentu vzneseného žalobkyní na jednání, podle kterého Komise porušila její základní práva, tak jak byla uznána judikaturou Společenství a Listinou základních práv Evropské unie, tím že měla nesprávně za to, že tato základní práva musejí být přiznána podniku, a nikoliv každé jednotlivé právnické osobě, je třeba ho odmítnout jako neopodstatněný. Mimo skutečnost, že z napadeného rozhodnutí ani z jejích písemností nevyplývá, že by Komise takovou úvahu formulovala, je totiž třeba konstatovat, jak vyplývá z bodu 66 odůvodnění napadeného rozhodnutí a článku 4

výroku uvedeného rozhodnutí, že Komise zaslala oznámení námitek, jakož i napadené rozhodnutí žalobkyni a společnosti Arkema France, každé zvlášť, takže v průběhu správního řízení, jakož i po jeho skončení respektovala právo na obhajobu každé z těchto dvou společností.

- <sup>144</sup> Zadruhé argument, podle kterého z judikatury uvedené v bodě 126 výše vyplývá, že Komise měla v projednávaném případě nesprávně za to, že není povinna provést zvláštní vyšetřovací opatření ve vztahu k žalobkyni, musí být rovněž odmítnut jako neopodstatněný.

- <sup>145</sup> Soudní dvůr především v rozsudku Thyssen Stahl v. Komise, bod 126 výše (bod 31) rozhodl, že je třeba konstatovat, že Komise porušuje právo podniku na obhajobu tehdy, když existuje možnost, že z důvodu pochybení, kterého se Komise dopustila, by správní řízení bývalo mohlo dospět k jinému výsledku. Soudní dvůr měl v uvedeném bodě rovněž za to, že podnik prokáže, že k takovému porušení došlo, pokud dostatečně prokáže nikoliv to, že by rozhodnutí Komise bývalo mělo odlišný obsah, ale že bez tohoto pochybení by býval mohl lépe zajistit svoji obhajobu, například tím, že by býval mohl pro svoji obhajobu využít dokumentů, k nimž mu v průběhu správního řízení nebyl umožněn přístup. V projednávaném případě je přitom třeba konstatovat, že žalobkyně neprokazuje, že to, že Komise vůči ní neprovedla žádné vyšetřovací opatření předtím, než jí bylo doručeno oznámení námitek, mohlo Komisi vést k odlišnému výsledku v napadeném rozhodnutí. Na rozdíl od svého tvrzení totiž měla příležitost sdělit, na základě oznámení námitek, své vyjádření ke způsobu fungování skupiny Elf Aquitaine, svým vztahům se společností Arkema France, jakož i ke své údajně čistě pasivní roli v řízení její činnosti související s chlorečnanem sodným.

<sup>146</sup> Dále v rozsudku *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. Komise*, bod 126 výše (body 48 až 50 a 56) Soudní dvůr rozhodl zejména, že je důležité zabránit tomu, aby mohlo být právo na obhajobu nenaoprávněně narušeno z důvodu nadměrné doby trvání vyšetřovací fáze a aby tato doba trvání mohla být na překážku provádění důkazů majících vyvrátit existenci jednání, která mohou zakládat odpovědnost dotčených podniků. V projednávaném případě je přitom třeba uvést, že žalobkyně nepředkládá žádný konkrétní poznatek prokazující, že vyšetřovací fáze řízení, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí, trvalo příliš dlouho a tvořilo tak překážku tomu, aby mohla předložit nepřímé důkazy, které by mohly vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu.

<sup>147</sup> A konečně, v rozsudku *AC-Treuhand v. Komise*, bod 126 výše (bod 56), měl Tribunál za to, že Komise je povinna informovat dotčený podnik ve stádiu prvního opatření přijatého vůči němu, včetně žádostí o informace, které mu zasílá na základě článku 11 nařízení č. 17, zejména o předmětu a cíli vyšetřování. V bodě 58 uvedeného rozsudku Tribunál rovněž připomněl, že z judikatury vyplývá, že pochybení, kterého se Komise dopustí, může vést ke zrušení jejího konečného rozhodnutí pouze tehdy, když toto pochybení bylo takové, že se konkrétně dotklo práva dotčeného podniku na obhajobu ve správním řízení. Ovšem v projednávaném případě, mimo skutečnost, že z uvedeného rozsudku nelze vyvodit, že by Komise byla povinna, jak tvrdí žalobkyně, přijmout vyšetřovací opatření vůči podniku před zasláním oznámení námitek, pokud má za to, že jinak disponuje informacemi odůvodňujícími zaslání takového oznámení, je nutno uvést, že žalobkyně nepředkládá žádný konkrétní poznatek prokazující, že by byla z tohoto důvodu zbavena možnosti předložit důkaz, že nevykonávala rozhodující vliv na společnost *Arkema France*.

<sup>148</sup> Zatřetí, co se týče argumentu podle kterého Komise porušila kodex osvědčených postupů tím, že vůči ní nepřijala žádné vyšetřovací opatření, je třeba konstatovat, že uvedený kodex, který musí být podle svého bodu 5 použit pouze na věci probíhající v době jeho zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* a po něm následující, byl přijat po napadeném rozhodnutí, a tudíž není na skutkové okolnosti tohoto případu

použitelný. Dále je každopádně třeba uvést, že bod 14 uvedeného kodexu stanoví, s odkazem na rozsudek AC-Treuhand v. Komise, bod 126 výše (bod 56), že „v okamžiku prvního vyšetřovacího opatření (obvykle žádosti o informace nebo inspekce) jsou podniky informovány o tom, že jsou předmětem předběžného šetření, jakož i o předmětu a cíli takového šetření“. Ač tedy není nezbytné rozhodnout o právním dosahu uvedeného kodexu, je třeba každopádně konstatovat, že tímto kodexem nevzniká žádná povinnost zatěžující Komisi, na jejímž základě by musela vůči podnikům uplatnit vyšetřovací opatření před přijetím oznámení námitek.

149 První výtku žalobkyně je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

150 Co se týče druhé výtky žalobkyně, podle které Komise porušila její právo na obhajobu, jelikož pečlivě nepřezkoumala všechny prvky souboru nepřímých důkazů, který předložila za účelem vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu, je třeba konstatovat, že jak podotýká Komise, žalobkyně neuvádí žádnou skutkovou nebo právní okolnost zmíněnou v napadeném rozhodnutí, ke které se nemohla vyjádřit v odpovědi na oznámení námitek. Dále je třeba odkázat na body 397 až 415 odůvodnění napadeného rozhodnutí a konstatovat, že Komise odpověděla na argumenty vznesené společností Arkema France a žalobkyní v jejich vyjádřeních v odpověď na oznámení námitek odůvodňujícím a vyčerpávajícím způsobem. V důsledku toho nelze Komisi vytýkat, že by v tomto ohledu porušila právo žalobkyně na obhajobu.

151 Druhá výtku žalobkyně, jakož i první část v plném rozsahu tudíž musejí být zamítnuty jako neopodstatněné.

Ke druhé části, vycházející z porušení zásady rovnosti zbraní

### Argumenty účastnic řízení

- 152 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila zásadu rovnosti zbraní. Toto porušení vyplývá v projednávaném případě ze skutečnosti, že namísto toho, aby se odvolávala na konkrétní poznatky umožňující osvětlit jednotlivé skutkové okolnosti projednávaného případu, tak jak vyplývají ze souboru nepřímých důkazů, který žalobkyně předložila, Komise se spokojila s uplatněním nových dohadů a domněnek, třebaže žalobkyně v souladu s judikaturou předložila jiné přijatelné vysvětlení skutkových okolností, které bylo v rozporu s vysvětlením zohledněným Komisí.
- 153 Na jednání žalobkyně doplnila, že skutečnost, že Komise vůči ní nezahládila šetření, měla za následek porušení zásady rovnosti zbraní, jelikož by si tak mohla „uchovat důkazy“ a „přijmout opatření proti obvinění ze zasahování do své dceřiné společnosti“.
- 154 Komise argumenty žalobkyně popírá.

### Závěry Tribunálu

- 155 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise porušila zásadu rovnosti zbraní, jelikož vzhledem k tomu, že předložila soubor nepřímých důkazů představující přijatelné vysvětlení skutečnosti, že Arkema France vykonávala svoji činnost samostatně, příslušelo tedy Komisi předložit konkrétní poznatky podepírající předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu.

- 156 Je třeba připomenout, že zásada rovnosti zbraní, stejně jako zejména zásada kontradiktornosti řízení jsou pouze logickým následkem samotného pojmu „spravedlivý proces“ (obdobně viz rozsudky Soudního dvora ze dne 26. června 2007, *Ordre des barreaux francophones et germanophone* a další, C-305/05, Sb. rozh. s. I-5305, bod 31; ze dne 2. prosince 2009, *Komise v. Irsko* a další, C-89/08 P, Sb. rozh. s. I-11245, bod 50, jakož i ze dne 17. prosince 2009, v přezkumném řízení *M v. EMEA*, C-197/09 RX-II, Sb. rozh. s. I-12033, body 39 a 40). Znamená zejména povinnost nabídnout každému účastníku řízení přiměřenou možnost prezentovat svoji věc za podmínek, které ho nestaví do jasně nevýhodnější situace oproti jeho protivníkovi (viz *ESLP*, rozsudky *Dombo Beheer BV v. Nizozemsko* ze dne 27. října 1993, řada A č. 274, § 33; *Ernst a další v. Belgique* ze dne 15. července 2003, § 60, a *Vezon v. Francie* ze dne 18. dubna 2006, § 31).
- 157 V projednávaném případě se žalobkyně na rozdíl od svého tvrzení nenacházela v jasně nevýhodnější situaci oproti Komisi z důvodu, že posledně uvedená vůči ní uplatňovala předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, založený na existenci kapitálového propojení se společností *Arkema France*.
- 158 Vzhledem k tomu, že v bodě 57 výše bylo konstatováno, že Komise právem předpokládala, že žalobkyně vykonávala rozhodující vliv na společnost *Arkema France* na základě skutečnosti, že držela téměř veškerý její kapitál, a dále, jak vyplývá z konstatování formulovaných v bodech 139 a 140 výše, mohla žalobkyně ve svém vyjádření v odpověď na oznámení námitek a při slyšení před úředníkem pro slyšení uplatnit veškeré právní a skutkové okolnosti za účelem vyvrácení této domněnky, Komise v projednávaném případě zásadu rovnosti zbraní neporušila.
- 159 Argument žalobkyně uplatněný na jednání, podle kterého Komise porušila zásadu rovnosti zbraní, jelikož kdyby vůči ní bylo bývalo zahájeno šetření, byla by si mohla „uchovat důkazy“ o tom, že *Arkema France* jednala samostatně, jakož i „přijmout opatření proti obvinění ze zasahování do své dceřiné společnosti“, musí být odmítnut

jako neopodstatněný. Je totiž třeba především připomenout, že žalobkyně, která byla v době, kdy Komise zaslala společnosti Arkema France žádost o informace, tedy dne 10. září 2004, její mateřskou společností, mohla po tomto dni shromáždit případné důkazy o samostatnosti své dceřiné společnosti. Argument žalobkyně v tomto ohledu navíc není podepřen žádným konkrétním poznatkem prokazujícím, že důkazy, které by byly bývaly užitečné pro její obhajobu, zmizely nebo že napadené rozhodnutí by bývalo mohlo být odlišné, kdyby ve vztahu k ní bylo přijato vyšetřovací opatření před oznámením námitek. A konečně, uvedený argument v žádném případě nepopírá závěr uvedený v bodě 158 výše, podle kterého žalobkyně mohla v rámci svého vyjádření v odpověď na oznámení námitek a při slyšení před úředníkem pro slyšení uplatnit veškeré právní a skutkové okolnosti za účelem vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu.

160 Druhou část druhého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

Ke třetí části, vycházející z porušení presumpce nevin

– Argumenty účastnic řízení

161 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila presumpci nevin, která je základním právem zaručeným Smlouvou o ES a čl. 6 odst. 2 EÚLP.

- <sup>162</sup> Zaprvé žalobkyně podotýká, že v bodech 409 až 411 odůvodnění napadeného rozhodnutí jí Komise uložila sankci za porušení článku 81 ES na základě předpokladu, který nebyl podepřen žádným konkrétním poznatkem a který vedl Komisi k nepřihlédnutí k důkazům opakem, které předložila. Takové formální konstatování odpovědnosti spočívá na pouhých náznacích, které Tribunál odmítl v rozsudku ze dne 6. října 2005, Sumitomo Chemical a Sumika Fine Chemicals v. Komise (T-22/02 a T-23/02, Sb. rozh. s. II-4065, bod 106).
- <sup>163</sup> Komise především musela prokázat vinu společnosti Arkema France na straně jedné a žalobkyně na straně druhé, specificky a odděleně pro každou z nich. Dále nebyla každopádně prokázána vina žalobkyně, jelikož o její odpovědnosti bylo rozhodnuto při porušení pravidel, kterými se řídí přičítání odpovědnosti za protiprávní jednání mateřské společnosti, a jejího práva na obhajobu.
- <sup>164</sup> A konečně, na jednání žalobkyně podotkla, že neexistence šetření vedeného ve vztahu k ní prokazuje, že Komise jednala na základě předsudku. Podle ní napadené rozhodnutí spočívá na tomto předsudku, který „přetrval jako důsledek řízení před Komisí, které [by dnes bylo] zcela nepřípustné s ohledem na požadavky Listiny základních práv Evropské unie“, jelikož konečné rozhodnutí je přijímáno orgánem, který je současně „pověřen vyšetřováním, stíháním a přijetím rozhodnutí“.
- <sup>165</sup> Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že na ni automaticky uplatnila předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, ji zatížila nevyvratitelnou domněnkou viny, která představuje *probatio diabolica* a je nepřípustná. Podotýká, že podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva musí být každá domněnka ohraničena podmínkami chránícími právo na obhajobu (viz ESLP, rozsudek Salabiaku v. Francie, bod 110 výše, § 28, a rozsudek Janosevic v. Švédsko ze dne 23. července 2002, č. 34619/97, § 101). Podle

judikatury Společenství dále každé systematické uplatnění předpokladů viny musí být vyloučeno a každý předpoklad viny musí moci být účinně vyvrácen osobou, na níž se uplatní.

<sup>166</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

## – Závěry Tribunálu

<sup>167</sup> Žalobkyně se v podstatě dovolává porušení presumpce nevin, jelikož jí Komise uložila sankci za protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost Arkema France, aniž podepřela předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu a aniž přihlédla k souboru nepřímých důkazů, které předložila a které podle ní mohly vyvrátit uvedený předpoklad, a dále tím, že porušila její právo na obhajobu.

<sup>168</sup> Podle judikatury presumpce nevin vyžaduje, aby každý, kdo je obviněn, byl považován za nevinného, dokud jeho vina není prokázána v souladu s právem. Brání tak jakémukoli formálnímu zjištění, a dokonce naznačování odpovědnosti osoby obviněné z daného protiprávního jednání v rozhodnutí, kterým se končí řízení, ačkoli tato osoba nemůže využít všech záruk, které jsou inherentní výkonu práva na obhajobu v rámci řízení, jež má běžný průběh a v rámci něhož je přijato rozhodnutí ve věci samé (rozsudek Tribunálu ze dne 12. října 2007, Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse v. Komise, T-474/04, Sb. rozh. s. II-4225, bod 76).

<sup>169</sup> V projednávaném případě je nesporné, že dotčené protiprávní jednání bylo dceřinou společností žalobkyně uznáno. Dále, jak bylo uvedeno v bodě 57 výše, Komise právem v napadeném rozhodnutí předpokládala, že žalobkyně je odpovědná za jednání své

dceřiné společnosti, jelikož držela více než 97 % jejího kapitálu. Vzhledem k tomu, že, jak bylo konstatováno v bodě 107 výše, žalobkyně nevyvrátila předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, Komise jí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání oprávněně.

170 Mimoto, jak bylo uvedeno v rámci přezkumu první části druhého žalobního důvodu, vycházející z údajného porušení jejího práva na obhajobu (viz body 139 a 140 výše), žalobkyni bylo v průběhu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit své stanovisko k reálnosti a relevantnosti skutečností a okolností tvrzených Komisí v oznámení námitek jak ve svém vyjádření v odpověď na oznámení námitek, tak při slyšení před úředníkem pro slyšení, takže mohla využít všech záruk, které jsou inherentní výkonu práva na obhajobu v rámci řízení, jež má běžný průběh a v rámci něhož je přijato rozhodnutí ve věci samé.

171 A konečně, jak bylo uvedeno v rámci přezkumu páté části prvního žalobního důvodu (viz bod 121 výše), okolnost, že žalobkyně v projednávaném případě nepředložila důkazy, které by mohly vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, neznamená, že uvedený předpoklad nemůže být v žádném případě vyvrácen a že, jak podotýká rovněž žalobkyně, jí Komise zatížila nevyvratitelnou domněnkou viny, která představuje *probatio diabolica*, nebo že jí uložila sankci pouze na základě „předsudku“, který neměla žalobkyně příležitost vyvrátit.

172 Z toho plyne, že Komise tím, že předpokládala rozhodující vliv žalobkyně na její dceřinou společnost, neporušila presumpci nevinu.

- 173 Kromě toho, jestliže žalobkyně na jednání v podstatě tvrdila, že presumpce nevin, tak jak byla uznána Listinou základních práv Evropské unie, byla v projednávaném případě porušena, jelikož Komise je orgánem, který je pověřen „vyšetřováním, stíháním a přijetím rozhodnutí“, je třeba konstatovat, že jak ústně tvrdila Komise, tato výtky byla vznesena opožděně, jelikož byla poprvé formulována ve fázi jednání a nelze ji považovat za rozšíření projednávaného žalobního důvodu, tak jak byl uplatněn v žalobě, podle kterého předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, ze kterého Komise v napadeném rozhodnutí vycházela, je v rozporu s presumpcí nevin. Tuto výtku je tedy třeba odmítnout jako nepřipustnou, v souladu s čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu.
- 174 Třetí část druhého žalobního důvodu tudíž musí být zamítnuta jako zčásti neopodstatněná a zčásti nepřipustná.

Ke čtvrté části, vycházející z porušení zásady osobní odpovědnosti a personality sankcí

#### – Argumenty účastnic řízení

- 175 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila zásadu osobní odpovědnosti a její důsledek zásadu personality trestů tím, že zohlednila existenci a odpovědnost údajného podniku tvořeného jí samotnou a společností Arkema France, a dále tím, že jí uložila zaplatit zaprvé pokutu, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Arkema France, a zadruhé pokutu určenou jí osobně, přestože při nedostatku konkrétních poznatků, které by mohly podepřít předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, měla uznat existenci dvou odlišných hospodářských subjektů. Porušení uvedených zásad je podpořeno body 313 a 315 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které odkazují na pojmy

spolupůvodce a původce protiprávního jednání. Komise tak žalobkyni nesprávně kvalifikovala jako spolupůvodce dotčeného protiprávního jednání.

<sup>176</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

#### – Závěry Tribunálu

<sup>177</sup> Žalobkyně v podstatě tvrdí, že tím, že jí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání, Komise porušila zásady osobní odpovědnosti a personality trestů.

<sup>178</sup> Na základě zásady personality trestů a sankcí má být podnik potrestán pouze za skutečnosti, které jsou mu individuálně vytýkány (rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2001, *Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise*, T-45/98 a T-47/98, Recueil, s. II-3757, bod 63), což je zásada použitelná na veškerá správní řízení, která mohou vést k uložení sankcí na základě pravidel hospodářské soutěže (rozsudek Tribunálu ze dne 4. července 2006, *Hoek Loos v. Komise*, T-304/02, Sb. rozh. s. II-1887, bod 118).

<sup>179</sup> Jak však vyplývá z judikatury uvedené v bodech 45 až 50 výše, tato zásada musí být skloubena s pojmem podnik ve smyslu článku 81 ES. Pokud hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti.

180 Jak již bylo uvedeno v bodě 105 výše, skutečností, která opravňuje Komisi k určení rozhodnutí ukládajícího pokuty mateřské společnosti skupiny společností, tedy není vztah mezi mateřskou a dceřinou společností, kdy dochází k podněcování k protiprávnímu jednání, a tím spíše ani účast mateřské společnosti na uvedeném protiprávním jednání, ale to, že tvoří jediný podnik ve smyslu článku 81 ES (viz, v tomto smyslu, rozsudek *Michelin v. Komise*, bod 55 výše, bod 292). Žalobkyně tedy byla osobně potrestána za protiprávní jednání, u něhož se má za to, že se ho sama dopustila z důvodu hospodářských a právních vazeb, které ji spojují se společností *Arkema France* a které jí umožňovaly určovat její chování na trhu.

181 Z toho plyne, že přiřčením odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni nebyla porušena zásada personality trestů a sankcí.

182 V tomto ohledu je třeba odmítnout jako neopodstatněný argument žalobkyně, podle kterého z bodů 313 a 315 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise jí nesprávně považovala za spolupůvodce nebo původce protiprávního jednání. Totiž, mimo skutečnost, že v uvedených bodech odůvodnění Komise ve vztahu k žalobkyni takovou kvalifikaci neprovádí, z výkladu zejména bodů 367 až 375 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve spojení s body 386, 387, 396 a 415, jasně vyplývá, že měla za to, že jelikož žalobkyně vykonává rozhodující vliv na společnost *Arkema France* a jelikož tedy tvoří jeden podnik ve smyslu článku 81 ES, tyto společnosti, které tvořily podnik, ve smyslu článku 81 ES, který se dopustil protiprávního jednání, musejí za něho být činěny odpovědnými.

183 Čtvrtou část druhého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

K páté části, vycházející z porušení zásady legality trestů

– Argumenty účastnic řízení

<sup>184</sup> Žalobkyně tvrdí, že porušením zásady osobní odpovědnosti a personality trestů Komise porušila zásadu legality trestů. Tvrdí, že byla potrestána navzdory neexistenci jakéhokoliv zákonného ustanovení postihujícího protiprávní jednání, které nebylo podnikem prokázáno. Dále, čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 opravňuje Komisi pouze k tomu, aby uložila sankce podnikům, které „se dopouštějí [protiprávního] jednání“. Pokyny dále stanoví, že sankční pravomoc Komise může být vykonávána pouze „v rámci limitů stanovených v nařízení č. 1/2003“.

<sup>185</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

– Závěry Tribunálu

<sup>186</sup> Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise porušila zásadu legality trestů tím, že jí uložila sankci, třebaže čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a pokyny takovou sankci nestanovují.

<sup>187</sup> Podle judikatury zásada legality trestů vyžaduje, aby zákon jasně definoval protiprávní jednání a tresty, které je potlačují. Tato podmínka je splněna, pokud jednotlivec má možnost se z textu příslušného ustanovení – a v případě potřeby z výkladu, který k němu podaly soudy – dozvědět, z jakých úkonů a opomenutí mu vzniká trestněprávní odpovědnost (rozsudek Evonik Degussa v. Komise a Rada, bod 130 výše, bod 39).

<sup>188</sup> Je třeba uvést, že podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 může Komise rozhodnutím uložit pokuty podnikům, které se dopouštějí zejména jednání v rozporu s článkem 81 ES.

<sup>189</sup> V projednávaném případě, s ohledem na ustanovení uvedená v bodě 188 výše a vzhledem k tomu, že bylo konstatováno, že žalobkyně a její dceřiná společnost Arkema France tvoří jeden podnik, ve smyslu článku 81 ES, mohla Komise uložit v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 50 výše pokutu právníkům osobám, které jsou součástí uvedeného podniku, aniž porušila zásadu legality trestů.

<sup>190</sup> Pátou část druhého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

K šesté části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení

– Argumenty účastnic řízení

<sup>191</sup> Žalobkyně tvrdí, že zásada rovného zacházení, podle které v souladu s judikaturou nesmí být se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně, byla v projednávaném případě porušena dvakrát.

<sup>192</sup> Zaprvé žalobkyně tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, jelikož v rozhodnutí Organické peroxidy jí odpovědnost za protiprávní jednání, kterého se

účastnila Arkema France, nebyla přičítána, přestože v době rozhodné z hlediska skutečností dotčených v tomto rozhodnutí byla skupina Elf Aquitaine řízena stejně jako v době rozhodné z hlediska skutečností dotčených v napadeném rozhodnutí. V tomto ohledu dodává, že Komise proto porušila rovněž zásadu právní jistoty.

<sup>193</sup> Žalobkyně zejména podotýká, že argumenty Komise, podle kterých to, že jí dříve nepřičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání, jí nebrání takové přičtení provést v napadeném rozhodnutí, že disponuje širokou posuzovací pravomocí v oblasti pokut a že není vázána svojí vlastní rozhodovací praxí, musejí být odmítnuty. Je nekonzistentní, aby jí v totožných situacích Komise mohla, ale nemusela, přičítat odpovědnost za protiprávní jednání. A dále, taková možnost nevyplývá z posuzovací pravomoci, která je jí přiznána pro zajištění účinného uplatňování pravidel hospodářské soutěže, ale je čistě a jednoduše svévolná, bez možnosti kontroly soudy Unie.

<sup>194</sup> Zadruhé žalobkyně tvrdí, že zásada rovného zacházení s ní samotnou na straně jedné a se společnostmi Akzo Nobel a ELSA na straně druhé byla porušena. V tomto ohledu podotýká, že, zatímco v bodech 378 až 382 a 481 až 483 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise zohledňuje soubor konkrétních nepřímých důkazů pro podepření předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu na společnosti EKA a ELSA, ve vztahu k ní konkrétní nepřímé důkazy pro přičtení protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost Arkema France, nepředkládá. Takové rozdílné zacházení však není ničím odůvodněno.

<sup>195</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

## – Závěry Tribunálu

- <sup>196</sup> Podle ustálené judikatury zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. května 2007, *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Sb. rozh. s. I-3633, bod 56, a citovaná judikatura).
- <sup>197</sup> Co se týče první výtky žalobkyně, podle které Komise porušila jak zásadu rovného zacházení, tak zásadu právní jistoty, jelikož jí odpovědnost za dotčené protiprávní jednání v rozhodnutí *Organické peroxidy* nepřičetla, je třeba jí odmítnout jako neopodstatněnou. Vzhledem k tomu, že totiž Komise mezi přijetím rozhodnutí *Organické peroxidy* a přijetím napadeného rozhodnutí již přičetla žalobkyni odpovědnost za protiprávní jednání konstatovaná ve třech rozhodnutích, a sice rozhodnutí *MCAA*, rozhodnutí *Peroxid vodíku* a rozhodnutí *Metakryláty*, žalobkyně nemohla nebyt seznámena s podmínkami takového přičtení. Dále je třeba připomenout, že jak bylo uvedeno v bodě 60 výše, jelikož Komise disponuje možností, nikoliv povinností přičíst odpovědnost za protiprávní jednání mateřské společnosti a podmínky pro takové přičtení byly v projednávaném případě splněny, pouhá skutečnost, že Komise takové přičtení neprovedla v rozhodnutí *Organické peroxidy*, neznamená, že by byla povinna provést stejné posouzení v napadeném rozhodnutí.
- <sup>198</sup> Kromě toho argument žalobkyně, podle kterého skutečnost, že Komise má prostor pro uvážení, který jí dovoluje přičíst protiprávní jednání, kterého se dopustí dceřiná společnost, její mateřské společnosti, představuje svévoli, musí být odmítnut jako neopodstatněný. Komise totiž sice v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 60 výše disponuje prostorem pro uvážení při rozhodování, zda je třeba přičíst odpovědnost za protiprávní jednání mateřské společnosti, to však nic nemění na tom, že se na její rozhodnutí provést takové přičtení vztahuje, tak jako v projednávaném případě,

přezkum soudů Unie, kterým přísluší ověřit, zda jsou splněny podmínky pro takové přičtení.

199 První výtky žalobkyně tudíž musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

200 Co se týče druhé výtky žalobkyně, podle které bylo vůči ní v napadeném rozhodnutí uplatněno diskriminační zacházení v porovnání se společnostmi Akzo Nobel a ELSA, je třeba ji zamítnout jako neopodstatněnou, jelikož na rozdíl od nich Komise ve vztahu k žalobkyni nepředložila konkrétní nepřímé důkazy pro přičtení odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání.

201 Tato výtky se zakládá na nesprávném výkladu napadeného rozhodnutí. Stejně jako Komise předložila další nepřímé důkazy pro podepření předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu společnosti Akzo Nobel na její dceřinou společnost EKA (bod 378 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a společnosti ELSA na její dceřinou společnost Finnish Chemicals (bod 481 odůvodnění napadeného rozhodnutí), Komise uvedla rovněž nepřímé důkazy, které měly podepřít předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu žalobkyně na společnost Arkema France (bod 386 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

202 A dále, i kdyby v napadeném rozhodnutí Komise podepřela předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu pouze ve vztahu ke společnosti Akzo Nobel a její dceřiné společnosti EKA, jakož i ve vztahu ke společnosti ELSA a její dceřiné společnosti Finnish Chemicals, ale nikoliv ve vztahu k žalobkyni a její dceřiné společnosti, nebyla by tím zpochybněna legalita uvedeného rozhodnutí. Jak totiž vyplývá z posouzení uvedeného v bodě 77 výše, Komise nebyla povinna uvedený předpoklad podepřít vzhledem k tomu, že Elf Aquitaine držela téměř veškerý kapitál své dceřiné společnosti. I za předpokladu, že by se uvedené podniky nacházely ve srovnatelné situaci, tudíž

skutečnost, že se Komise rozhodla podepřít předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu pouze ve vztahu k některým z nich, nemůže vyvolat zrušení napadeného rozhodnutí.

203 Druhou výtku žalobkyně, jakož i šestou část v plném rozsahu je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněné.

204 Jelikož musí být všech šest částí druhého žalobního důvodu zamítnuto jako částečně neopodstatněné, částečně nepřipustné a částečně neúčinné, je třeba tento žalobní důvod zamítnout v plném rozsahu.

*Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zkreslení souboru nepřímých důkazů předložených žalobkyní*

#### Argumenty účastnic řízení

205 Žalobkyně tvrdí, že důvody uvedené Komisí v bodech 400 až 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí pro odmítnutí jednotlivých prvků souboru nepřímých důkazů, který předložila, prokazují, že Komise některé z těchto nepřímých důkazů zkreslila tím, že použila zevšeobecnění, dohady a neprokázané domněnky. Navíc, tvrzení Komise uvedené v bodě 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého jsou skutkové okolnosti projednávaného případu v souladu s takovými hypotézami, podepírá skutečnost, že uvedené nepřímé důkazy zkreslila.

206 Komise tyto argumenty popírá.

## Závěry Tribunálu

<sup>207</sup> Nejprve je třeba konstatovat, že žalobkyně na podporu tohoto žalobního důvodu neuplatňuje žádný konkrétní poznatek, kterým by podpořila své tvrzení, podle kterého Komise zkreslila soubor nepřímých důkazů, který předložila za účelem vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu. A dále, pokud žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise měla nesprávně za to, že soubor nepřímých důkazů, který předložila, nevyvrací předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, je třeba konstatovat, že tento žalobní důvod představuje přeformulování čtvrté části prvního žalobního důvodu, a je tudíž třeba jej zamítnout z týchž důvodů, jaké jsou uvedené v bodech 95 až 107 výše, na jejichž základě bylo rozhodnuto, že žalobkyní předložený soubor nepřímých důkazů neumožňuje uvedený předpoklad vyvrátit.

<sup>208</sup> Třetí žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.

*Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z existence rozporů v odůvodnění napadeného rozhodnutí*

<sup>209</sup> Žalobkyně tvrdí, že napadené rozhodnutí obsahuje tři rozpory, které způsobují jeho neplatnost. V odpovědi na otázky Tribunálu na jednání potvrdila, že v tomto ohledu uplatňuje nedostatečné odůvodnění. Tento žalobní důvod se dělí na tři části.

K první části, vycházející z rozpornosti odůvodnění týkající se použití pojmu podniku ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES

– Argumenty účastnic řízení

- <sup>210</sup> Žalobkyně tvrdí, že existuje rozpor v odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud jde o použití pojmu podniku ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES.
- <sup>211</sup> Zaprvé žalobkyně podotýká, že z bodů 1 a 320 odůvodnění napadeného rozhodnutí sice vyplývá, že Komise měla za to, že adresátům uvedeného rozhodnutí je ukládána sankce z důvodu jejich účasti na dotčeném protiprávním jednání, avšak současně, a protichůdně, v bodech 69, 384 a 385 odůvodnění téhož rozhodnutí uvádí, že se dotčeného protiprávního jednání nikdy neúčastnila.
- <sup>212</sup> Zadruhé žalobkyně tvrdí, že napadené rozhodnutí obsahuje rozpor v odůvodnění týkající se „rozsahu pojmu“ podniku ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, který Komise zohlednila.
- <sup>213</sup> Komise v první řadě v bodech 16 a 385 odůvodnění napadeného rozhodnutí označila společnost Arkema France za jediný podnik odpovědný za protiprávní jednání, zatímco v bodech 375 a 415 odůvodnění uvedeného rozhodnutí měla za to, že je třeba jí přičíst protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost Arkema France.

- 214 Zadruhé v napadeném rozhodnutí existují rozpory v odůvodnění týkající se stanovení obou pokut, které byly žalobkyni uloženy. V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že Komise jí v napadeném rozhodnutí ukládá osobní pokutu, třebaže se neúčastnila protiprávního jednání a nevěděla o něm, a že obě pokuty, které jí byly uloženy, byly stanoveny na základě parametrů týkajících se společnosti Arkema France, na které neměla jakýkoliv vliv.
- 215 Komise argumenty žalobkyně popírá.

#### – Závěry Tribunálu

- 216 Podle ustálené judikatury musí být odůvodnění požadované článkem 253 ES přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musejí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření a příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčko všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63, a citovaná judikatura, a rozsudek Hoek Loos v. Komise, bod 178 výše, bod 58).
- 217 Z judikatury rovněž vyplývá, že pokud je rozhodnutí v rámci použití článku 81 ES určeno více osobám a řeší otázku přičitatelnosti protiprávního jednání, musí obsahovat dostatečné odůvodnění ve vztahu ke každé z těchto osob, a zejména ve vztahu k těm z nich, které podle uvedeného rozhodnutí musejí nést odpovědnost za uvedené protiprávní jednání (rozsudek Tribunálu ze dne 28. dubna 1994, AWS Benelux v. Komise,

T-38/92, Recueil, s. II-211, bod 26). Aby tak bylo rozhodnutí Komise dostatečně odůvodněno ve vztahu k mateřským společnostem dceřiných společností, které se dopustily protiprávního jednání, musí obsahovat podrobný popis důvodů, které mohou přičitatelnost protiprávního jednání těmto společnostem odůvodnit (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, SCA Holding v. Komise, T-327/94, Recueil, s. II-1373, bod 80).

<sup>218</sup> V projednáváním případě, ač není nezbytné posoudit každý z bodů odůvodnění napadeného rozhodnutí, které žalobkyně uplatňuje, je třeba konstatovat, že z bodů 386 a 387 odůvodnění napadeného rozhodnutí, uvedených v bodech 41 a 42 výše, jednoznačně vyplývá, že Komise rozhodla o přičtení protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost Arkema France, žalobkyni a o jí uložených pokutách na základě konstatování, že žalobkyně a Arkema France tvoří jediný podnik ve smyslu článku 81 ES.

<sup>219</sup> Ovšem i kdyby se prokázaly žalobkyní uplatňované rozpory v odůvodnění napadeného rozhodnutí, neměnilo by to nic na tom, že odůvodnění obsažené v uvedeném rozhodnutí jí umožnilo seznámit se s důvody shledání její viny a pokut, které jí byly uloženy, což je doloženo skutečností, že zpochybňuje zejména ve svých prvních dvou žalobních důvodech legalitu napadeného rozhodnutí v části, ve které jí Komise přičítá odpovědnost za dotčené protiprávní jednání, a ve svém osmém a devátém žalobním důvodu skutečnost, že jí byla uložena pokuta společně a nerozdílně se společnostmi Arkema France a jí osobně a dále Tribunálu umožnilo vykonat přezkum.

<sup>220</sup> Kromě toho, pokud žalobkyně uplatňuje rozpor v odůvodnění vyplývající ze skutečnosti, že pokuty, které jí byly uloženy v čl. 2 písm. c) a e) napadeného rozhodnutí, byly stanoveny na základě „parametrů vlastních“ společnosti Arkema France, tento argument musí být odmítnut jako neopodstatněný. V tomto ohledu je totiž třeba uvést, že mimo skutečnost, že žalobkyně neuvedla, v čem je takové stanovení pokut rozporné, uložení osobní pokuty a skutečnost, že tato pokuta byla stanovena na základě parametrů vlastních společnosti Arkema France, vyplývá přímo z použití pokynů, a nevyžaduje

tedy žádné zvláštní odůvodnění v napadeném rozhodnutí. Za těchto podmínek je třeba první část čtvrtého žalobního důvodu zamítnout jako neopodstatněnou.

Ke druhé části, vycházející z rozporu v odůvodnění napadeného rozhodnutí, týkajícího se toho, zda žalobkyně věděla o dotčeném protiprávním jednání

– Argumenty účastnic řízení

<sup>221</sup> Žalobkyně tvrdí, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí existuje rozpor v tom, zda mohla být seznámena s protiprávním jednáním, kterého se dopustila společnost Arkema France. Komise totiž nejprve v uvedeném rozhodnutí tvrdila, že žalobkyně byla nutně informována o činnosti společnosti Arkema France z důvodu přítomnosti týchž osob mezi zaměstnanci žalobkyně i zaměstnanci společnosti Arkema France, a následně v rozporu s tím v bodě 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že žalobkyně mohla nevědět o protisoutěžních jednáních své dceřiné společnosti.

<sup>222</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

– Závěry Tribunálu

<sup>223</sup> Pokud žalobkyně tvrdí, že určité důvody napadeného rozhodnutí jsou protichůdné, co se týče skutečnosti, zda věděla o dotčeném protiprávním jednání, je třeba konstatovat,

že i kdyby se takové rozpory prokázaly, neměly by dopad na skutečnost, že vzhledem k tomu, že Arkema France a žalobkyně tvoří jediný podnik ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, mohla Komise přičítat v souladu s judikaturou uvedenou v bodech 45 až 55 výše odpovědnost za dotčené protiprávní jednání žalobkyni, nezávisle na skutečnosti, zda věděla o uvedeném protiprávním jednání nebo zda se ho přímo účastnila, což Komise nemusela prokazovat. Případný rozpor v odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto ohledu by tedy každopádně neměl dopad na legalitu napadeného rozhodnutí.

224 Druhá část čtvrtého žalobního důvodu tudíž musí být zamítnuta jako neúčinná.

Ke třetí části, vycházející z rozporu v odůvodnění týkajícího se povahy kontroly, kterou mateřská společnost vykonává nad svojí dceřinou společností, aby jí mohlo být přičítáno protiprávní jednání, kterého se tato dceřiná společnost dopustila

– Argumenty účastnic řízení

225 Žalobkyně uplatňuje dvojí rozpor v odůvodnění napadeného rozhodnutí.

226 Zaprvé žalobkyně uvádí, že Komise správně v bodě 407 odůvodnění napadeného rozhodnutí tvrdí, že přičtení odpovědnosti mateřské společnosti za protiprávní jednání je podmíněno prokázáním její účinné kontroly obchodní politiky její dceřiné společnosti. Přezkum Komise týkající se souboru nepřímých důkazů předloženého

žalobkyní, tak jak vyplývá z bodů odůvodnění 403 a 404 napadeného rozhodnutí, přitom ukazuje, že Komise rozšířila působnost této účinné kontroly žalobkyně nad rámec obchodní politiky její dceřiné společnosti.

<sup>227</sup> Zadruhé žalobkyně tvrdí, že body 403 a 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou v rozporu s bodem 413 odůvodnění uvedeného rozhodnutí, v němž Komise tvrdí, že v rozhodnutí Peroxid vodíku vycházela pouze z předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu žalobkyně na obchodní politiku její dceřiné společnosti.

<sup>228</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

## – Závěry Tribunálu

<sup>229</sup> Žalobkyně v podstatě oběma výtkami, které uplatňuje, tvrdí, že existují rozpory v odůvodnění napadeného rozhodnutí týkající se povahy kontroly, kterou musí mateřská společnost vykonávat ve vztahu ke své dceřiné společnosti, aby jí Komise mohla přičítat odpovědnost za protiprávní jednání.

<sup>230</sup> V projednávaném případě je třeba konstatovat, že i kdyby se rozpory v odůvodnění napadeného rozhodnutí prokázaly, neměly by dopad na konstatování, podle kterého Komise neporušila svoji povinnost odůvodnění v tomto ohledu, jelikož jak vyplývá z přezkumu čtvrté části prvního žalobního důvodu (viz body 95 až 107 výše), žalobkyni bylo umožněno seznámit se s důvody, které vedly Komisi k závěru, že nepřímé

důkazy, které předložila, neumožňují vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, a tudíž ani zpochybnit jeho legalitu, a dále Tribunálu vykonat svůj přezkum.

- 231 Třetí část čtvrtého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou a čtvrtý žalobní důvod v plném rozsahu zamítnout jako částečně neopodstatněný a částečně neúčinný.

*K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady řádné správy*

#### Argumenty účastnic řízení

- 232 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise porušila zásadu řádné správy.
- 233 Zaprvé Komise nepřezkoumala pečlivě a nestranně všechny relevantní skutečnosti a zejména informace, které jí žalobkyně poskytla ve svém vyjádření v odpověď na oznámení námitek a které jasně a konkrétně prokazovaly hospodářskou samostatnost společnosti Arkema France na trhu. Komise navíc neprovedla individuální a konkrétní přezkum situace žalobkyně.
- 234 Zadruhé zásada řádné správy ukládá Komisi, aby na podniky uplatnila pravidla, které uplatňuje sama na sebe. V bodě 358 odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom Komise připomněla, že je oprávněna při prokazování protiprávního jednání vycházet ze souboru nepřímých důkazů, zatímco tento způsob dokazování, *de facto*,

v projednávaném případě upírá žalobkyni. Ta v tomto ohledu odkazuje na čtvrtou a pátou část prvního žalobního důvodu.

<sup>235</sup> Zatřetí žalobkyně tvrdí, že na rozdíl od toho, co uvádí Komise v bodě 314 odůvodnění napadeného rozhodnutí, zásada řádné správy vyžaduje, jak uvedla ve svém vyjádření v odpověď na oznámení námitek, aby Komise počkala s přijetím napadeného rozhodnutí do doby, než Tribunál rozhodne o žalobě, kterou podala proti rozhodnutí MCAA, proti rozhodnutí Peroxid vodíku a proti rozhodnutí Metakryláty. V tomto ohledu připomíná, že požadovat po žalobkyni, aby podala novou žalobu na neplatnost směřující proti rozhodnutí Komise, může být v rozporu s požadavkem na hospodárnost řízení, jak rozhodl Tribunál ve svém rozsudku ze dne 21. října 2004, *Lenzig v. Komise* (T-36/99, Sb. rozh. s. II-3597).

<sup>236</sup> Komise argumenty žalobkyně popírá.

## Závěry Tribunálu

<sup>237</sup> Podle ustálené judikatury v případech, kdy orgány Unie disponují posuzovací pravomocí, aby byly schopny plnit svou úlohu, má dodržení záruk přiznaných právním řádem Společenství ve správních řízeních tím větší význam. K těmto zárukám patří zejména povinnost příslušného orgánu přezkoumat s péčí a nestranností všechny relevantní okolnosti projednávaného případu (rozsudek Soudního dvora ze dne 21. listopadu 1991, *Technische Universität München*, C-269/90, Recueil, s. I-5469, bod 14; rozsudky Tribunálu ze dne 24. ledna 1992, *La Cinq v. Komise*, T-44/90, Recueil, s. II-1, bod 86, a ze dne 20. března 2002, *ABB Asea Brown Boveri v. Komise*, T-31/99, Recueil, s. II-1881, bod 99).

238 V projednávaném případě je třeba posoudit každou ze tří výtek, kterými chce žalobkyně prokázat, že Komise porušila zásadu řádné správy.

239 Zaprvé co se týče výtky žalobkyně, podle které Komise nepřezkoumala pečlivě a nestranně nepřímé důkazy, které uplatnila za účelem vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu, a nepřezkoumala její konkrétní situaci, je třeba ji zamítnout jako neopodstatněnou. Mimo skutečnost, že žalobkyně nepředkládá žádný argument nebo konkrétní důkaz, kterými by tuto výtku podepřela, totiž z bodů 396 až 415 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise posoudila a výslovně odmítla argumenty uplatněné žalobkyní za účelem vyvrácení uvedeného předpokladu.

240 Zadruhé co se týče výtky žalobkyně, podle které Komise v podstatě porušila zásadu řádné správy, jelikož v projednávaném případě *de facto* odmítla dokazování prostřednictvím souboru nepřímých důkazů pro vyvrácení předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu, přestože Komise takového dokazování využila, je třeba ji zamítnout jako neopodstatněnou. Je totiž třeba v tomto ohledu konstatovat, že jak bylo uvedeno v rámci čtvrté části prvního žalobního důvodu (viz body 95 až 107 výše), Komise měla za to, že soubor nepřímých důkazů předložený žalobkyní nemůže vyvrátit předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, po přezkoumání jeho jednotlivých prvků. Komise tedy v tomto ohledu zásadu řádné správy neporušila.

241 Zatřetí co se týče výtky žalobkyně, podle které měla Komise v souladu se zásadami řádné správy a hospodárnosti řízení přerušit řízení zahájené proti ní v projednávané věci do doby, než Tribunál rozhodne o žalobách, které podala proti rozhodnutí MCAA, proti rozhodnutí Peroxid vodíku a proti rozhodnutí Metakryláty, je třeba ji zamítnout jako neopodstatněnou. Je totiž třeba především konstatovat, že mimo skutečnost, že na rozhodnutí Komise se vztahuje presumpce platnosti, dokud nejsou

zrušena nebo vzata zpět (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. června 1994, Komise v. BASF a další, C-137/92 P, Recueil, s. I-2555, bod 48), neukládá žádný právní předpis, aby Komise odložila přijetí rozhodnutí ve věcech, které se týkají různých skutkových okolností. Navíc, na rozdíl od tvrzení žalobkyně z rozsudku *Lenzing v. Komise*, bod 235 výše (bod 56), nevyplývá, že Komise byla v projednávaném případě z důvodů hospodárnosti řízení povinna počkat s přijetím napadeného rozhodnutí do doby, než Tribunál rozhodne o žalobách, které žalobkyně podala proti jiným rozhodnutím, kterými jí byly uloženy sankce. V bodě 58 uvedeného rozsudku měl totiž Tribunál v podstatě za to, že pokud bylo rozhodnutí, které je předmětem žaloby, změněno, může být účastníkům řízení umožněno upravit svá návrhová žádání z důvodu výskytu této nové skutečnosti, jelikož za takových okolností „by totiž bylo v rozporu s řádným výkonem spravedlnosti a požadavkem na hospodárnost řízení požadovat po žalobkyni, aby u Tribunálu podala novou žalobu na neplatnost“.

- <sup>242</sup> Třetí výtku žalobkyně a pátý žalobní důvod v plném rozsahu je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněné.

*K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady právní jistoty*

#### Argumenty účastnic řízení

- <sup>243</sup> Žalobkyně v podstatě tvrdí, že napadené rozhodnutí vážně ohrožuje právní jistotu, ve kterou mohla legitimně doufat s ohledem na ustálenou judikaturu, kterou uplatnila v rámci prvního žalobního důvodu.

- <sup>244</sup> Zaprvé přiřčení odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni v napadeném rozhodnutí spočívá na kritériu, které je nové a nepochopitelné a které je při neexistenci jakéhokoliv konkrétního důkazu případného vměšování mateřské společnosti do obchodní politiky její dceřiné společnosti závislé na libovůli Komise.
- <sup>245</sup> Zadruhé Komise v napadeném rozhodnutí poprvé, a bez jakéhokoliv právního základu, uložila žalobkyni dvě různé, ale kumulativní pokuty za tytéž skutečnosti, z nichž jedna jí byla uložena osobně.
- <sup>246</sup> Zatřetí žalobkyně tvrdí, jak již uplatnila v rámci první části čtvrtého žalobního důvodu, že jelikož jsou vazby, které ji pojí ke společnosti Arkema France, totožné v projednávané věci a ve věci, která vedla Komisi k přijetí rozhodnutí Organické peroxidy, je nepochopitelné, že Komise uplatnila v těchto dvou věcech zcela odlišná řešení.
- <sup>247</sup> Komise tyto argumenty popírá.

## Závěry Tribunálu

- <sup>248</sup> Zaprvé, co se týče výtky žalobkyně, podle které Komise porušila zásadu právní jistoty, jelikož se rozhodla přičíst jí odpovědnost za dotčené protiprávní jednání na základě „nového“ a „nepochopitelného“ kritéria, je třeba ji odmítnout jako neopodstatněnou. Jak totiž bylo konstatováno v bodě 197 výše, Komise před přijetím napadeného rozhodnutí shledala žalobkyni odpovědnou za protiprávní jednání, za která byly uloženy sankce ve třech rozhodnutích, a sice rozhodnutí MCAA, rozhodnutí Peroxid vodíku

a rozhodnutí Metakryláty. Nemůže se tudíž po právu dovolávat toho, že jí byly podmínky přičtení odpovědnosti za protiprávní jednání mateřské společnosti neznámé. A dále, jak vyplývá z judikatury uvedené v bodech 45 až 55 výše, předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu, z něhož Komise vycházela v napadeném rozhodnutí při udělení sankce žalobkyni, není každopádně „nový“ ani „nepochopitelný“.

249 Zadruhé, co se týče výtky žalobkyně, podle které Komise porušila zásadu právní jistoty tím, že jí uložila poprvé a bez jakéhokoliv právního základu dvě různé, ale kumulativní pokuty za tytéž skutečnosti, z nichž jedna jí byla uložena osobně, je třeba především konstatovat, že v souladu s úpravou sankcí obsaženou v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 může Komise rozhodnutím uložit pokuty podnikům, které se dopouštějí jednání v rozporu s článkem 81 ES. Je nesporné, že účelem sankcí upravených v článku 15 nařízení č. 17 a článku 23 nařízení č. 1/2003 je potlačovat protiprávní jednání, jakož i předcházet jejich opakování (viz rozsudek Tribunálu ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, bod 218, a citovaná judikatura).

250 Podle judikatury fyzická nebo právnická osoba, která řídila dotýčný podnik v době, v níž došlo k protiprávnímu jednání, v zásadě odpovídá za toto jednání, i když ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání odpovídala za provoz podniku jiná osoba (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Cascades v. Komise, C-279/98 P, Recueil, s. I-9693, bod 78).

251 Pro účely uplatnění a výkonu rozhodnutí přijatých podle článku 81 ES však tato rozhodnutí musí být určena entitám nadaným právní subjektivitou (v tomto smyslu viz rozsudky Akzo Nobel a další v. Komise, bod 45 výše, bod 59, a PVC II, bod 60 výše, bod 978). Komise proto při přijímání rozhodnutí podle čl. 81 odst. 1 ES musí označit

fyzickou nebo právnickou osobu nebo osoby, kterým lze přičíst odpovědnost za chování dotčeného podniku a uložit jim z tohoto důvodu sankci a kterým bude rozhodnutí určeno (viz, v tomto smyslu, rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 1984, *Hydrotherm Gerätebau*, 170/83, Recueil, s. 2999, bod 11).

- <sup>252</sup> Mimoto je třeba připomenout, že pokyny, které Komise přijímá pro stanovení výše pokut, zajišťují právní jistotu podniků, jelikož určují metodologii, kterou si Komise stanovila pro stanovení výše pokut (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C-3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331, dále jen „rozsudek Soudního dvora Danone“, bod 23). Správní orgány se od nich mohou v konkrétním případě odklonit pouze tehdy, uvedou-li důvody slučitelné s rovným zacházením (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 2006, *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise*, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 91).

- <sup>253</sup> Podle bodů 9 až 11 pokynů probíhá stanovování výše pokut ve dvou stupních. Nejprve musí Komise podle bodů 12 až 26 uvedených pokynů určit základní částku pokuty, která je stanovena na základě podílu hodnoty tržeb dotčených podniků vynásobeného dobou účasti na kartelové dohodě, ke kterému se přičte částka odpovídající procentní hodnotě uvedených tržeb, aby je odradila od účasti na kartelových dohodách. Poté, podle bodů 27 až 29 uvedených pokynů, může Komise vzít v úvahu okolnosti vedoucí ke snížení nebo zvýšení výše pokuty. Bod 28 uvedených pokynů zejména uvádí, že za opakování protiprávního jednání může být v podstatě uloženo zvýšení základní částky pokuty o 100 % za každé dříve zjištěné stejné či podobné protiprávní jednání. Mimoto body 30 a 31 uvedených pokynů za určitých okolností stanovují další navýšení pokuty. Zejména, podle bodu 30 uvedených pokynů, „Komise bude věnovat zvláštní

pozornost potřebě zajistit, aby pokuty měly dostatečně odrazující účinek“, a „může proto zvýšit pokutu ukládanou podnikům, které mají zvláště vysoký obrat přesahující tržby za zboží a služby, jichž se dané protiprávní jednání týká“. V tomto ohledu je třeba připomenout, že Tribunál měl za to, že jelikož může podnik s celkovým obratem značně přesahujícím obrat ostatních účastníků kartelové dohody snadněji uvolnit prostředky nezbytné pro zaplacení pokuty, je Komise oprávněna z tohoto důvodu zvýšit uvedenou pokutu, aby tak byl ve vztahu k tomuto podniku zajištěn dostatečný odrazující účinek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, bod 241).

<sup>254</sup> V projednávaném případě je třeba uvést, že jak vyplývá z bodů 18 až 23 výše, Komise uložila v napadeném rozhodnutí, v souladu s ustanoveními pokynů, jejichž obsah je shrnut v bodě 253 výše, zaprvé pokutu ve výši 22 700 000 eur společnosti Arke-ma France a žalobkyni společně a nerozdílně, což odpovídá základní částce poku-ty [viz čl. 2 písm. c) uvedeného rozhodnutí], zadruhé ve výši 20 430 000 eur pouze společnosti Arkema France, což odpovídá zvýšení základní částky pokuty na základě opakování jednání o 90 % [viz čl. 2 písm. d) uvedeného rozhodnutí], a zatřetí ve výši 15 890 000 eur pouze žalobkyni [viz čl. 2 písm. e) uvedeného rozhodnutí], což odpovídá zvýšení základní částky pokuty spojenému s výší jejího obratu z prodeje jiných výrobků než těch, kterých se týká protiprávní jednání, o 70 %.

<sup>255</sup> Dále je třeba zdůraznit, že žalobkyně a Arkema France sice tvořily v době dotčeného protiprávního jednání jeden podnik ve smyslu článku 81 ES, uvedený podnik však ke dni přijetí napadeného rozhodnutí již neexistoval, jelikož od roku 2006 nebyla Arke-ma France kontrolována žalobkyní, jak bylo uvedeno v bodě 1 výše.

256 Za těchto podmínek mohla Komise v souladu s čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 uložit pokutu společně a nerozdílně žalobkyni a společnosti Arkema France, což byly dvě společnosti, které v době vzniku skutkových okolností tohoto sporu tvořily podnik ve smyslu článku 81 ES a měly odpovídat za dotčené protiprávní jednání, a dále za účelem zohlednění okolností uvedených v bodě 255 výše uložit pouze žalobkyni, u níž, jak Komise správně konstatovala v bodech 548 a 549 odůvodnění napadeného rozhodnutí, zvláště vysoký celkový obrat ve vztahu k ostatním subjektům, jimž byly uloženy sankce ke dni přijetí napadeného rozhodnutí, umožňoval snadněji uvolnit prostředky nezbytné pro zaplacení pokuty, zvýšení základní částky pokuty podle bodu 30 pokynů.

257 Komise tudíž tím, že uložila společnosti Arkema France a žalobkyni společně a nerozdílně pokutu, jejíž výši následně pouze pro žalobkyni zvýšila o 70 %, jednala v souladu s pravomocí stanovovat výši pokut, kterou má na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a kterou se zavázala uplatňovat v souladu s ustanoveními pokynů. Výtka žalobkyně, podle které Komise porušila zásadu právní jistoty tím, že jí uložila bez jakéhokoliv právního základu dvě různé, ale kumulativní pokuty, tedy musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

258 Zatřetí, co se týče výtky žalobkyně, podle které Komise porušila zásadu právní jistoty z důvodu „proměnlivosti úvah“, které uvedla v napadeném rozhodnutí a v rozhodnutí Peroxid vodíku, je třeba ji zamítnout jako neopodstatněnou. Mimo skutečnost, že v těchto dvou rozhodnutích Komise přičetla totožným způsobem odpovědnost za dotčená protiprávní jednání žalobkyni na základě předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu, je totiž třeba každopádně připomenout, že jak vyplývá z judikatury uvedené v bodě 60 výše, i když Komise takové přičtení neprovedla v některém starším rozhodnutí, nijak jí to nebrání ho provést v po něm následujícím rozhodnutí.

259 Šestý žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.

*K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zneužití pravomoci*

#### Argumenty účastnic řízení

260 Žalobkyně tvrdí, že se Komise tím, že jí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání a že jí uložila současně dvě pokuty, dopustila zneužití pravomoci, kterou má na základě nařízení č. 1/2003. Sankce, které jí byly uloženy, totiž nesledují legitimní cíl vyplývající z uvedeného nařízení, jelikož Komise byla vedena snahou o uložení maximální sankce jinému podniku než žalobkyni, v projednávaném případě její dceřiné společnosti, která uznala svoji odpovědnost za dotčené protiprávní jednání.

261 Komise tyto argumenty popírá.

#### Závěry Tribunálu

262 Podle ustálené judikatury je rozhodnutí stíženo zneužitím pravomoci pouze, jeví-li se na základě objektivních, relevantních a shodujících se nepřímých důkazů, že bylo přijato za účelem dosažení jiných než udávaných cílů (viz rozsudek Tribunálu ze dne 16. září 1998, IECC v. Komise, T-133/95 a T-204/95, Recueil, s. II-3645, bod 188, a citovaná judikatura).

263 Jestliže žalobkyně v podstatě tvrdí, že se Komise dopustila zneužití pravomoci tím, že jí přičetla odpovědnost za dotčené protiprávní jednání, je třeba připomenout, jak bylo přezkoumáno v rámci všech pěti částí prvního žalobního důvodu, že Komise mohla provést takové přičtení oprávněně, jelikož Arkema France a žalobkyně tvořily jediný podnik ve smyslu článku 81 ES.

264 A dále, jestliže žalobkyně v podstatě tvrdí, že se Komise dopustila zneužití pravomoci tím, že jí uložila v čl. 2 písm. e) napadeného rozhodnutí osobní pokutu, je třeba připomenout, že jak bylo konstatováno v rámci přezkumu druhé výtky šestého žalobního důvodu (viz body 249 až 257 výše), Komise uložila zvýšení základní výše pokuty pouze žalobkyni na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a v souladu s bodem 30 pokynů.

265 Sedmý žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněný.

*K osmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neopodstatněnosti pokuty uložené osobně žalobkyni*

#### Argumenty účastnic řízení

266 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že pokuta, která jí byla uložena v čl. 2 písm. e) napadeného rozhodnutí, není z právního hlediska opodstatněná.

<sup>267</sup> Žalobkyně má zaprvé za to, že pokuta ve výši 15 890 000 eur, která jí byla uložena, nemá žádný právní základ a porušuje několik ustanovení a zásad práva Společenství.

<sup>268</sup> V první řadě je uložení osobní pokuty žalobkyni v rozporu s čl. 81 odst. 1 ES a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Při neexistenci hospodářské jednoty se společností Arkema France nemůže být osobní pokuta uložena žalobkyni odůvodněná, jelikož se dotčeného protiprávního jednání neúčastnila. Dále je ve vzájemném rozporu tvrdit, že žalobkyně a Arkema France tvoří jediný a tentýž podnik, a uložit pokutu osobně prvně jmenované, což znamená připuštění existence dvou podniků v rámci téže skupiny. Kromě toho pouze přímá účast na protiprávním jednání má za následek odpovědnost vyžadující osobní sankci. Na jednání žalobkyně rovněž podotkla, že taková pokuta vedla k tomu, že jí byly uloženy dvě sankce za totéž protiprávní jednání, což je v rozporu s Listinou základních práv Evropské unie.

<sup>269</sup> Dále uložení osobní pokuty žalobkyni porušuje bod 30 pokynů, jelikož uvedený bod odkazuje pouze na možnost zvýšit „pokutu ukládanou podnikům“ a v projednávaném případě byla jediným „relevantním“ podnikem v rámci skupiny Elf Aquitaine společnost Arkema France.

<sup>270</sup> A nakonec má žalobkyně především za to, že osobní pokuta, která jí byla udělena, porušuje, při neexistenci jakéhokoli právního základu, presumpci nevinu a zásady samostatnosti právnícké osoby, legality, osobní odpovědnosti a personalitý trestů. Komise se navíc v tomto ohledu dopustila dalšího porušení zásady legality, jelikož bod 30 pokynů neupřesňuje parametry pro stanovení „zvláštního zvýšení pokuty s odrazujícím účinkem“. Zvýšení výše pokuty uložené žalobkyni o 70 % tedy nemá

žádný právní základ, čímž došlo k porušení zásady legality, která vyžaduje dostatečný stupeň přesnosti předpisu, kterým jsou ukládány sankce. Na jednání rovněž podotkla, že uvedené pokyny nemají v žádném případě právní sílu právního předpisu.

271 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že v bodech 545 až 549 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že osobní pokuta uložená společnosti Arkema France vychází u údajné nutnosti zajistit odrazující povahu „z důvodu zvláště vysokého celkového obratu podniku mimo rámec tržeb za zboží a služby, jichž se dané protiprávní jednání týká“, porušila právo Společenství z dvojího důvodu.

272 V první řadě je nespravedlivé uložit žalobkyni osobní pokutu z důvodu odrazení, zatímco je uvedená pokuta stanovena na základě základní výše pokuty uložené společnosti Arkema France, která již obsahuje zvláštní zvýšení z důvodu odrazení. Dále není uložení osobní pokuty žalobkyni relevantní, jelikož podnik, který podle Komise Arkema France a žalobkyně tvořily, již od roku 2006 neexistuje. Kromě toho, je-li odrazení jedním z faktorů, které může Komise vzít v úvahu při stanovení výše pokuty, netvoří nicméně právní základ samotné pokuty.

273 A dále má žalobkyně za to, že Komise nemohla při uložení osobní pokuty vycházet pouze z jejího celkového obratu a při stanovení výše pokuty měla zohlednit pouze nízký podíl obratu dotčeného produktu v celkovém obratu podniku. V tomto ohledu připomíná, že podle judikatury představuje celkový obrat podniku pouze přibližné a nedokonalé kritérium pro stanovení výše pokuty. Jelikož není přítomna na trhu

s chlorečnanem sodným v EHP, je přitom její hospodářská schopnost narušit hospodářskou soutěž zcela nulová.

274 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že Komise nemohla při odůvodnění nutnosti uložení osobní pokuty odkazovat na rozhodnutí Metakryláty, jelikož uvedené rozhodnutí je v současnosti předmětem žaloby na neplatnost před Tribunálem.

275 Začtvrté žalobkyně tvrdí, že není spravedlivé stanovit pokutu, která jí byla udělena osobně, na základě faktorů závažnosti, doby trvání a odrazujícího účinku uvedených v bodech 511 až 523 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jejichž parametry nemá pod kontrolou, jelikož o dotčeném protiprávním jednání nevěděla a nemohla uvedené parametry ovlivnit.

276 Zapáté Komise při stanovení pokuty, která byla žalobkyni udělena osobně, dostatečně nezohlednila čtyři faktory. Především měla zohlednit skutečnost, že se Arkema France dotčeného protiprávního jednání účastnila po kratší dobu než EKA a Finnish Chemicals. Dále měla Komise zohlednit polehčující okolnost uvedenou v bodě 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí, týkající se případné nedbalosti, jíž se dopustila ve vztahu ke své dceřiné společnosti. Mimoto bylo třeba zohlednit procesní vady vedoucí k porušení základních práv vyjmenovaných ve druhém žalobním důvodu. A konečně, Komise měla zohlednit spolupráci poskytnutou společností Arkema France v průběhu správního řízení.

277 Zašesté uložení osobní pokuty žalobkyni porušuje zásadu rovného zacházení, a to hned dvakrát.

278 V první řadě je žalobkyně mezi ostatními mateřskými společnostmi obviněnými v napadeném rozhodnutí, a sice Akzo Nobel, ELSA a Uralita, jedinou mateřskou společností, které byla uložena osobní pokuta na základě odrazujícího účinku, třebaže tato pokuta nespravedlivě spočívá na dvojnásobném zohlednění odrazujícího účinku.

279 A dále žalobkyně podotýká, že z bodu 524 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise zaokrouhlila dolů základní výši pokuty uložené společnosti Arkema France a jí samotné pouze o 54 000 eur, kdežto základní výše pokut uložených společností Finnish Chemicals a EKA byly zaokrouhleny dolů o 660 000 eur a o 213 500 eur. Pokuta uložená osobně žalobkyni byla přitom stanovena na základě prvně uvedené základní výše.

280 Komise argumenty žalobkyně popírá.

## Závěry Tribunálu

281 Žalobkyně v podstatě zpochybňuje pokutu ve výši 15 890 000 eur, kterou jí Komise uložila v čl. 2 písm. e) napadeného rozhodnutí. V tomto rámci uplatňuje šest výtek.

282 Svou první výtkou žalobkyně uplatňuje tři argumenty týkající se neexistence právního základu, který by Komisi umožňoval uložit jí osobní pokutu.

283 Zaprvé, pokud žalobkyně tvrdí, že pokuta ve výši 15 890 000 eur, která jí byla uložena v čl. 2 písm. e) napadeného rozhodnutí, nemá žádný právní základ a při neexistenci hospodářské jednoty se společností Arkema France porušuje čl. 81 odst. 1 ES a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a že uložení této pokuty porušuje bod 30 pokynů, jelikož uvedený bod odkazuje pouze na možnost zvýšit „pokutu ukládanou podnikům“ a v projednávaném případě byla jediným „relevantním“ podnikem v rámci skupiny Elf Aquitaine společnost Arkema France, je třeba konstatovat, že tento argument představuje přeformulování druhé výtky šestého a sedmého žalobního důvodu, kterou je třeba odmítnout z týchž důvodů jako argumenty uvedené v bodech 249 až 257 a 264 výše. Komise totiž uložila žalobkyni zvýšení základní částky pokuty o 70 % v souladu s pravomocí stanovovat výši pokut, kterou má na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a kterou se zavázala uplatňovat v souladu s ustanoveními pokynů, s ohledem na skutečnost, že ke dni přijetí napadeného rozhodnutí jí její zvláště vysoký obrat umožňoval snadněji uvolnit prostředky nezbytné pro zaplacení pokuty.

284 Zadruhé, co se týče argumentu žalobkyně, podle kterého skutečnost, že jí byla uložena pokuta ve výši 15 890 000 eur, porušuje presumpci nevinu a zásady samostatnosti právnické osoby, osobní odpovědnosti a personalitu trestů, je třeba uvést, že mimo skutečnost, že porušení, která uplatňuje, nejsou podepřena žádnými konkrétními argumenty, musí být tento argument odmítnut z týchž důvodů jako argumenty, které byly uvedeny v rámci druhé části prvního žalobního důvodu (viz body 69 až 73 výše), jakož i v rámci třetí (viz body 167 až 174), čtvrté (viz body 177 až 183 výše) a páté (viz body 186 až 190 výše) části druhého žalobního důvodu. Vzhledem k tomu, že Arkema France a žalobkyně tvořily jeden podnik ve smyslu článku 81 ES, totiž mohla Komise uložit pouze žalobkyni zvýšení základní částky pokuty z důvodu jejího zvláště vysokého obratu ke dni přijetí napadeného rozhodnutí, aniž porušila zásady samostatnosti právnické osoby, presumce nevinu, osobní odpovědnosti a personalitu trestů.

285 Zatřetí, co se týče argumentu žalobkyně, podle kterého je porušení zásady legality v projednávaném případě tím zřejmější, že bod 30 pokynů dostatečně neupřesňuje, že lze za obdobných okolností uložit zvýšení základní částky pokuty o 70 %, je třeba připomenout, že pokyny netvoří právní základ pro určení výše pokuty, ale pouze upřesňují uplatňování čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 (obdobně viz rozsudek Soudního dvora Danone v. Komise, bod 252 výše, bod 28), a dále, že zatímco základní částka pokuty se stanoví v závislosti na protiprávním jednání, jeho závažnost se určí odkazem na množství jiných okolností, v případě kterých Komise disponuje prostorem pro uvážení (rozsudek Soudního dvora Danone v. Komise, bod 252 výše, bod 25). Podle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a v souladu s bodem 30 pokynů, které se Komise zavázala používat v rámci výkonu své posuzovací pravomoci, tak mohla posledně jmenovaná uložit žalobkyni zvýšení základní částky pokuty o 70 % z důvodu, že jí její zvláště vysoký obrat umožňuje snadněji uvolnit prostředky nezbytné pro zaplacení pokuty nežli ostatním subjektům, kterým byly v projednávaném případě uloženy sankce.

286 Komise tudíž v projednávaném případě jednala tak, že neporušila zásadu legality. První výtku žalobkyně je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

287 Svoji druhou výtkou žalobkyně v podstatě zpochybňuje výši osobní pokuty, která jí byla uložena v čl. 2 písm. e) napadeného rozhodnutí.

288 Zaprvé, co se týče argumentu žalobkyně, podle kterého je v podstatě „nespravedlivé“ uložit jí osobní pokutu z důvodu odrazení, zatímco je uvedená pokuta stanovena na základě základní částky pokuty uložené společně a nerozdílně společnosti Arkema

France a žalobkyni, která již obsahuje zvláštní zvýšení z důvodu odrazení, je totiž třeba připomenout, že jak vyplývá z bodu 523 odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokuta ve výši 22 700 000 eur uložená společně a nerozdílně žalobkyni a společnosti Arkema France odpovídá základní částce pokuty, zahrnující doplňující částku odpovídající 19 % hodnoty tržeb společnosti Arkema France (viz bod 18 výše), v souladu s bodem 25 pokynů směřujících k tomu, „aby podniky odradila i jen od účasti na horizontálních dohodách o stanovení cen, rozdělení trhů a omezení produkce“. Naopak pokuta ve výši 15 890 000 eur uložená pouze žalobkyni odpovídá 70 % základní částky pokuty a má podle bodu 30 uvedených pokynů „zajistit, aby pokuty měly dostatečně odrazující účinek“ pro podniky, které mají zvláště vysoký obrat přesahující tržby za zboží a služby, jichž se dané protiprávní jednání týká.

289 Je tudíž třeba konstatovat, že doplňující částka odpovídající 19 % hodnoty tržeb společnosti Arkema France zohledněná při stanovení základní částky pokuty podle bodu 25 pokynů a dále specifické zvýšení uložené žalobkyni podle bodu 30 uvedených pokynů plní dva odlišné cíle odrazení, které mohla Komise právem zohlednit při stanovení pokuty ukládané žalobkyni. Její argument v tomto ohledu tedy musí být odmítnut jako neopodstatněný.

290 Zadruhé, jestliže žalobkyně tvrdí, že Komise měla při stanovení výše osobní pokuty, která jí byla uložena, zohlednit pouze nízký podíl obratu dotčeného produktu na celkovém obratu podniku, je třeba toto tvrzení odmítnout jako neopodstatněné. Jak totiž vyplývá z bodu 30 pokynů, Komise je oprávněna uložit doplňující částku z důvodu

odrazení právě v případě, kdy celkový obrat dotčeného podniku „zvláště citelně“ přesahuje tržby za zboží dotčené kartelovou dohodou.

<sup>291</sup> Druhou výtku žalobkyně je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

<sup>292</sup> Svou třetí výtkou žalobkyně tvrdí, že Komise nemohla při odůvodnění nutnosti uložení osobní pokuty odkazovat na rozhodnutí Metakryláty, jelikož uvedené rozhodnutí je v současnosti předmětem žaloby na neplatnost před Tribunálem. V tomto ohledu je třeba uvést, že jak vyplývá z judikatury uvedené v bodě 241 výše, na rozhodnutí Komise se vztahuje presumpce platnosti, dokud nejsou zrušena nebo vzata zpět. Žádné ustanovení právních předpisů tudíž nebrání tomu, aby Komise v napadeném rozhodnutí pro podepření svých úvah odkazovala na rozhodnutí Metakryláty. A dále každopádně, i kdyby bylo rozhodnutí Metakryláty soudy Unie zrušeno, nemělo by to dopad na legalitu napadeného rozhodnutí, jelikož jak bylo uvedeno v bodech 256 a 257 výše, Komise uložila v projednávaném případě žalobkyni osobní pokutu na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a v souladu s bodem 30 pokynů.

<sup>293</sup> Třetí výtkou žalobkyně tudíž musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

<sup>294</sup> Svou čtvrtou výtkou žalobkyně tvrdí, že není spravedlivé stanovovat osobní pokutu, která jí byla uložena, na základě faktorů závažnosti, doby trvání a odrazujícího účinku týkajících se společnosti Arkema France, jejichž parametry nemůže ovlivnit, a to přesto, že o dotčeném protiprávním jednání nevěděla a nemohla uvedené parametry ovlivnit.

<sup>295</sup> V tomto ohledu je třeba konstatovat, že žalobkyně nepředkládá žádný argument nebo důkaz, které by zpochybňovaly, že jak bylo konstatováno v bodech 256 a 257 výše, Komise uložila v projednávaném případě žalobkyni osobní pokutu na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a v souladu s bodem 30 pokynů. Skutečnost, zda tato o dotčeném protiprávním jednání věděla či nikoliv, a skutečnost, že osobní pokuta, která jí byla uložena, vychází z údajů týkajících se společnosti Arkema France, nemohou tento závěr zpochybnit.

<sup>296</sup> Čtvrtá výtku tudíž musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

<sup>297</sup> Svoji pátou výtkou žalobkyně tvrdí, že Komise při stanovení pokuty, která jí byla uložena osobně, nezohlednila čtyři faktory. Podle ní měla Komise zohlednit zaprvé skutečnost, že se Arkema France dotčeného protiprávního jednání účastnila po kratší dobu než EKA a Finnish Chemicals, zadruhé polehčující okolnost uvedenou v bodě 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí, týkající se případné nedbalosti, již se žalobkyně dopustila ve vztahu ke své dceřiné společnosti, zatřetí procesní vady vedoucí k porušení základních práv vyjmenovaných ve druhém žalobním důvodu a začtvrté spolupráci poskytnutou společností Arkema France v průběhu správního řízení.

<sup>298</sup> V tomto ohledu je třeba připomenout, že jak bylo uvedeno v bodě 254 výše, pokuta ve výši 15 890 000 eur uložena žalobkyni odpovídá výhradně zvýšení základní částky pokuty o 70 % stanovenému v bodě 30 pokynů. Podle uvedeného bodu přitom, i kdyby se prokázaly okolnosti uvedené v bodě 297 výše, Komise nebyla nikterak povinna je zohlednit při stanovení takové míry zvýšení.

299 Pátou výtkou je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

300 Svou šestou výtkou žalobkyně tvrdí, že skutečnost, že jí byla uložena osobní pokuta, porušuje zásadu rovného zacházení ve dvojím ohledu.

301 Zprvce žalobkyně tvrdí, že byla porušena zásada rovného zacházení, jelikož je mezi ostatními mateřskými společnostmi obviněnými v napadeném rozhodnutí, a sice Akzo Nobel, ELSA a Uralita, jedinou mateřskou společností, které byla uložena osobní pokuta na základě bodu 30 pokynů, a tato pokuta se nespravedlivě zakládá na dvojím zohlednění odrazujícího účinku.

302 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle judikatury zásada rovného zacházení brání tomu, aby se srovnatelnými situacemi bylo zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li taková odlišnost objektivně odůvodněna (viz rozsudek *Advocaten voor de Wereld*, bod 196 výše, bod 56, a citovaná judikatura).

303 V projednávaném případě je přitom třeba konstatovat, že jak Komise uvedla v bodech 548 a 549 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aniž to žalobkyně zpochybnila, obrat žalobkyně značně převyšuje obrat ostatních podniků, jimž byla v napadeném rozhodnutí uložena pokuta, jelikož dosahuje 139 389 milionů eur, zatímco obrat společností EKA, ELSA a Uralita dosahuje 550 milionů eur, 509 000 eur a 1 095 milionů eur. Na základě obratu značně převyšujícího obrat ostatních podniků, jimž byly uloženy sankce, tudíž žalobkyně nebyla v situaci srovnatelné se situací těchto podniků, což odůvodňuje, že s ní Komise zacházela odlišně než s uvedenými podniky.

304 V důsledku toho Komise tím, že zvýšila v souladu s bodem 30 pokynů pokutu uloženou žalobkyni, neporušila zásadu rovného zacházení. První argument žalobkyně tudíž musí být odmítnut jako neopodstatněný.

305 Zadruhé, co se týče argumentu žalobkyně, podle kterého z bodu 524 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise zaokrouhlila dolů základní výši pokuty, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Arkema France, pouze o 54 000 eur, kdežto výše pokut uložených společností Finnish Chemicals a EKA byly zaokrouhleny dolů o 660 000 eur a o 213 500 eur, je třeba především připomenout, že podle bodu 26 pokynů „při určování základní výše pokuty Komise použije zaokrouhlené údaje“.

306 A dále, jak vyplývá ze znění odpovědi Komise na písemné otázky Tribunálu a z interního dokumentu, který v tomto ohledu předložila a který vysvětluje metodiku, jakou použila pro zaokrouhlení výše pokut uložených dotčeným subjektům v napadeném rozhodnutí dolů, je třeba konstatovat, že Komise snížila výši pokuty společností EKA a Akzo Nobel z 116 243 541 eur na 116 000 000 eur, pokutu společnosti Finnish Chemicals z 68 773 445 eur na 68 000 000 eur, pokutu společnosti ELSA z 42 322 120 eur na 42 000 000 eur, pokutu společnosti Arkema France a žalobkyně z 22 754 400 eur na 22 700 000 eur a konečně pokutu společností Aragonesas a Uralita z 9 969 300 eur na 9 900 000 eur. Z těchto zaokrouhlení dolů dále vyplývá, jak Komise v podstatě vysvětluje v uvedeném dokumentu, že výši každé dotčené pokuty zaokrouhlila dolů na celé milióny, pokud zaokrouhlení dolů nepřesáhlo 2 % výše uvedené pokuty, a dolů na celé statisíce, pokud by zaokrouhlení dolů na celé milióny mělo za následek snížení výše uvedené pokuty o více než 2 %.

307 Proto, jestliže společností EKA a Akzo Nobel, Finnish Chemicals a ELSA byla snížena pokuta o 243 541 eur, 773 445 eur a 322 120 eur, což jsou v absolutním vyjádření vyšší částky, než o kolik byly sníženy pokuty společností Arkema France a žalobkyni, na straně jedné, a společností Aragonesas a Uralita, tj. o 54 400 eur a o 69 300 eur, na základě použití bodu 26 pokynů, nemění to nic na tom, že metodika použitá Komisí byla pro každý z podniků, kterému byla uložena sankce, uplatněna konzistentně a že uvedená metodika je objektivně odůvodněna, jelikož Komise mohla na základě své posuzovací pravomoci v rámci stanovení výše pokut mít za to, že snížení výše uvedených pokut nesmí v žádném případě vést ke snížení pokuty přesahujícímu 2 %.

308 Je tudíž třeba konstatovat, že Komise v rámci zaokrouhlení výše pokuty uložené společně a nerozdílně žalobkyni a společností Arkema France dolů neporušila zásadu rovného zacházení. Ve světle všech výše uvedených úvah musí být osmý žalobní důvod v plném rozsahu zamítnut jako neopodstatněný.

*K devátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásad a pravidel, jimiž se řídilo stanovení pokuty uložené společně a nerozdílně společností Arkema France a žalobkyni*

309 Žalobkyně v podstatě zpochybňuje výši pokuty, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Arkema France v čl. 2 písm. c) napadeného rozhodnutí. Tento žalobní důvod se dělí na dvě části.

K první části, vycházející z pochybení při stanovení výše pokuty uložené společně a nerozdílně společností Arkema France a žalobkyni

– Argumenty účastnic řízení

<sup>310</sup> Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise v rámci stanovení výše pokuty, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Arkema France v čl. 2 písm. c) napadeného rozhodnutí, opomenula zohlednit určité poznatky.

<sup>311</sup> V první řadě žalobkyně zpochybňuje výši pokuty, která jí byla udělena společně a nerozdílně se společností Arkema France v čl. 2 písm. c) napadeného rozhodnutí, odkazem na čtyři argumenty, které uplatnila v páté výtce osmého žalobního důvodu, ve které se staví proti pokutě, která jí byla udělena v čl. 2 písm. e) napadeného rozhodnutí (viz bod 297 výše). Tvrdí tudíž, že zaprvé Komise měla zohlednit skutečnost, že se Arkema France dotčeného protiprávního jednání účastnila po kratší dobu než EKA a Finnish Chemicals. Zadruhé měla Komise zohlednit polehčující okolnost uvedenou v bodě 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí, týkající se případné nedbalosti, jíž se žalobkyně dopustila ve vztahu ke své dceřiné společnosti. Zatřetí měla Komise zohlednit procesní vady vedoucí k porušení základních práv žalobkyně vyjmenovaných v jejím druhém žalobním důvodu. Začtvrté má žalobkyně za to, že Komise měla zohlednit spolupráci poskytnutou společností Arkema France v průběhu správního řízení.

- 312 Dále žalobkyně odkazuje na první argument, který uplatnila v šesté výtce osmého žalobního důvodu (viz bod 278 výše), v němž tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, neboť pouze jí uložila osobní pokutu, zatímco ostatním mateřským společnostem byla v napadeném rozhodnutí uložena pokuta pouze společně a nerozdílně s jejich dceřinými společnostmi.
- 313 Komise tyto argumenty popírá.

#### – Závěry Tribunálu

- 314 V první řadě, co se týče čtyř argumentů uplatňovaných žalobkyní za účelem zpochybnění stanovení výše pokuty uložené v čl. 2 písm. c) napadeného rozhodnutí, je třeba zaprvé odmítnout jako neopodstatněný její argument, podle kterého měla být uvedená pokuta snížena z důvodu skutečnosti, že se dotčeného protiprávního jednání účastnila po kratší dobu než EKA a Finnish Chemicals. V tomto ohledu je totiž třeba konstatovat, že jak výslovně vyplývá z bodu 522 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise v souladu s bodem 24 pokynů zohlednila koeficient 5 pro společnost Arkema France a žalobkyni, odpovídající její účasti na kartelové dohodě v délce 4 let a 8 měsíců, zatímco pro společnost EKA a její mateřskou společnost, jakož i pro společnost Finnish Chemicals a její mateřskou společnost použila koeficient násobení 5,5 na základě jejich účasti na dotčeném protiprávním jednání v délce 5 let a 4 měsíců. Proto musí být argument žalobkyně v tomto ohledu odmítnut jako neopodstatněný.
- 315 Zadruhé, jestliže žalobkyně uplatňuje polehčující okolnost, kterou jí Komise přiznala v bodě 401 odůvodnění napadeného rozhodnutí, vyplývající z „případné nedbalosti“, již se dopustila ve vztahu ke své dceřiné společnosti, je třeba konstatovat, že tento argument spočívá na chybném výkladu uvedeného bodu odůvodnění. V uvedeném

bodě odůvodnění totiž Komise na rozdíl od tvrzení žalobkyně neuvádí, že nedbalost, které se dopustila při dohledu nad jednáním své dceřiné společnosti, představuje polehčující okolnost, ale naopak že „nedostatek řádné péče, který při výkonu svých funkcí projevilo vedení [společnosti Arkema France] a [žalobkyně], projevující se skutečností, že statutární a řídicí orgány obou společností údajně nebyly vůbec seznámeny s jednáním jejich zaměstnanců, nemůže být argumentem k tomu, aby se vyhnuly odpovědnosti za jejich jednání“. Žalobkyně dále každopádně nepředkládá žádný argument na podporu svého tvrzení, podle kterého Komise měla nesprávně za to, že její „případná nedbalost“ při dohledu nad její dceřinou společností může odůvodnit přiznání snížení pokuty. Tento argument tudíž musí být odmítnut jako neopodstatněný.

- 316 Zatřetí, co se týče argumentu žalobkyně, podle kterého Komise měla zohlednit porušení jejích základních práv, které uvedla ve svém druhém žalobním důvodu, pro přiznání snížení pokuty, kterou jí uložila společně a nerozdílně se společností Arkema France, je třeba připomenout, že jak bylo konstatováno v rámci přezkumu uvedeného žalobního důvodu (viz bod 204 výše), Komise se nedopustila žádného z porušení, kterých se žalobkyně dovolává. Tento argument tudíž musí být rovněž odmítnut jako neopodstatněný.

- 317 Začtvrté, co se týče argumentu, podle kterého Komise měla zohlednit spolupráci poskytnutou společností Arkema France v průběhu správního řízení, je třeba konstatovat, že žalobkyně v tomto žalobním důvodu neuplatňuje žádný konkrétní argument, který by zpochybňoval posouzení Komise v bodech 543, 544 a 561 až 580 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterých v podstatě spolupráce poskytnutá společností Arkema France neodůvodňovala, aby jí bylo přiznáno snížení pokuty v rámci použití oznámení o spolupráci z roku 2002 nebo mimo něj. Tento argument je tudíž třeba odmítnout jako neopodstatněný.

318 A dále, co se týče argumentu žalobkyně podle kterého Komise porušila zásadu rovného zacházení, neboť pouze jí mezi všemi mateřskými společnostmi, jimž byly uloženy sankce, uložila osobní pokutu, je třeba ho odmítnout jako neopodstatněný. Je totiž třeba připomenout, že jak bylo konstatováno v rámci šestého žalobního důvodu (viz bod 254 výše), pokuta uložená žalobkyni v čl. 2 písm. e) napadeného rozhodnutí odpovídá zvýšení základní částky pokuty, která jí byla uložena společně a nerozdílně se společností Arkema France v čl. 2 písm. c) uvedeného rozhodnutí, o 70 % z důvodu skutečnosti, že jí její zvláště vysoký celkový obrat ve vztahu k ostatním subjektům, jimž byly uloženy sankce ke dni přijetí napadeného rozhodnutí, umožňoval snadněji uvolnit prostředky nezbytné pro zaplacení uvedené pokuty. Jelikož je přitom nesporné, že ostatní mateřské společnosti, jimž byly uloženy sankce v napadeném rozhodnutí, nedosahovaly obratu, který by takové zvýšení odůvodňoval, je třeba konstatovat, že se žalobkyně nenacházela v situaci srovnatelné s uvedenými společnostmi, která by Komisi musela vést k tomu, aby s nimi zacházela totožně.

319 První část devátého žalobního důvodu je tudíž třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

K druhé části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení souvisejícího s pokutou uloženou společně a nerozdílně společností Arkema France a žalobkyni

#### – Argumenty účastnic řízení

320 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení vzhledem k tomu, že pokuta uložená společně a nerozdílně jí samotné a společnosti Arkema France je nejvyšší ze všech pokut, které byly uloženy podnikům, jimž byly uloženy sankce v napadeném rozhodnutí.

321 Zprvč, jak žalobkynč ostatnč tvrdila v rámci šestč výtky svčho osmčho žalobního důvodu (viz bod 279 výše), zaokrouhlení základní částky pokuty uloženč jí společnč a nerozdílnč se společností Arkema France dolů bylo daleko menší než zaokrouhlení základních částek pokut uložených společností Finnish Chemicals a EKA.

322 Zadruhé pokuta uložená společnč a nerozdílnč společností Arkema France a žalobkyni dostatečnč nezohledňuje v souladu s pokyny dva faktory. Především, že Komise dostatečnč nezohlednila nízkou výši obratu společností Arkema France na trhu EHP s chlorečnanem sodným v porovnání se společností EKA, které se dostalo ochrany před pokutou, a společností Finnish Chemicals, které byla uložena pokuta čtyřikrát nižší, než byla uložena společností Arkema France. A dále, že Komise nedostatečnč zohlednila nízký podíl společností Arkema France na trhu, který činí 9 % trhu s chlorečnanem sodným, ve srovnání se společností EKA, který je pětikrát vyšší, a společností Finnish Chemicals, který je třikrát vyšší. V tomto ohledu žalobkynč rovněž podotýká, že mezi podíly společností Arkema France a společností Aragonesas a Solvay na trhu je rozdíl pouze čtyř procentních bodů.

323 Zatřetí žalobkynč tvrdí, že pokuta, která jí byla uložena společnč a nerozdílnč se společností Arkema France, nedostatečnč zohledňuje nižší účast společností Arkema France na dotčeném protiprávním jednání v porovnání s účastí společností EKA a Finnish Chemicals.

324 Komise tyto argumenty popírá.

## – Závěry Tribunálu

- <sup>325</sup> Zaprvé, co se týče výtky žalobkyně, podle které zaokrouhlení základní částky pokuty uložené jí společně a nerozdílně se společností Arkema France dolů bylo daleko menší než zaokrouhlení základních částek pokut uložených společností Finnish Chemicals a EKA, je třeba konstatovat, že tato výtky je naprosto shodná s šestou výtkou osmého žalobního důvodu (viz bod 279 výše). Je jí tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou z těchto důvodů, jaké byly uvedeny v bodech 305 až 308 výše, podle nichž bylo v podstatě konstatováno, že metodika zaokrouhlení částky uvedené pokuty dolů byla uplatněna konzistentně pro každý z podniků, jimž byly uloženy sankce v napadeném rozhodnutí a že uvedená metodika byla objektivně odůvodněna.
- <sup>326</sup> Zadruhé, co se týče výtky žalobkyně, podle které Komise porušila zásadu rovného zacházení, jelikož dostatečně nezohlednila nízkou výši obratu společnosti Arkema France na trhu EHP s chlorečnanem sodným v porovnání se společnostmi EKA a Finnish Chemicals a dále slabý podíl společnosti Arkema France na uvedeném trhu, je třeba ji zamítnout jako neopodstatněnou.
- <sup>327</sup> Je třeba konstatovat, že žalobkyně nepředkládá žádný argument ani důkaz, který by měl prokazovat, že Komise vzhledem k poznatkům, které zohlednila pro stanovení pokuty uložené společně a nerozdílně jí samotné a společností Arkema France, použila ustanovení pokynů v napadeném rozhodnutí diskriminačním způsobem. Dále sice existuje značný rozdíl mezi výší pokuty uložené společnosti Arkema France a žalobkyni a výší pokut uložených společně a nerozdílně společností EKA a Akzo Nobel, jakož i ELSA a Finnish Chemicals, navzdory tomu, že podíl společnosti Arkema France na trhu s chlorečnanem sodným v EHP byl nižší než podíl společností EKA a Finnish Chemicals, to je však odůvodněno skutečností, že EKA a Akzo Nobel získaly úplnou ochranu před pokutami a že horní mez ve výši 10 % obratu společnosti Finnish Chemicals, která získala 50 % snížení pokuty v rámci použití oznámení

o spolupráci z roku 2002, byla téměř o polovinu nižší nežli v případě žalobkyně (viz tabulky v bodech 524 a 552 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

328 Zatřetí, co se týče výtky žalobkyně, podle které pokuta, kterou jí Komise uložila společně a nerozdílně se společností Arkema France, nedostatečně zohledňuje nižší účast společnosti Arkema France na dotčeném protiprávním jednání v porovnání s účastí společnosti EKA a Finnish Chemicals, je třeba uvést, že mimo skutečnost, že žalobkyně ve svých písemnostech nepředkládá žádný argument nebo důkaz, kterým by podepřela tuto výtku, nezpochybňuje důvody, které Komise uvedla v bodě 536 odůvodnění napadeného rozhodnutí pro odmítnutí argumentů žalobkyně v tomto ohledu, podle kterých zejména „udržovala časté kontakty se svými konkurenty po celou dobu své účasti na kartelové dohodě“, „již tyto původní kontakty prokazují její aktivní účast na [dotčených] protisoutěžních dohodách“, nebo dále že tvrzení žalobkyně, podle kterého „nemohla hrát roli zprostředkovatele mezi společnostmi EKA a Finnish Chemicals z důvodu svého nízkého podílu na trhu, jasně popírají důkazy předložené [v napadeném rozhodnutí]“.

329 Třetí výtku, a tudíž i devátý žalobní důvod v plném rozsahu je proto třeba zamítnout jako neopodstatněné.

*K desátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002*

330 Žalobkyně tvrdí, že se Komise dopustila věcných a právních pochybení, jelikož jí nepřiznala snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002. Tento žalobní důvod se dělí na dvě části.

K první části, vycházející z nepřiznání snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002

– Argumenty účastnic řízení

- 331 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila oznámení o spolupráci z roku 2002, neboť jí ne-  
snížila pokutu uloženou jí společně a nerozdílně se společností Arkema France z dů-  
vodu, že důkazy předložené posledně jmenovanou jsou nedostatečné. V tomto ohle-  
du má za to, že jelikož je Komise vázána ustanoveními uvedeného oznámení, nebyla  
oprávněna bez důvodu, nebo alespoň těžce pochopitelně a „rozumně“ odmítnout  
jakékoliv snížení obou pokut uložených žalobkyni.
- 332 Zprvce, jak vyplývá z bodů 554, 561, 581 a 584 odůvodnění napadeného rozhodnutí,  
je nesporné, že Arkema France byla, po společnosti EKA, prvním podnikem, který  
poskytl Komisi důkazy o kartelové dohodě.
- 333 Zadruhé, podle žalobkyně ze samotného odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplý-  
vá, že na rozdíl od posouzení formulovaných Komisí v bodech 568 až 580 odůvodnění  
napadeného rozhodnutí Komise při prokazování dotčeného protiprávního jednání  
vycházela z důkazů poskytnutých společností Arkema France. V tomto ohledu od-  
kazuje v napadeném rozhodnutí na následující body jeho odůvodnění: 38, 46 a jeho  
poznámku pod čarou č. 63, 76 a jeho poznámku pod čarou č. 116, 94 a jeho poznámku  
pod čarou č. 136, 98 a jeho poznámku pod čarou č. 142, 243, 251 a jeho poznámku  
pod čarou č. 302, 254, 255, 259, 260, 273, 314, 344, 355, 589, 593 a 594 a jeho po-  
známky pod čarou č. 118, 259, 293, 337, 540 a 542. Podle žalobkyně navíc důkazy  
předložené společností Arkema France umožnily potvrdit určité skutečnosti souvi-  
sející s dotčeným protiprávním jednáním, tak jak vyplývá z bodů 568, 569, 571 až

573, 575 a 576 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Kromě toho z úvodu bodu 344 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Aragonesas měla za to, že informace poskytnuté společností Arkema France mají významnou přidanou hodnotu.

334 Komise argumenty žalobkyně popírá.

## – Závěry Tribunálu

335 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise porušila ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002 tím, že společnosti Arkema France nepřiznala snížení pokuty o 30 až 50 %, přestože byla po společnosti EKA, již byla přiznána ochrana před pokutou, prvním podnikem, který jí poskytl důkazy s významnou přidanou hodnotou.

336 Podle bodu 20 oznámení o spolupráci z roku 2002 „[p]odniky, které nesplňují podmínky [pro osvobození od pokuty], mohou mít nárok na snížení jakékoli pokuty, kterou by jinak bylo možné udělit“.

337 Bod 21 oznámení o spolupráci z roku 2002 stanoví, že „pro získání nároku [na snížení pokuty podle bodu 20 uvedeného oznámení] musí podnik poskytnout Komisi důkaz o předpokládaném protiprávním jednání, který představuje významnou přidanou hodnotu k důkazům, které Komise již vlastní, a musí ukončit svou účast v předpokládaném protiprávním jednání nejpozději v době předložení důkazů“.

338 V bodě 23 písm. b) prvním pododstavci oznámení o spolupráci z roku 2002 jsou stanoveny tři pásma snížení pokuty. První podnik, který splnil požadavky bodu 21 uvedeného oznámení je totiž oprávněn získat snížení pokuty o 30 až 50 %, druhý podnik snížení pokuty o 20 až 30 % a další podniky snížení pokuty do 20 %.

339 Bod 23 písm. b) druhý pododstavec oznámení o spolupráci z roku 2002 stanoví, že „při určování úrovně snížení v každém z těchto pásem Komise přihlédne k době, kdy byly předloženy důkazy splňující požadavky bodu 21 [uvedeného oznámení], a k míře, v jaké tyto důkazy představovaly přidanou hodnotu“, a že „může také vzít v úvahu rozsah a stálost jakékoli spolupráce, kterou podnik poskytl poté, co předložil důkazy“.

340 Podle judikatury má Komise širokou posuzovací pravomoc, co se týče metody stanovování pokut, a v tomto ohledu může vzít v potaz celou řadu okolností, mezi něž patří i spolupráce dotčených podniků v průběhu šetření vedeného útvaru tohoto orgánu. V rámci toho Komise musí učinit komplexní posouzení skutečností, jako je posouzení týkající se spolupráce těchto jednotlivých podniků (rozsudky Soudního dvora ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, bod 81, a Tribunálu ze dne 28. dubna 2010, Gütermann a Zwicky v. Komise, T-456/05 a T-457/05, Sb. rozh. s. II-1443, bod 219).

341 Navíc v rámci posuzování spolupráce poskytnuté účastníky kartelové dohody může být shledána pouze vada spočívající ve zjevně nesprávném posouzení Komise, protože při hodnocení kvality a užitečnosti spolupráce určitého podniku, zejména v porovnání s přispěním jiných podniků, má Komise široký prostor pro uvážení (rozsudek SGL Carbon v. Komise, bod 340 výše, bod 88). V tomto ohledu je třeba rovněž

připomenout, že i když je Komise povinna uvést důvody, proč se domnívá, že informace poskytnuté podniky v rámci sdělení o spolupráci jsou či nejsou příspěvkem odůvodňujícím snížení uložené pokuty, musí podniky, které si v tomto ohledu přejí rozhodnutí Komise zpochybnit, naproti tomu prokázat, že by Komise při neexistenci těchto informací dobrovolně poskytnutých uvedenými podniky nemohla prokázat podstatné znaky protiprávního jednání, a tedy přijmout rozhodnutí ukládající pokuty (rozsudek *Erste Group Bank a další v. Komise*, bod 60 výše, bod 297).

342 Mimoto základem pro snížení pokut v případě spolupráce podniků podílejících se na protiprávním jednání porušujícím právo hospodářské soutěže je úvaha, podle níž taková spolupráce usnadňuje úlohu Komise směřující ke zjišťování existence protiprávního jednání a k jeho případnému ukončení (rozsudek *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, bod 45 výše, bod 399, a rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, *Finnboard v. Komise*, T-338/94, Recueil, s. II-1617, bod 363). S ohledem na samotný účel snížení nemůže Komise odhlédnout od užitečnosti poskytnuté informace, která nezbytně závisí na důkazech, které již měla k dispozici (rozsudek *Gütermann a Zwicky v. Komise*, bod 340 výše, bod 220).

343 Kromě toho z judikatury vyplývá, že pokud podnik v rámci spolupráce toliko potvrdí, a to méně přesným a jednoznačným způsobem, některé informace, které již byly poskytnuty jiným podnikem na základě spolupráce, stupeň spolupráce poskytnuté tímto podnikem sice nemusí postrádat jistý význam pro Komisi, nelze jej však považovat za srovnatelný se stupněm spolupráce poskytnutým podnikem, který dodal uvedené informace jako první. Prohlášení, které pouze do určité míry potvrzuje prohlášení, které již Komise měla k dispozici, totiž neusnadňuje činnost Komise výrazným způsobem. Nemůže tudíž být dostačující k odůvodnění snížení výše pokuty na základě spolupráce (v tomto smyslu viz, rozsudky Tribunálu ze dne 8. července 2004, *Mannesmannröhren-Werke v. Komise*, T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, bod 301; ze dne

25. října 2005, *Groupe Danone v. Komise*, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407, dále jen „rozsudek Tribunálu Danone“, bod 455, a *Gütermann a Zwicky v. Komise*, bod 340 výše, bod 222).

<sup>344</sup> A konečně spolupráce podniku v šetření neposkytuje nárok na žádné snížení pokuty, jestliže tato spolupráce nepřekročila rámec povinností, které pro něj vyplývají z článku 18 nařízení č. 1/2003 (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 10. března 1992, *Solvay v. Komise*, T-12/89, *Recueil*, s. II-907, body 341 a 342, *Danone*, bod 344 výše, bod 451).

<sup>345</sup> V projednávaném případě je třeba úvodem uvést, že je nesporné, jak vyplývá z bodu 561 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že *Arkema France* je druhým podnikem, po společnosti *EKA*, který předložil žádost na základě oznámení o spolupráci z roku 2002. Je tedy třeba posoudit, zda z výkladu každého z bodů odůvodnění napadeného rozhodnutí, které vypočítává a které jsou uvedeny v bodě 333 výše, vyplývá, že *Arkema France* poskytla Komisi informace s významnou přidanou hodnotu ve smyslu bodu 21 oznámení o spolupráci z roku 2002, jak tvrdí žalobkyně.

<sup>346</sup> V prvé řadě, co se týče výtky žalobkyně, podle které jí mělo být v podstatě přiznáno snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, jelikož byla prvním podnikem, který poskytl informace uvedené v bodech 38, 46, 344, 355 a 589 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i k nim se vztahující poznámce pod čarou č. 63, je třeba konstatovat, že Komise se tím, že měla za to, že takové informace nemají významnou přidanou hodnotu, nedopustila jakéhokoliv zjevně nesprávného posouzení.

<sup>347</sup> Zaprvé, co se týče bodů 38 a 46 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i k nim se vztahující poznámky pod čarou č. 63, je třeba uvést, že se týkají informací

poskytnutých společností Arkema France vztahujících se k jejím výrobním kapacitám, jakož i k tržbám a podílům na trhu podniků přítomných na trhu EHP s chlorečnanem sodným. Jelikož ovšem uvedené informace nepřesahují ve smyslu judikatury uvedené v bodě 344 výše to, co vyplývá z povinností příslušejících společnosti Arkema France na základě článku 18 nařízení č. 1/2003, je třeba konstatovat, že nemají významnou přidanou hodnotu.

<sup>348</sup> Zadruhé, co se týče bodu 344 odůvodnění napadeného rozhodnutí, je třeba uvést, že Komise v něm zmiňuje argument uplatněný společností Aragonesas, podle kterého „[d]ůkazy předložené Komisí vycházejí především z žádostí [na základě oznámení o spolupráci z roku 2002] předložených společnostmi EKA, Finnish Chemicals a [Arkema France]“. V tomto ohledu je třeba uvést, že jelikož se Komise v uvedeném bodě odůvodnění spokojuje s připomenutím argumentu formulovaného společností Aragonesas, uvedený argument nemůže být vnímán jako uznání Komise, že jí Arkema France poskytla informace s významnou přidanou hodnotou, nebo jako důkaz toho, že se Komise tím, že vyloučila, že by informace poskytnuté společností Arkema France měly významnou přidanou hodnotu, dopustila zjevně nesprávného posouzení.

<sup>349</sup> Zatřetí, co se týče bodu 355 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise v něm v podstatě uvádí, že „prohlášení, která jsou v rozporu se zájmy dotyčného, musejí být v zásadě považována za zvláště hodnověrné důkazy“. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že takové obecné posouzení Komise neumožňuje dojít k závěru, že informace poskytnuté společností Arkema France v projednávaném případě významně usnadnily úlohu Komise tím, že jí umožnily prokázat skutkové okolnosti protiprávního jednání, a že tudíž měly významnou přidanou hodnotu.

350 Začtvrté, co se týče bodu 589 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise v něm uvádí, že „pro posouzení hodnoty důkazů poskytnutých společností Finnish Chemicals je třeba zdůraznit, že v okamžiku, kdy Komisi kontaktovala, již [tato] měla k dispozici důkazy, které jí poskytly společnosti EKA, Finnish Chemicals (ve své odpovědi na žádost o informace ze dne 10. září 2004, v míře, ve které [Finnish Chemicals] nepřekročila rámec toho, o č byla požádána), a [Arkema France]“. V tomto ohledu je třeba uvést, že znění uvedeného bodu odůvodnění by sice mohlo být vykládáno v tom smyslu, že Komise měla za to, že Arkema France poskytla „důkazy“, takový výklad však nemůže být v projednávaném případě přijat vzhledem ke kontextu, ve kterém bylo toto posouzení Komisí formulováno, a ke konstatováním, k nimž ostatně v napadeném rozhodnutí došla. Především, vzhledem k tomu, že toto posouzení Komise bylo uskutečněno v kontextu hodnocení přidané hodnoty informací poskytnutých společností Finnish Chemicals, má totiž zdůraznit, že Komise je povinna posoudit, zda informace poskytnuté společností Finnish Chemicals mají významnou přidanou hodnotu, ve světle informací, které již jsou v jejím spise obsaženy, a nikoliv že Arkema France poskytla informace s významnou přidanou hodnotu. Uvedené posouzení navíc nezpochybnuje konstatování formulované Komisí v bodech 561 až 580 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterých je třeba odmítnout všechny argumenty žalobkyně a společnosti Arkema France uvedené v napadeném rozhodnutí, které mají podporovat tvrzení, že poslední jmenovaná poskytla informace s významnou přidanou hodnotu. A konečně posouzení formulované Komisí v bodě 589 odůvodnění napadeného rozhodnutí nemůže v žádném případě s ohledem na informace poskytnuté společností Arkema France prokazovat, že se Komise tím, že měla za to, že uvedené informace nemají významnou přidanou hodnotu, dopustila zjevně nesprávného posouzení.

351 Dále, co se týče bodů 76, 254, 255, 259 a 273 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i k nim se vztahujících poznámek pod čarou č. 116 a 337, na které žalobkyně odkazuje, je třeba konstatovat, že Komise se tím, že měla za to, že nemají významnou přidanou hodnotu, nedopustila jakéhokoliv zjevně nesprávného posouzení.

352 Zaprvé, co se týče bodu 76 odůvodnění napadeného rozhodnutí a k němu se vztahující poznámky pod čarou č. 116, Komise v nich popisuje obecné fungování kartelové dohody, které se vyznačovalo zejména „častými kontakty formou dvoustranných či víceststranných schůzek nebo telefonických hovorů, které však neměly specifickou strukturu“. Komise rovněž konstatuje, že „podle [společnosti Arkema France] byl hned na počátku kartelové dohody vypracován seznam společných zákazníků a objemy, které jim mohl každý z producentů chlorečnanu sodného a členů kartelové dohody dodávat“, a že „[Arkema France] nicméně dotčený seznam Komisi nepředložila“. V tomto ohledu mimo skutečnost, že z ústní žádosti společnosti EKA o ochranu vyplývá, že tato společnost již Komisi informovala o povaze kontaktů, které mezi dotčenými podniky probíhaly, tato informace, kterou Arkema France nepodpořila jakýmkoliv listinným důkazem, neměla významnou přidanou hodnotu ve smyslu judikatury uvedené v bodě 343 výše.

353 Zadruhé, co se týče bodu 254 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jeho poznámky pod čarou č. 305, Komise v nich uvádí, že Arkema France prohlásila, že „[její zástupce L.] má pocit, že si vzpomíná na schůzku mezi společnostmi Finnish Chemicals a [Arkema France] za účelem vyjasnění, proč již nejsou dodržována pravidla rozdělení vztahující se [na zákazníka,] společnost MODO“, a že „v průběhu této schůzky, o níž se [L.] domnívá, že proběhla v prvním čtvrtletí roku 1999 ve Finsku, Finnish Chemicals prohlásila, že se stala výhradním dodavatelem [společnosti MODO] na základě dohody její mateřské společnosti se společností MODO, čímž došlo k vypovězení stávající dohody mezi společnostmi EKA, Finnish Chemicals a [Arkema France] ohledně tohoto zákazníka“. V tomto ohledu je třeba uvést, že v bodě 255 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise dodává, že „nicméně, jelikož byla smlouva mezi společnostmi MODO a Finnish Chemicals uzavřena až v září 1999, domnívá se Komise, že [L.] zaměnil čas a místa a že ve skutečnosti připomíná schůzku ze dne 9. listopadu 1999 uskutečněnou v Kodani“. Proto mimo skutečnost, že ústní informace poskytnutá společností Arkema France je podle jejích vlastních slov nejistá („[L.] se domnívá“), ale rovněž nepřesná, je třeba každopádně konstatovat, že Komise v bodě 255 odůvodnění napadeného rozhodnutí výslovně uvádí, že uvedená informace je nesprávná, což žalobkyně ostatně nezpochybnuje. Proto se Komise tím, že vyloučila, že by taková

informace mohla mít významnou přidanou hodnotu, nedopustila jakéhokoliv zjevně nesprávného posouzení.

354 Zatřetí, co se týče bodu 259 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise v něm zmiňuje vyúčtování cestovních nákladů zástupce společnosti Arkema France L., která se týká období od října do prosince 1999 a která jí byla poskytnuta společností Arkema France. V uvedeném bodě odůvodnění je rovněž uvedeno, že tyto dokumenty obsahují zmínku o „15/12 EKA Roissy“ a že Arkema France z toho vyvozuje, že „by se tento údaj mohl vztahovat ke schůzce se zástupci společnosti EKA na letišti Roissy-Charles de Gaulle v Paříži dne 15. prosince 1999“. Je třeba konstatovat, že v uvedeném bodě odůvodnění Komise uvedla, že EKA si na takovou schůzku nevzpomíná. Komise se tudíž tím, že měla za to, že tato informace, kterou si Arkema France není jistá a která nebyla podepřena, nemá významnou přidanou hodnotu, nedopustila zjevně nesprávného posouzení. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že skutečnost, že Komise vzhledem k neexistenci dostatečných důkazů, které by podepřely tuto informaci, neuvedla schůzku, která se údajně konala na letišti Roissy-Charles de Gaulle, v seznamu schůzek a telefonických hovorů týkajících se kartelové dohody (viz příloha 1 napadeného rozhodnutí), potvrzuje, že tato informace nemá významnou přidanou hodnotu.

355 Začtvrté, co se týče bodu 273 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise v něm upřesňuje, že Arkema France zmiňuje schůzku mezi společnostmi EKA, Finnish Chemicals a Arkema France „na jaře roku 2000“. Je přitom třeba uvést, že Komise v uvedeném bodě odůvodnění rovněž konstatuje, že EKA ani Finnish Chemicals konání této schůzky nepotvrdily. Komise v něm navíc uvádí, že je třeba mít na základě takových informací poskytnutých společností EKA, jako jsou uvedeny v bodě 283 odůvodnění napadeného rozhodnutí, za to, že se ve skutečnosti jedná o schůzku, která se konala dne 9. února 2000. Proto mimo skutečnost, že tato informace poskytnutá společností Arkema France je nepřesná, o ní Komise uvedla, aniž to žalobkyně zpochybňovala, že není podepřena jinými poznatky, které by Komisi umožňovaly ji potvrdit. Komise se

proto tím, že vyloučila, že by tato informace mohla mít významnou přidanou hodnotu, nedopustila jakéhokoli zjevně nesprávného posouzení.

356 Zapáté, co se týče poznámky pod čarou č. 337 napadeného rozhodnutí, je třeba konstatovat, že Komise v ní upřesňuje obsah bodu 284 odůvodnění uvedeného napadeného rozhodnutí, v němž Komise uvedla zejména, že „i když ještě v lednu a únoru 2000 došlo mezi soutěžiteli k několika telefonickým hovorům a schůzkám [...], [obvyklá] úroveň spolupráce, zahrnující zejména snahy o rozdělení objemů prodeje a o stanovení cen, nebyla [v roce 2000] obnovena z důvodu ztráty vzájemné důvěry a z jiného souvisejícího důvodu, uvedeného soutěžiteli v jejich jednotlivých prohlášeních“. Ve své poznámce pod čarou č. 337 uvedeného rozhodnutí Komise ohledně data ukončení kartelové dohody uvádí, že „EKA a [Arkema France] odkazují na své programy [dodržování práva hospodářské soutěže], které zavedly v roce 1999 a 2000“, a že „Finnish Chemicals uvádí, že kontakty s konkurenty se po uzavření smlouvy se [zákazníkem,] společností MODO, staly zbytečnými“. V tomto ohledu je třeba rovněž uvést, že Komise v bodě 575 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že zástupce společnosti Arkema France L. „se spokojil s potvrzením prohlášení společnosti EKA ohledně účinků přijetí programů [dodržování práva hospodářské soutěže], aniž v tomto ohledu předložil nové důkazy“. Navíc v bodě 593 odůvodnění napadeného rozhodnutí a ve své poznámce pod čarou č. 540 Komise uvádí, že „v okamžiku, kdy obdržela odpověď společnosti Finnish Chemicals na žádost o informace a žádost o [spolupráci], již její spis obsahoval informace pocházející ze dvou nezávislých zdrojů [(EKA a Arkema France)], které uváděly, že protiprávní jednání skončilo až na jaře roku 2000“. A konečně, v bodě 594 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i v jeho poznámce pod čarou č. 542, Komise upřesňuje, že „z příspěvku [společnosti EKA] již vyvodila“, že se tato společnost na jaře roku 2000 od kartelové dohody distancovala.

357 Ve světle konstatování učiněných Komisí v bodech odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedených v bodě 356 výše je třeba mít za to, že informace poskytnutá společností Arkema France v tomto ohledu neměla v okamžiku, kdy byla Komisi předána,

významnou přidanou hodnotu. Mimo skutečnost, že informace poskytnutá společností Arkema France, podle níž kartelová dohoda skončila po přijetí programů do držování práva hospodářské soutěže, není dostatečně přesná ohledně konkrétního data zohledněného Komisí pro stanovení ukončení protiprávního jednání, tj. 9. února 2000 [čl. 1 písm. e) napadeného rozhodnutí], totiž Komise mohla prokázat, že protiprávní jednání skončilo spolu s konáním schůzky profesního sdružení CEFIC ze dne 9. února 2000, na základě upřesnění poskytnutých společností EKA, jak vyplývá z bodu 290 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

<sup>358</sup> Za další, co se týče bodu 94 a jeho poznámky pod čarou č. 196, bodu 98 a jeho poznámky pod čarou č. 142, bodu 243 a jeho poznámky pod čarou č. 293, bodu 251 a jeho poznámky pod čarou č. 302, bodu č. 260, bodu č. 593 a jeho poznámky pod čarou č. 540, bodu 594 a jeho poznámky pod čarou č. 542, jakož i jeho poznámek pod čarou č. 118 a 259 odůvodnění napadeného rozhodnutí, je třeba konstatovat, že zmiňují buď informace, o nichž z napadeného rozhodnutí vyplývá, že je Komise v den, kdy Arkema France předložila svoji žádost na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, již měla k dispozici, nebo informace nedostatečně přesné nebo podepřené k tomu, aby Komisi umožnily prokázat skutkové okolnosti protiprávního jednání, nebo konečně informace, které si mohla Komise obstarat podle článku 18 nařízení č. 1/2003.

<sup>359</sup> Zaprvé, co se týče bodu 94 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jeho poznámky pod čarou č. 136, Komise v nich uvádí, že „[p]odle společnosti Finnish Chemicals se dne 17. května [1995] konala schůzka v hotelu SAS Royal v Kodani, které se zúčastnily [EKA, Finnish Chemicals a Arkema France]“. Komise zde podotýká, že vyúčtování cestovních nákladů zástupce společnosti Arkema France, D., potvrdilo jeho účast na této schůzce. V tomto ohledu je třeba uvést, že z bodů 95 a 96 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise prokázala existenci této schůzky na základě důkazů předložených společností Finnish Chemicals, což žalobkyně nespochybňuje. V bodě 96 odůvodnění napadeného rozhodnutí totiž Komise upřesňuje, že poznámky zaznamenané na schůzce ze dne 17. května 1995 zástupcem společnosti Finnish

Chemicals, S., „prokazují účast [společnosti Arkema France] na kartelové dohodě“. Dále je v každém případě třeba uvést, že předložení pouhých vyúčtování cestovních nákladů zástupce společnosti Arkema France umožňujících potvrdit jeho přítomnost na dotčené schůzce představuje spolupráci, která ve smyslu judikatury uvedené v bodě 344 výše nepřesahuje to, co vyplývá z povinností, které této společnosti příslušely podle článku 18 nařízení č. 1/2003. Komise se proto tím, že měla za to, že Arkema France v tomto ohledu nepředložila poznatky s významnou přidanou hodnotu, nedopustila zjevně nesprávného posouzení.

<sup>360</sup> Zadruhé, co se týče bodu 98 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jeho poznámky pod čarou č. 142, Komise zde uvádí zejména, že „EKA informuje rovněž o tom, že kolem roku 1995 bylo spolu se společnostmi Finnish Chemicals a [Arkema France] rozhodnuto o „úspěšném podstatném zvýšení cen“ pro Portugalsko s ohledem na depreciaci escuda“, a dodává, že „důkazy předložené společností EKA prokazují, že podnik zvýšil v roce 1995 ceny pro portugalské zákazníky o 31 % a o 44 % oproti cenám platným v roce 1993“. Mimoto Komise uvádí, že „[Arkema France] rovněž zmiňuje úspěšné zvýšení cen“. Ze znění napadeného rozhodnutí tedy vyplývá, že toto zvýšení cen v roce 1995 bylo prokázáno na základě ústních informací a dokumentů poskytnutých společností EKA, což žalobkyně nezpochybňuje. Proto, i když ústní informace poskytnutá společností Arkema France potvrzuje informací společností EKA, je třeba po vzoru Komise konstatovat, že tato informace nemůže být v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 343 výše považována za mající významnou přidanou hodnotu, jelikož Arkema France neposkytla k uvedenému zvýšení cen dodatečné podrobnosti k těm, které byly poskytnuty společností EKA.

<sup>361</sup> Zatřetí, co se týče bodu 243 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jeho poznámky pod čarou č. 293, Komise zde uvádí, že „[s]poolečnosti EKA a [Arkema France] ve svých prohlášeních uvedly, že schůzka jejich zástupců se konala v únoru nebo březnu 1999“ a že „[Arkema France] potvrdila, že [W.] zastupoval EKA na této schůzce“.

V tomto ohledu je třeba konstatovat, že v uvedeném bodě odůvodnění Komise výslovně přebírá informace poskytnuté ústně společností EKA. Navíc je třeba konstatovat, že Komise v bodě 245 odůvodnění napadeného rozhodnutí rovněž uvedla, že „i když nebylo možné prokázat s úplnou jistotou, že ke schůzce došlo, Komise má za to, že je pravděpodobné, že diskuze mezi soutěžiteli probíhaly tak, jak popsala EKA“. Proto mimo skutečnost, že Komise byla schopna seznámit se s konáním uvedené schůzky a jejím obsahem na základě pouhých informací poskytnutých společností EKA, má za to, aniž to žalobkyně zpochybňuje, že tato informace neumožňuje s jistotou prokázat skutkové okolnosti protiprávního jednání. Proto je třeba konstatovat, že se Komise tím, že vyloučila, že by informace poskytnutá společností Arkema France měla v tomto ohledu významnou přidanou hodnotu, nedopustila pochybení.

- 362 Začtvrté, co se týče bodu 251 odůvodnění napadeného rozhodnutí a k němu se vztahující poznámky pod čarou č. 302, Komise zde uvádí, že „Finnish Chemicals informovala Komisi o schůzce, která se konala v Kodani dne 9. listopadu 1999“ za přítomnosti zástupců společností Arkema France a Finnish Chemicals. Je zde rovněž upřesněno, že Arkema France „potvrdila, že se tato schůzka skutečně konala, a [že] předala Komisi vyúčtování cestovních nákladů [svého zástupce, L.], které ukazují, že dne 9. listopadu 1999 odjel do Kodaně“. V tomto ohledu je třeba uvést, že poskytnutí pouhých vyúčtování cestovních nákladů zástupce společnosti Arkema France umožňujících potvrdit jeho přítomnost na dotčené schůzce představuje spolupráci, která ve smyslu judikatury uvedené v bodě 344 výše nepřesahuje rámec toho, co vyplývá z povinností, které jí příslušely podle článku 18 nařízení č. 1/2003. Komise dále přebírá v bodě 252 odůvodnění napadeného rozhodnutí doslovný záznam konkrétních informací poskytnutých společností Finnish Chemicals, popisujících obsah diskuzí na této schůzce, zatímco bod 254 odůvodnění napadeného rozhodnutí zmiňuje nepřesná prohlášení společnosti Arkema France týkající se této schůzky. A konečně, z uvedených bodů odůvodnění vyplývá, že informace poskytnuté společností Arkema France neumožnily podepřít poznatky ve spise Komise ke dni, ke kterému byly poskytnuty, ale že prokázat uvedené skutečnosti umožnily informace poskytnuté společností Finnish Chemicals. Komise se proto tím, že měla za to, že informace poskytnuté společností

Arkema France v tomto ohledu nemají významnou přidanou hodnotu, nedopustila jakéhokoliv zjevně nesprávného posouzení.

<sup>363</sup> Zapáté, co se týče bodu 260 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise v něm uvádí, že „Finnish Chemicals [prostřednictvím svého zástupce S.] prohlásila, že zástupci [společností Arkema France] a Finnish Chemicals se setkali znovu dne 21. prosince 1999 [...] ve Stockholmu“, a že „tuto schůzku potvrzuje rovněž vyúčtování cestovních nákladů [L.] předané [společností Arkema France]“. V tomto ohledu je třeba uvést, že mimo skutečnost, že Komise prokázala konání této schůzky pouze na základě informací poskytnutých společností Finnish Chemicals, jak vyplývá z uvedeného bodu odůvodnění, poskytnutí pouhých vyúčtování cestovních nákladů zástupce společnosti Arkema France umožňujících potvrdit jeho přítomnost na dotčené schůzce představuje spolupráci, která ve smyslu judikatury uvedené v bodě 344 výše nepřesahuje rámec toho, co vyplývá z povinností, které jí příslušely podle článku 18 nařízení č. 1/2003.

<sup>364</sup> Zašesté, co se týče poznámky pod čarou č. 118 napadeného rozhodnutí, Komise v ní uvádí, že „[Arkema France] potvrdila existenci mechanismu rozdělení trhu a kompenzačního mechanismu popsanych společností EKA“. V tomto ohledu je třeba uvést, že mimo skutečnost, že z tohoto bodu odůvodnění vyplývá, že Komise při prokazování skutkových okolností protiprávního jednání vycházela z ústních prohlášení společnosti EKA, což žalobkyně nezpochybňuje, pouhé ústní a nepřesné podepření této informace nemůže být považováno, jak vyplývá z judikatury uvedené v bodě 343 výše, za mající významnou přidanou hodnotu.

<sup>365</sup> Zasedmé, co se týče bodu 207 odůvodnění napadeného rozhodnutí a k němu se vztahující poznámky pod čarou č. 259, Komise v nich uvádí, že „je třeba poznamenat, že v rámci diskuzí mezi společnostmi Finnish Chemicals a [Arkema France] ohledně [zákazníka,] společností MODO, [L., zástupce společnosti Arkema France,] zavola [B.] (zástupce společnosti Quadrimex, dovozce produktů společnosti Finnish

Chemicals do Francie) za účelem projednání objemů, o které společnost [Arkema France] přišla“, a že „během těchto hovorů ze dne 2 a 5. října 1998 si [L.] stěžoval na skandinávskou agresivitu a požadoval objemovou kompenzaci pro společnost [Arkema France]“. V tomto ohledu z dokumentů uvedených v poznámce pod čarou č. 257 napadeného rozhodnutí a z bodu 4.3.1.20, nadepsaného „1998 – spor ohledně zákazníka, společnosti MODO“, v bodech 205 až 216 odůvodnění uvedeného rozhodnutí vyplývá, že při prokazování konkrétní povahy kontaktů mezi soutěžiteli ohledně zásobování zákazníka, společnosti MODO, dat těchto kontaktů a rozdělených objemů Komise v celém rozsahu vycházela z konkrétních informací, které jí poskytla Finnish Chemicals. Komise se tedy tím, že vyloučila, že by informace poskytnutá společností Arkema France v tomto ohledu mohla mít významnou přidanou hodnotu, nedopustila jakéhokoliv zjevně nesprávného posouzení.

366 A nakonec, co se týče bodů 568, 569, 571 až 573, 575 a 576 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které žalobkyně uvádí, je třeba uvést, že z uvedených bodů odůvodnění vyplývá, že Komise měla tyto informace v okamžiku, kdy jí je Arkema France poskytla, „ze dvou zdrojů“ (bod 568 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že „obecně potvrdila existenci systému rozdělení, ale neposkytla žádný listinný důkaz pocházející z období, kterého se tyto skutečnosti týkají, který by zvýšil schopnost Komise dotčené skutečnosti prokázat“ (bod 569 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že informace poskytnuté společností Arkema France a týkající se kontaktů s jejími konkurenty byly „základní a neumožnily jí prokázat dotčené skutečnosti“ (bod 571 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že informace týkající se zvyšování cen v letech 1993 až 1995 „obecně“ potvrdily informace, které již měla k dispozici (bod 572 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že informace týkající se zásobování zákazníka, společnosti MODO, byly „již dostatečně potvrzeny dokumenty poskytnutými společností EKA“ (bod 573 odůvodnění napadeného rozhodnutí), že se Arkema France „spokojila s potvrzením prohlášení společnosti EKA týkajícího se účinků přijetí programů uvedení v soulad s právem, aniž v tomto ohledu poskytla nové důkazy“ (bod 575 odůvodnění napadeného rozhodnutí), jakož i posouzení Komise, podle kterého „[Arkema France]

sice mohla velmi obecně potvrdit určité aspekty fungování kartelové dohody, neučinila tak však způsobem, který by mohl zvýšit schopnost Komise protiprávní jednání prokázat“ (bod 579 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Je proto třeba konstatovat, že žádný z těchto bodů odůvodnění neprokazuje, že by informace poskytnuté společností Arkema France měly významnou přidanou hodnotu.

<sup>367</sup> Ve světle všech předchozích úvah je třeba dojít k závěru, že se Komise tím, že společnosti Arkema France nepřiznala snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, nedopustila zjevně nesprávného posouzení. První část desátého žalobního důvodu proto musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

Ke druhé části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení

– Argumenty účastnic řízení

<sup>368</sup> Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení tím, že u společnosti Arkema France nepřiznala, na rozdíl od společnosti Finnish Chemicals, žádnou „váhu“ informacím, které jí poskytla a u nichž Komise nicméně v bodech 568, 569, 571, 572, 573, 575 a 576 odůvodnění napadeného rozhodnutí uznala, že umožňují potvrdit skutkové okolnosti protiprávního jednání. Účinkem tohoto rozdílného zacházení bylo „nadsazení“ pokut uložených žalobkyni, které mělo být spolu se společností

Arkema France poskytnuto snížení výše pokuty o 30 až 50 % v porovnání s pokutami uloženými dotčeným podnikům, zejména společnosti Finnish Chemicals.

369 Komise tyto argumenty popírá.

#### – Závěry Tribunálu

370 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, jelikož poskytla společnosti Finnish Chemicals, ale nikoliv společnosti Arkema France, snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002.

371 Podle judikatury připomenuté v bodě 196 výše zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné.

372 Jelikož se v projednávaném případě Komise, jak bylo vyvozeno po přezkumu první části desátého žalobního důvodu (viz bod 367 výše), tím, že měla za to, že důkazy předložené společností Arkema France nemají významnou přidanou hodnotu, nedopustila zjevně nesprávného posouzení a žalobkyně dále v tomto rámci nezpochybňuje posouzení Komise, podle kterého na druhé straně informace poskytnuté společností Finnish Chemicals měly významnou přidanou hodnotu, je třeba konstatovat, že se Arkema France a Finnish Chemicals nenacházely ve vztahu k přiznání snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 v totožné situaci.

373 Je tedy třeba konstatovat, že žalobkyně neprokázala, že by Komise tím, že společnosti Arkema France nepřiznala jakékoliv snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002, porušila zásadu rovného zacházení.

374 Druhou část desátého žalobního důvodu, a tudíž desátý žalobní důvod v plném rozsahu, jakož i první bod návrhových žádání žalobkyně je proto třeba zamítnout jako neopodstatněné.

## *2. K podpůrně uplatňovaným návrhovým žádáním, směřujícím ke změně výše pokut*

### *Argumenty účastnic řízení*

375 V rámci svého jedenáctého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že v případě, že by Tribunál nezrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se jí týká, měly by být pokuty, které jí byly uloženy, zrušeny nebo sníženy.

376 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že je nespravedlivé, aby jí byla uložena pokuta nejvyšší ze všech pokut uložených podnikům, kterých se týká napadené rozhodnutí, třebaže je odpovědnost společnosti Arkema France za protiprávní jednání podstatně nižší nežli odpovědnost společností EKA a Finnish Chemicals. V tomto ohledu podotýká, že dvěma hlavními hráči v kartelové dohodě byly, jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, EKA a Finnish Chemicals a že ostatní účastnice kartelové dohody, mj. Arkema France, byly nuceny reagovat a chránit své trhy ve svých sférách zejména v reakci na boje těchto dvou soutěžitelů při dělení skandinávských trhů.

377 Zadruhé žalobkyně má za to, že v rámci své obecné posuzovací pravomoci musí Tribunal přihlédnout k nižší odpovědnosti společnosti Arkema France za dotčené protiprávní jednání ve srovnání s odpovědností společností EKA a Finnish Chemicals a dále k faktorům, které uvedla v první a druhé výtce osmého žalobního důvodu (viz body 267 až 273 výše), v první a druhé části devátého žalobního důvodu (viz body 310 až 312 a 320 až 323 výše) a v desátém žalobním důvodu (viz body 331 až 333 a 368 výše).

378 Komise argumenty žalobkyně popírá.

### *Závěry Tribunálu*

379 Je třeba připomenout, že podle judikatury, pokud jde o přezkum rozhodnutí Komise v oblasti hospodářské soutěže vykonávaný soudem Unie nad rámec pouhého přezkumu legality, který umožňuje pouze zamítnout žalobu na neplatnost nebo zrušit napadený akt, pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci přiznaná na základě článku 229 ES Tribunálu článkem 31 nařízení č. 1/2003 tento soud opravňuje k tomu, aby s přihlédnutím ke všem skutkovým okolnostem napadený akt změnil, aniž by jej zrušil, za účelem úpravy například výše pokuty (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. září 2009, Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, Sb. rozh. s. I-7415, bod 86, a citovaná judikatura).

380 Zaprvé, co se týče návrhu na změnu výše pokuty uložené společně a nerozdílně žalobkyni a společnosti Arkema France z důvodu, že dostatečně nezohledňuje nižší zapojení společnosti Arkema France do kartelové dohody oproti společnostem EKA a Finnish Chemicals, Tribunal má za to, že není namístě takovému návrhu vyhovět, jelikož jak bylo konstatováno v bodě 328 výše, žalobkyně nepředkládá žádný argument

nebo důkaz, který by prokazoval, že Arkema France měla v kartelové dohodě vedlejší roli, která by odůvodňovala, aby jí bylo přiznáno snížení výše pokuty.

381 Zadruhé, co se týče návrhu na změnu výše pokut uložených společně a nerozdílně společnosti Arkema France a žalobkyni, jakož i osobně žalobkyni, vzhledem k argumentům uplatněným v první a druhé výtce osmého žalobního důvodu, v první a druhé části devátého žalobního důvodu a v desátém žalobním důvodu, Tribunál má za to, že ve světle všech výše uvedených důvodů a při neexistenci jiných argumentů uplatněných v tomto ohledu žalobkyní není takové snížení ničím odůvodněno.

382 Druhý bod návrhových žádání žalobkyně, jakož i žaloba v plném rozsahu musí být proto zamítnuty.

## **K nákladům řízení**

383 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (druhý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **Společnosti Elf Aquitaine SA se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 17. května 2011.

Podpisy.

## Obsah

|                                                                                                                                                                                                           |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Skutečnosti předcházející sporu .....                                                                                                                                                                     | II - 2160 |
| Řízení a návrhová žádání účastnic řízení .....                                                                                                                                                            | II - 2168 |
| Právní otázky .....                                                                                                                                                                                       | II - 2170 |
| 1. K návrhovým žádáním, směřujícím ke zrušení napadeného rozhodnutí .....                                                                                                                                 | II - 2170 |
| K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení pravidel, kterými se řídí<br>přičítání odpovědnosti za protiprávní jednání v rámci skupin společností .....                                          | II - 2171 |
| K první části, vycházející z nesprávného právního posouzení při přičtení odpo-<br>vědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni .....                                                                 | II - 2171 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                                                                         | II - 2171 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                                                                  | II - 2173 |
| Ke druhé části, vycházející z porušení zásad právní a hospodářské samostat-<br>nosti společností .....                                                                                                    | II - 2181 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                                                                         | II - 2181 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                                                                  | II - 2183 |
| Ke třetí části, vycházející z pochybení souvisejícího se skutečností, že nepřímé<br>důkazy, které Komise zohlednila v napadeném rozhodnutí, nepodepírají před-<br>poklad výkonu rozhodujícího vlivu ..... | II - 2184 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                                                                         | II - 2184 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                                                                  | II - 2185 |
|                                                                                                                                                                                                           | II - 2281 |

Ke čtvrté části, vycházející ze skutečnosti, že Komise měla nesprávně za to, že žalobkyně nepředložila soubor nepřímých důkazů, který by vyvracel předpoklad výkonu rozhodujícího vlivu ..... II - 2186

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 2186

– Závěry Tribunálu ..... II - 2190

K páté části, vycházející ze změny předpokladu výkonu rozhodujícího vlivu na nevyratitelnou domněnku ..... II - 2195

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 2195

– Závěry Tribunálu ..... II - 2197

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení šesti základních zásad v důsledku přiřčení odpovědnosti za dotčené protiprávní jednání žalobkyni ..... II - 2199

K první části, vycházející z porušení práva žalobkyně na obhajobu ..... II - 2199

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 2199

– Závěry Tribunálu ..... II - 2202

Ke druhé části, vycházející z porušení zásady rovnosti zbraní ..... II - 2208

Argumenty účastnic řízení ..... II - 2208

Závěry Tribunálu ..... II - 2208

Ke třetí části, vycházející z porušení presumpce nevin ..... II - 2210

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 2210

– Závěry Tribunálu ..... II - 2212

Ke čtvrté části, vycházející z porušení zásady osobní odpovědnosti a personalit sankcí ..... II - 2214

– Argumenty účastnic řízení ..... II - 2214

– Závěry Tribunálu ..... II - 2215

|                                                                                                                                                         |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| K páté části, vycházející z porušení zásady legality trestů. ....                                                                                       | II - 2217 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                       | II - 2217 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                | II - 2217 |
| K šesté části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení .....                                                                                    | II - 2218 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                       | II - 2218 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                | II - 2220 |
| Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zkreslení souboru nepřímých důkazů předložených žalobkyní .....                                           | II - 2222 |
| Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                         | II - 2222 |
| Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                  | II - 2223 |
| Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z existence rozporů v odůvodnění napadeného rozhodnutí .....                                                | II - 2223 |
| K první části, vycházející z rozpornosti odůvodnění týkající se použití pojmu podniku ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES .....                                 | II - 2224 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                       | II - 2224 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                | II - 2225 |
| Ke druhé části, vycházející z rozporu v odůvodnění napadeného rozhodnutí, týkajícího se toho, zda žalobkyně věděla o dotčeném protiprávním jednání. ... | II - 2227 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                       | II - 2227 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                | II - 2227 |
|                                                                                                                                                         | II - 2283 |

|                                                                                                                                                                                                                                                              |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Ke třetí části, vycházející z rozporu v odůvodnění týkajícího se povahy kontroly, kterou mateřská společnost vykonává nad svojí dceřinou společností, aby jí mohlo být přičítáno protiprávní jednání, kterého se tato dceřiná společnost dopustila . . . . . | II - 2228 |
| – Argumenty účastnic řízení . . . . .                                                                                                                                                                                                                        | II - 2228 |
| – Závěry Tribunálu . . . . .                                                                                                                                                                                                                                 | II - 2229 |
| K pátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady řádné správy . . . . .                                                                                                                                                                            | II - 2230 |
| Argumenty účastnic řízení . . . . .                                                                                                                                                                                                                          | II - 2230 |
| Závěry Tribunálu . . . . .                                                                                                                                                                                                                                   | II - 2231 |
| K šestému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásady právní jistoty . . . . .                                                                                                                                                                         | II - 2233 |
| Argumenty účastnic řízení . . . . .                                                                                                                                                                                                                          | II - 2233 |
| Závěry Tribunálu . . . . .                                                                                                                                                                                                                                   | II - 2234 |
| K sedmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze zneužití pravomoci . . . . .                                                                                                                                                                                    | II - 2239 |
| Argumenty účastnic řízení . . . . .                                                                                                                                                                                                                          | II - 2239 |
| Závěry Tribunálu . . . . .                                                                                                                                                                                                                                   | II - 2239 |
| K osmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z neopodstatněnosti pokuty uložené osobně žalobkyni . . . . .                                                                                                                                                       | II - 2240 |
| Argumenty účastnic řízení . . . . .                                                                                                                                                                                                                          | II - 2240 |
| Závěry Tribunálu . . . . .                                                                                                                                                                                                                                   | II - 2244 |
| K devátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásad a pravidel, jimiž se řídilo stanovení pokuty uložené společně a nerozdílně společnosti Arkema France a žalobkyni . . . . .                                                                       | II - 2252 |
| K první části, vycházející z pochybení při stanovení výše pokuty uložené společně a nerozdílně společnosti Arkema France a žalobkyni . . . . .                                                                                                               | II - 2253 |
| – Argumenty účastnic řízení . . . . .                                                                                                                                                                                                                        | II - 2253 |
| – Závěry Tribunálu . . . . .                                                                                                                                                                                                                                 | II - 2254 |

|                                                                                                                                                                   |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| K druhé části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení souvisejícího s pokutou uloženou společně a nerozdílně společnosti Arkema France a žalobkyni ..... | II - 2256 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                                 | II - 2256 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                          | II - 2258 |
| K desátému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení ustanovení oznámení o spolupráci z roku 2002 .....                                                          | II - 2259 |
| K první části, vycházející z nepřiznání snížení pokuty na základě oznámení o spolupráci z roku 2002 .....                                                         | II - 2260 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                                 | II - 2260 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                          | II - 2261 |
| Ke druhé části, vycházející z porušení zásady rovného zacházení. ....                                                                                             | II - 2275 |
| – Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                                 | II - 2275 |
| – Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                          | II - 2276 |
| 2. K podpůrně uplatňovaným návrhovým žádáním, směřujícím ke změně výše pokut .....                                                                                | II - 2277 |
| Argumenty účastnic řízení .....                                                                                                                                   | II - 2277 |
| Závěry Tribunálu .....                                                                                                                                            | II - 2278 |
| K nákladům řízení .....                                                                                                                                           | II - 2279 |